

Francoska kolonialna posest

Bogata Francija je čez noč postala revna. Vojaško in duševno se čuti pobito, gospodarsko razkrojeno in raztrgano v dva dela, tako da je dobesedno čez noč zašla od obilja v pomanjkanje.

Francija se lahko imenuje vrt Evrope. Narava jo je blagoslovila kot rodovitno deželo. Toda vojna furija in njej sledeči zlom za zasekala globoke rane v to bogato in rodovito zemljo. Leta bodo pretekla, preden bo gospodarski položaj Francije zopet zadovoljiv. V ta namen pa bo potrebno, da bo Francija edina in da bo trdo delala, kakor od nje zahteva sedanji šef Petain.

Bogastvo Francije pa nima izvora le v izredni rodovitnosti materine dežele, ampak poteka v veliki meri tudi iz njenih bogatih kolonij. Bodočnost prekomorskih francoskih posestev pa je temna, še temnejša kakor pa bodočnost materine dežele. Danes ni še čas, da bi mogli z gotovostjo napovedovati, kaj bo Francija izgubila in kaj bo mogla od svoje posesti obdržati. Pri tem bodo igrali odločilno vlogo mnogi činitelji, ki pa danes še spadajo v svet ali bojazni ali upapolnega pričakovanja. Zaradi tega se danes zadovoljimo s tem, da navedemo le nekaj dejstev.

Vsekakor je najpomembnejše in najbolj zanimivo in za poraženo Francijo tudi najbolj tolažilno dejstvo, da ni danes niti enega kilometra francoske kolonialne posesti, ki bi hotel izrabiti sedanje razmere in se odtrgati od Francije. Največji del kolonij je ostal zvest vladji v Vichyju, nekaj manj pomembnih delov pa je prešlo k generalu Gaulleu. Toda ne zato, da bi se odtrgali od Francije, ampak nasprotno: da bi se dalje bojevali za Francijo celo proti volji poražene materine dežele. Med tem, ko nekatere kolonije zvesto vztrajajo pri poraženi Franciji, drugi deli sploh niso priznati, da je Francija končno veljavno poražena in se hočejo naprej vojskovati. V tragiki francoskega zloma je to nekaj velikega: poslednji zamorec hoče ostati Francozi!

Francija je izgubila vojsko proti svojemu sosedu ob Renu. Disciplin, pokorščina, strumno korakanje v četverstopih, odlična vojna pripravljenost in tudi požrtvovalnost so zmagali nad francoskim »pustite, naj vsakdo dela kar se mu ljubi«. Treba pa se je varovati, da bi kot posledico tega poraza vse zametali in vse preklinjali, kar spominja na francosko kulturo. Da moremo pravilno vrednotiti, kaj so Francozi v svojih kolonijah v teku desetletij ustvarili, se samo trenutek predstavljamo, kaj bi nastalo iz angleškega kolonialnega cesarstva, če bi bila tudi Anglija poražena: Amerikanska Kanada, nezrela Indija, Egiptet itd. Kaj bi še ostalo ob poraženi materini deželi, ki bi bila nesposobna, da bi samo sebe redila?

Ce bodo jutri zmagovalci — ako iz te vojske ne bodo izšli samo premaganci — hoteli znova urediti Evropo in ostali svet, bodo morali računati z dejstvom, da je Francija s svojimi 40 milijoni prebivalci imela kolonialno posest, ki je bila mnogo prevelika, da bi jo bilo mogoče temeljito eksploatirati. To tem manj, ker Francozi niti niso izrabili ogromnih zakladov, ki leže na njihovi lastni domači zemlji. Toda graditelji nove Evrope tudi ne bodo smeli pozabiti, da je Indijec pač Indijec in da hoče le Indijec ostati. Arabec prenaša angleško gospodstvo, ker misli, da je med vsemi še najboljši. Isto velja tudi za francosko nadoblast, čeprav nasprotstva v francoskih kolonijah niso tako ostra. Toda Marokanec, kakor tudi črnc iz Madagaskarja, ki sta oba s srcem navezana na svojo zemljo, pa vendar s svojimi mislimi sanjata o »svojem« glavnem mestu Parizu! Edina izjema je morada Indokina.

Francoska kolonialna posest, kakor sploh veličina Francije, ki pa ni delo nekaterih, danes zaprtih politikov ljudske fronte, in ki tudi ni bila zgrajena v znamenju prostozidarske lopatice, ta kolonialna posest, ki še danes poraženi Franciji kliče: Tukaj sem!, je delo mož, kakor je bil Liautay in tudi takih mož, kakor je maršal Petain.

»Ce danes Francija na svojem križevem potu zopet odkriva, da »francosko« ni to in ni ono in ni ljudska fronta ampak zapadna kultura in katolištvo, ako danes zopet poizkuša iti po poti Psihcharija, če o tem razmišlja, da je vprašanje zadanja rojstev in pa ločitelj zakonske zveze v zelo tesni vzročni zvezi, potem ne bomo napravili napake, ki smo jo že storili sprito nekaterih drugih naših sosedov, namreč napako, da bi se lotili sprito dela vlade Petaina nerodovitne kritike. Kako si Francija išče svojo pot je to njena stvar, pa čeprav njena pot ni naša pot.

Ceprav gotovim krogom pri nas ne gre prav v glavo, zakaj je Petain dal zapreti moža, ki so nastopali kot veliki patrioti, ostane vseeno dejstvo, da je Petain za Francijo in za njeno kolonialno posest več storil, kakor vsi tisti, ki so danes zaprti. Franco, ki je prijatelj osištca, bo lahko potrdil, kaj je Petain storil za Francijo in Evropo v Maroku. Seveda, če bo to oviralo španskega voditelja, da ne bo v danem trenutku postavil zahteve po delih francoskega Maroka, je drugo poglavje, drin

Nemške čete v Romuniji

Romunska vlada zanika, da prihajajo še vedno nove

Bukarešta, 7. novembra. AA. Stefani: Romunska vlada odločno zanika govorce, ki jih razširjajo tuje radijske postaje in ki pravijo, da nemške čete še dalje prihajajo v Romunijo. To poročilo pripominja, da moč nemških čet, ki se mude v Romuniji, ni večja in tudi ne bo večja od tiste, ki je bila

Po volitvah v Ameriki

Roosevelt ima 4 milijone glasov večine

Ameriški finančni minister zahteva novih 120 milijard češ „sedaj se je Amerika šele začela oboroževati“

Zanimivi odmevi na Japonskem

Newyork, 7. novembra. AA. Reuter: Po zadnjih izidih je predsednik Roosevelt dobil 25.694.747 glasov, Willkie pa 21.427.832 glasov. Preštetih so vsi glasovi, ki se nanašajo na volilni zbor v vseh državah. Demokrati so dobili 468 volilnih mož, Willkie pa 63.

Morgenthau zahteva ogromne kredite za oboroževanje

Washington, 7. nov. t. Associated Press: Ameriški državni tajnik za finance Morgenthau je izjavil časnikiarjem, da bo vlada predložila kongresu, naj dovoli k dosedanjim kreditom za oboroževanje še načeljni kredit ene milijarde in pol dolarjev (danes okroglo 120 milijard dinarjev ali 10 kratni jugoslovanski letni proračun). Morgenthau je pristavil, da bo do sedaj dovoljena vsota z novim kreditom vred zastopala za potrebe do vključno l. 1942. Ko so ga vprašali, če bo zastopala tudi do l. 1944, je Morgenthau odgovoril, da ne, kajti Združene države Severne Amerike so se zdaj šele začele oboroževati. To, da je samo začetek, a on, da ne ve, kako bodo potrebe narasle v hodoče.

Japonski listi o posledicah Rooseveltove izvolitve:

»Kmalu vojna na Tihem morju«

Tokio, 7. nov. AA. DNB: Japonsko časopisje je zapisalo ob priliki ponovne Roose-

veltove izvolitve pomembno zunanjepolitične komentarje, v katerih poudarja, da bo Japonska v bodoče morala še večjo pozornost zasledovati ameriško politiko.

»Jomiuri Šimbun« piše, da ponovna Rooseveltova izvolitev otežkoča, ali vsaj onemogoča izboljšanje japonsko-ameriških odnosov, in se zaradi tega lahko pričakuje poostreitev protijaponske ameriške politike. Zaradi tega bo Japonska prisiljena še odločneje nadaljevati s svojo dosedanjjo politiko. Japonska politika je določena s trojnim paktom — pripominja Tokio Asahi Šimbun — in ponovna Rooseveltova izvolitev ne bo mogla vplivati nanjo. Lahko se pričakuje nov pritisk in novo vmešavanje Amerike v japonski prostor. Japonska bo morala še intenzivneje izvajati svojo politiko graditve Daljnega vzhoda, in to toliko bolj, ker Rooseveltova politika ni niti malo prispevala k pomiritvi sveta. Z novo njegovo izvolitvijo je negotovost v svetu samo narasla. Roosevelt je pred volitvami izjavil, da bo storil vse, da bi Združene države ostale izven vojne — poudarja »Tokio Niči Niči« — in pripominja, da je Wilson dal iste obljube, pa so šle Združene države kljub temu v svetovno vojno.

»Kokumin Šimbun« piše, da zdaj ni mogoče več misliti na mir na Tihem morju. Japonska diplomacija ima pred seboj težke čase. Celotno primeru, če bi se Amerika zadovoljila z gospodarskim pritiskom na Japonsko, bo takšno sovražno zadržanje in enostranska akcija nujno nekega dne dovela do vojnega sta-

nja. Dozdej je Amerika ogrožala Japonsko, ki je izvajala miroljubno politiko, zdaj pa ni več razlogov, da bi Japonska s takšno politiko nadaljevala.

Tokio, 7. nov. t. Domei. »Kokumin Šimbun« piše k izvolitvi Roosevelta, da je sedaj brezpredmetno nadaljuje razmišljanje o politiki Združenih držav. Mir na Tihem morju ne bo mogel biti ohranjen. Nemčija, Italija in Japonska naj torej kar zdaj sestavijo operacijski načrt za pomirjenje Tihnega morja, kajti kdor še zdaj sanjari o miru na Tihem morju, je norec.

Sodelovanje ameriškega in angleškega brodograja na Tihem morju

Washington, 7. nov. b. Cordell Hull je objavil sredi sodelovanja angleškega in ameriškega vojnega brodograja na Tihem morju, če bi prišlo do napada na Singapoore z japonske strani. Drugi ameriški opazovalci mislijo, da je Japonska postala zelo nervozna, ker nikomur ni jasno, zakaj se Japonci umikajo iz nekega dela Kitajske.

Nemčija—Amerika

Washington, 7. nov. t. Associated Press: Državno tajništvo je danes objavilo uradno obvestilo, da je nemška vlada odbila ameriško prošnjo za varnostno jamstvo za ameriško ladjo, ki bi iz Irske prepeljala v Ameriko ameriške državljane. Italija je to varnostno jamstvo dala.

Kalininovo poročilo o politiki Sovjetske zveze

Predsednik vrhovnega sveta trdi, da Sovjeti ne morejo ostati »ravnodušni opazovalci dogodkov«

Moskva, 7. nov. AA. Tass. Predsednik vrhovnega sveta Kalinin je imel včeraj na slavnostnem sestanku, prirejenem o priliki 23. letnice oktoberke revolucije daljši govor. — Sestanka so se udeležili vsi člani moskovskega mestnega sovjeta, kakor tudi zastopniki osrednjih državnih strank in delavskih ustanov. V svojem govoru je Kalinin dal pregled dela v letošnjem letu, ki se bliža koncu. Med drugim je dejal:

23. leto sovjetske oblasti bo leto pomembnih uspehov in ustvarjanja tako v pogledu nadaljnjega notranje izpopolnitve zveze Sovjetskih republik, kakor tudi glede zunanje politike. Po previdnih ocenah znaša industrijska proizvodnja leta 1940 13,6 milijard rubljev, kar v primerjavi z letom 1939 pomeni, da se je povečala za 11%. Te številke ne obsegajo krajev zahodne Ukrajine in zahodne Bele Rusije, ki so bili priključeni Sovjetski zvezi, kakor tudi ne baltičskih sovjetskih republik.

V svojih nadaljnjih izjavanjih je Kalinin poudaril, da se je povečala proizvodnja premoga in železa, kakor tudi, da je bil dosežen napredek pri drugi kovinarski industriji. Pridelek žita je po njegovih besedah znašal okoli sedem milijard pudov. V zvezi s tem je Kalinin omenil tudi, da v ostali Evropi, bodisi da je vojskuje ali ne in ponekod tudi zaradi »čudnih vremenskih razmer« žetev ni bila zadovoljiva.

Zatem je Kalinin govoril o ukrepih, ki jih je letos izdala sovjetska vlada, da bi povečala industrijsko proizvodnjo. Omenja uvedbo osemurnega delavnika in sedemurne delovne nedelje, prepoved samovoljne opustitve dela ter ukrepe za ustvarjanje rezervne delovne moči.

Vojna s Finsko

Dalje je govoril o nekaterih zunanjepolitičnih vprašanjih. Dejal je, da je vojska s Finsko zahtevala precej naporov od strani zveze sovjetskih republik. Sovjetske čete so morale boriti z zelo znatnimi naravnimi težavami, neprehodnimi gozdovi, močvirji, snegom in ledom ter temperaturo, ki se skoraj ves čas vojske ni dvignila nad minus 40 stopinj. Dejal je, da takšne ozemeljske in vremenske razmere niso dovolile sovjetskimi četami, da bi izkoristile vsa svoja tehnična sredstva. Kljub vsemu temu pa je bila — pravi Kalinin — Finska v treh mesecih prisiljena podpisati mir pod pogoji, ki jih je predložila sovjetska vlada. Mnogi tisoči udeležencev v tej vojski so bili odlikovani s kolajnami ter da jih je 405 dobilo častni naslov »ju-

naka zveze sovjetskih republik«. Rdeča vojska je na tem polju dokazala, da je vredna naklonjenosti, ki jo uživa pri ljudstvu Sovjetske zveze.

Estonska, Litva, Letonska

V letošnjem letu se je ozemlje Sovjetske zveze — je nadaljeval svoj govor Kalinin — znatno povečalo s priključitvijo treh novih republik, Eston-ske, Letonske in Litve. Način, kako so se te republike pridružile Sovjetski zvezi, je zelo pomemben. Kalinin pravi, da ne pozna v novejši zgodovini nobenega primera takšnega pojava. Estonija, Letonija in Litva so danes polnopravne republike v sestavi Sovjetske zveze.

Besarabija, Bukovina

Razen tega — pravi Kalinin — je bila popravljena velika zgodovinska krivica. Besarabija je spet priključena Sovjetski zvezi. Nato navaja podatke, kako je Besarabija spet prišlo pod Sovjetsko Rusijo ter omenja med drugim, da je bila v svetovni vojski Rusija zaveznica Romunije in da so se ruske čete borile na romunskem bojišču ter branile Romune pred njihovimi sovražniki. Pozneje je Romunija izkoristila prehodno vojaško slabost Sovjetske Rusije in zasedla to pokrajino. Zdal sta Besarabija in severni del Bukovine, naseljen z Ukrajinci, spet priključeni Sovjetski zvezi. Pripominja, da je prebivalstvo teh krajev z velikimi simpatijami sprejelo sovjetske čete. Na ta način se je pridružilo Sovjetski zvezi letos še 23 milijonov ljudi. Vsi so postali polnopravni državljani Zveze sovjetskih republik in so si pridobili pravice, ki jim kot takšnim pripadajo, med drugim tudi pravico služiti v rdeči vojski. Kalinin pravi, da so estonska, letonska in litvanska vojska popolnoma vključene v Sovjetsko zvezo. Nato je nadaljeval:

„Turčija straži Bolgare“

Istanbul, 7. nov. t. Associated Press. Še vedno odhajajo skozi Istanbul nove čete in orožje na bolgarsko mejo. Turško časopisje odkrito ugotavlja, da je takšno ravnanje Turčije najboljšje jamstvo za to, da bo Bolgarija ohranila mir in da bo še nadalje ostala nevtralna v grško-italijanskem sporu. Listi tudi poudarjajo, da se ni bati, da bi Bolgarija hotela kdaj nastopiti proti Grkom, dokler bo Turčija imela močno vojaško silo na bolgarski meji. Ker je vsa turška Tracija polna vojaštva in izključno pod vojaško oblastjo, gre sedaj promet med Turčijo in Evropo po Bosporju in Črnem morju do Varne, odnosno do Konstanze z ladjami, od tamkaj naprej pa po železnici naprej v Evropo.

Istanbul, 7. nov. t. Associated Press. Turška vlada je objavila uredbo, s katero so poklicani pod orožje vsi tisti Turki, ki še niso prekoricali vojaške starosti in dosedaj niso bili poklicani na vojaško službo. Prizadetih je 20 vojaških letnikov. Turški listi ne dodajajo nobenih razlag glede števila vojakov, ki se morajo zglasti na orožje

vaje. Na uradnih mestih pa izjavljajo, da je bil ta ukrep potreben in je popolnoma skladen z napovedjo predsednika republike, ki je v svojem govoru dejal, da je na vsak način treba okrepiti turške obrambne sile.

Curih, 7. nov. b. Associated Press: Tukajšnji listi prinašajo iz Carigrada poročila, da tamošnji odgovorni krogi izjavljajo, da se morejo v najkrajšem času pričakovati izredno važni dogodki. Ta izjava pa se ne sme smatrati, kot da bi bila že objavljena vojna, čeprav je Turčija pripravljena na vse. V pogledu pisanja bolgarskega časopisja in revizionističnih zahtev s strani Bolgarije, je turška vlada dala navodila svojemu poslaniku v Sofiji, da pri bolgarski vladi stori prijateljske korake.

Zemunska vremenska napoved: Po večini oblačno in megleno po vsej državi. Deževalo bo na zahodu in ponekod v severnih krajih. Temperatura bo na severu padla, na južni polovici države pa poskočila.

Politični zapiski

Razdelitev SUZOR-ja je še na dnevnem redu

»Hrvatski Dnevnik« piše: »Razdelitev SUZOR-ja je še na dnevnem redu. V svojem govoru ob blagoslovljenju zastave HRSa v Varaždinu je zastopnik Delavske zbornice Stajcer naslovil na merodajne faktorje poziv, naj se razdelitev SUZOR-ja izvrši. S tem v zvezi naglašajo naši strokovnjaki, da SUZOR s področja Hrvatske dobiva vsako leto kakih 250 milijonov dinarjev prihrankov v pokritje obveznosti raznih panog socialnega zavarovanja. Če bi se SUZOR razdelil, bi samostojni nosilec socialnega zavarovanja na področju Hrvatske mogel s temi sredstvi sam razpolagati in jih porabiti za gospodarsko zgradbo Hrvatske. To je toliko bolj potrebno, ker je beg kapitala iz Hrvatske mnogo večji, kakor pa bi si nepoučeni mogli misliti. Hrvatska je za svoje razmere dovolj izčrpana, kar se mora sedve poznati v vsem našem gospodarskem življenju. 250 milijonov dinarjev, ki bi ostali na področju Hrvatske, če bi bil SUZOR razdeljen, zato pomeni zelo pomembne denarje, ki bi bili tako silno potrebni za razna javna dela in za drugačno zgraditev gospodarskega življenja.«

»Ruska in tuja miselnost«

Pod tem naslovom je v svojem glasilu »Seljaško kolo« Adam Pribečević napisal članek, kjer pravi, da je Dostojevski v svojem največjem delu »Bratje Karamazovi« pravilno naslikal ruske duše, in sicer v dvogovoru med bratcem Ivanom in Aljošo, kjer je naglasna misel, da na tuji bolečini in na tuji krvi ne smemo nič graditi, naj bi bilo tisto tudi kaj velikega. Nato pa Pribečević nadaljuje: »V sovjetskem glavnem listu »Izvestija« v 100. številki letošnjega leta pa so bile priobčene te besede: »Za srečo prihodnjih rodov bomo brez oklevanja žrtvovali tudi tuje kolce in svojo kri. To je naš humanizem brez človekoljubnosti, brez milosti in brez usmiljenja. Surov, delaven, bojevit humanizem.« — »To je — pravi Pribečević — bodisi po vsebini bodisi po obliki docela neruska miselnost. Niti najhujši ruski carji nikdar niso tako govorili, čeprav so morda kdaj tako delali in mislili. Ta miselnost je neruska zato, ker je nečloveška. In stavite lahko na to, da je ni napisal kak Rus, marveč kak porušeni Azijati ali pa v Rusijo pritepen človek iz zahodne Evrope.«

»Hrvatski Dnevnik« o Bitolju

Glasilu dr. Mačka »Hrvatski Dnevnik« prinaša uvodnik o bombardiranju Bitolja ter med drugim naglasja tole misel: »Ne le na podlagi uradnih izjav, ki so bile izrečene ob začetku italijansko-grškega spopada, marveč tudi na podlagi pisanja listov in na podlagi ocene splošnega političnega položaja ter čisto strateških ozirov moramo soditi, da se je bombardiranje zgodilo po namoti, ki se pa vendar le več ne sme ponoviti. Naj bo že tako ali drugače, Jugoslaviji nikakor ne gre odrekati pravice zahtevati, da nad njenim ozemljem ne smejo letati nobena tuja letala, neglede na to, ali bombardirajo ali ne. Zato, ker so letala bombardirala, je umevno, da bo Jugoslavija, če bi kaka tuja letala še kdaj priletela nad njeno ozemlje, ukrenila vse tisto, kar bi ukrenila vsaka druga nevtralna država, ki želi ohraniti svojo nevtralnost. Zato lahko upamo, da takih dogodkov v prihodnje ne bo. Vsekakor pa si lahko mislimo, da bo po tej odločitvi belgrajske vlade položaj razčiščen.«

»Zemlja« zoper Ljotiča

Belgrajski tednik »Zemlja«, ki ga izdaja upravni Zvezs erbskih zemljoradniških zadrug Voja Gorgjevič, je v članku z naslovom »Zastrupljeni« na naslov bulletina, ki ga izdaja Ljotičev Zbor, napisal te besede: »Več kot dve leti že uhaaja na skrivaj bulletin političnega gibanja. Ti bulletini se tiskajo v tisočih izvodih ter se kar brezplačno razpošiljajo po vsej državi. V njih se na način, ki eicer v časnikaštvu doslej ni bil v navadi, obravnavajo zunanji dogodki in notranja politika, obravnavajo se razne ustanove in celo posamezni ljudje. Kakor smo včeraj poročali, je Ljotičev Zbor zdaj razpuščen.«

Pribečevićev sin — ameriški časnikar

Splita »Novo Doba« poroča, da je bil sin rajnega Svetozarja Pribečevića, dr. Stojan Pribečević, poklican v uredniški odbor newyorškega lista »Fortune Magazine«. Lastništvo tega lista je mlademu dr. Pribečeviću ponudil službo v svojem uredništvu, ker je že doslej za ta list napisal studio o nemški gospodarstveni sili v vojni ter članek o naseljenskem tisku v Združenih državah Severne Amerike.

Sokolski dom v Čakovcu

Meetni zastop v Čakovcu je obravnaval vprašanje zemljišča, ki ga je svoje čase čakovska mestna občina darovala Sokolu kraljevine Jugoslavije. Zdej je mestni svet v Čakovcu sklenil, da je to zemljišče na podlagi uredbe banke oblasti treba vrniti mestni občini. Obenem je bilo sklenjeno, da se Sokolski dom prepiše v last in posest mestne občine tako, da se sokolskemu društvu na njegovo zahtevo povrnejo vse investicije, ki jih je sokolsko društvo v Čakovcu plačalo iz svojih sredstev.

Dragoljub Jovanović in dr. Maček

Znano je, da je znani erbski levčar dr. Dragoljub Jovanović dolgo časa na vso moč podpiral politiko dr. Mačka. Zadnje čase pa se je to razmerje močno ohladilo, tako da zdaj Jovanović dr. Mačka napada. O tem je prinesla poročilo tudi sofijska »Zarja« izpod peresa svojega belgrajskega poročevalca Srbakova. S tem poročilom sofijskega lista pa v zadnji številki polemizira »Hrvatski Dnevnik«, ki med drugim odgovarja takole: »Srbakov očitno pretirava, ko naglasja, da je izključno zaslug dr. Dragoljuba Jovanovića, ker je bil dr. Maček nosilec opozicijske liste pri volitvah 5. majnika 1935. Dr. Dragoljub Jovanović je brez dvoma spadal med tiste srbske politike, ki so si za to prizadevali in trudili. Toda on ni bil edini, ki je za to deloval. Nepravilna je tudi Srbakova trditev, češ da so se odnosi med dr. Mačkom in dr. Dragoljubom Jovanovićem ohladili, ko je dr. Maček stopil v vlado. To razmerje pa je bilo dobro ves čas, dokler ni dr. Dragoljub Jovanović šel tako daleč, da se ni ustavljal niti v kritiziranju vlade, češ da ni izvedla popolne demokratizacije države, marveč je skušal v svojem oklicu stvari tako razlagati, da so Srbi na Hrvatskem preganjani. Nam je docela umevno, da tak opozicijski, kakršen je dr. Dragoljub Jovanović, ne more hvaliti režima, ki v njem ni zastopan, vendarle pa bi ne smel poskušati preprečevati bega svojih pristašev iz svoje skupine z neresnicami o Hrvatih...«

Ena ura groze in razdejanja v Bitolju

Podrobnosti o vse obsodbe vrednem napadu na Bitolj

Bombni napad na Bitolj je po vsej državi vzbudil splošno ogorčenje in obsodbo. Pa tudi zunanji svet ta dogodek soglasno obsoja. Značilen je v tem oziru članek belgrajske »Politike« dne 7. t. m., ki ga je list prinesel pod debelim naslovom na uvodnem mestu čez vso prvo stran v listu:

»Stališče Jugoslavije v sedanjem krvavem spopadu v Evropi je določeno po želji, da naša država ostane zunaj tega spopada. Ohraniti mir na naših mejah, na vseh naših mejah, je življenjski interes vsega našega naroda. Da pa bi se ta mir mogel ohraniti, zato je potrebna ne le politika stroge nevtralnosti, ki je njen namen ohraniti korektno odnose z našimi sosedi, marveč tudi politika prijateljskega sodelovanja, ki ga nam nalaga ne le geopolitični, ampak tudi gospodarski položaj naše države.«

Od začetka vojne pa do danes je bilo to stališče Jugoslavije jasno naglašeno v ceji vrsti uradnih izjav ter je bilo v praksi vsak dan znova potrjeno. Nobena stvar iz vrste vojnih dogodkov in raznih preokretov ni mogla vplivati na odločnost naše države, da se ne meša v spopade vojskujočih se držav. Toda ta odločnost je imela posledico, da je v tem delu Evrope narodom bilo prizaneseno z vojnimi grozotami. Po zaslugi politike nevtralnosti in sodelovanja, je Jugoslavija postala med najvažnejšimi činiči miru na jugovzhodu. Tako ravnanje Jugoslavije je bilo deležno splošnega umevanja. Za svojo miroljubno politiko je naša država bila deležna vsestranskega priznanja. Takih priznanj smo imeli priliko slišati večkrat celo v zadnje dni.

Zaradi tega je poročilo o letu tujih letal nad našim ozemljem ter poročila, da je bil bombardiran Bitolj, v našem narodu povzročilo najprej ogromno presenečenje. Zakaj nerazumljivo se zdi človeku, da bi kdo mogel imeti kak vzrok napadati mirno prebivalstvo jugoslovanskega mesta, ki se zaradi nenadnega napada niti braniti ni moglo. Za prvim presenečenjem našega naroda pa je prišlo še ogorčenje zaradi načina, kako je bilo to bombardiranje izvršeno in zaradi številnih žrtev, ki so padle.

Ta dogodek je še bolj mučno vplival v srce naših ljudi, ker je žrtev postala prav tisto mesto, ki je v svetovni vojni največ pretrpelo. Mučenik v boju za osvoboditev našega naroda, Bitolj, je tudi danes po usodnem primeru spet trpel v bojni vihri, ki je zajela svet. V vsej državi so nedolžne bitoljske žrtve povzročile žalost in sožalje.

Pričakujemo, da bodo te žrtve zadaje, kakaj po napadu na Bitolj je naša vojna sila ukrenila vse potrebno, kar se naglasja v uradnem sporočilu naše vlade. To pa pomeni, da se taki napadi ne bodo mogli več ponavljati!

Pretrsljivi prizori

Dopisnik belgrajske »Politike« poroča, kaj je doživel sam v tistih groznih urah. Nekaj prizorov naj navedemo:

»Hodim (po prvem napadu) po ulicah, kamor so padle bombe. Ljudje so onemeli gledali velike jame, odvaljene vogale hiš, prebite zidove. Ljudje, ki se niti zavedli še niso, kako se je vse to zgodilo, strme gledajo. Nihče ne zine besede. Toda namrščene obrvi in stisnjene pesti dovolj pričajo, kako ogorčenje vlada v srceih.«

V neki hiši joka mati: »Najdite mi mojega otroka: »Mile, kje si?« Ta njen glas se daleč sliši. Ljudje gledajo pretrpane brzojavne in telefonske žice, pobita okna, razdejane zidove. Betonska ograja oficirskega doma je več metrov na dolgo razdejana. Lovski dom je skoro docela razdejan. Ljudje so sprva mislili, da je bila to pomota zaradi bližine grško-albanske meje, kjer se bijejo boji med Grki in Italijani že nekaj dni z nezmanjšano silo. Ljudje so mislili, da se tisti trije bombniki ne bodo več vrnili. Vsakdo je po pravici mislil, oja je to neljub in hud dogodek, ki se ne bo več ponovil.

Toda sirene so znova začele pošastno zavijati in tuliti, nakar smo spet zaslišali tulenje bombnikov. Otroci so se razbežali po ulicah. Ljudje so začeli bežati v zaklonišča. V kleti »Grand hotela«, kjer sem bil, ko so bombniki leteli nad Bitoljem, je bilo vse polno ljudi, žensk, otrok, moških z ulice ter hotelskih gostov. Naenkrat je silen grom pretresel ozračje. Tri letalske bombe so druga za drugo padle v neposredni bližini. Trdno hotelsko poslopje se je do tal zamajalo. Takoj po tresku je nekdo odprl kletna vrata, nakar jasno zaslišali stokanje nekega ranjenca. Mladi natakar je ves bled komaj spregovoril: »Bombe so udarile v rabinovo hišo. Povsod so mrtvi in ranjeni!«

V kleti ženske jokajo, moški pa se molče gledajo. Še enkrat treščijo, nakar luč ugasne. Z ulice prihaja vrisk neke ženske, težki koraki ljudi, ki beže v skrivališča ter spotoma poberejo seboj otroke, ki se ne zavedajo nevarnosti... Ta napad je trajal vsega skupaj 10 minut...

Ko je nevarnost minila, smo stopili na ulico. Pred nami je bil strašen prizor. Stiri trupa delavcev, ki so delali mestni vodovod, dva ranjena kličeta na pomaganje. Prihitele so gasilci ter ju odnesli v bolnišnico. Po tlaku je polno krvi ter ostankov raztrganih srajc in obleke. Bilo pa je treba vse to prezreti ter pomagati nesrečnemu. Hiša bitoljskega rabina je zadeta ter odtrgana vsa zahodna stena. Od eksplozije iste bombe je razdejana tudi hiša dr. Čopija ter prostori francoskega kluba... Gremo dalje v Svetosavsko ulico, kjer je poleg cerkve sv. Konstantina razdejana stara hiša. V tej hiši je ubilo štiri ljudi. Vse štiri je zasulo pod razvalinami. V tej ulici je

velikansko razburjenje, ker je ta ulica največ trpela.

Zdej je v razdejanem Bitolju dovolj dela. Prebivalstvo je vse enih misli. Kristjani in muslimani si vzajemno pomagajo, so zbrani, mirni in junaki... Vojaštvo je takoj prišlo na pomoč, popravlja in pomaga.

Bolnišnica je prenapolnjena. Zdravniki so, čeprav sami v nevarnosti pred novimi napadi, izvrševali svojo dolžnost. Bitolj je z grozo pričakoval prve noči po bombardiranju. Marsikdo je mislil, da že sliši tulenje prihajajočih bombnikov, pa je bila vse le domišljija. Stari kulturni in junaki Bitolj je ostal na moralni višini.

Žrtve

Ranjeni so bili med bombardiranjem tile ljudje: Mirko Bogdanović 18 let star iz vasi Svinjiste, Ljubica Ristić 13 let stara iz Bitolja, Nadežda Ristić 7 let stara iz Bitolja, Mihael Marković 17 let star iz Bitolja, Manojlo Gorgjević 28 let star iz Bitolja, Stavra Josipović 46 let star iz Bitolja, Oskar Miljavec iz Bitolja 26 let star, Anastazij Gogu 30 let star iz Bitolja, Gorgje Ljutić 13 let star iz Bitolja, Peter Cavlević 15 let iz Bitolja, Asan Adija 20 let iz Bitolja, Stevan Nedeljković 27 let iz Bitolja, Sadif Arif, Stefan Nedeljković iz vasi Graješnica okraj Bitolj 27 let, Mica Petrović iz Pančeva 26 let, Gjurgje Trajković iz Bistrice 42 let, Vasilij Grujić iz Bitolja 78 let, Kosta Karlagani iz Bitolja 66 let, Dimitrij Andjelković iz Bitolja 18 let, Ciril Andrejević iz Bitolja 22 let, Božidar Vujanac penotni poročnik iz Bitolja, Milan Stanežić, orožniški narednik iz Bitolja, Vantjel Ristić podnarednik iz Bitolja, Jordan Domazetović, kaplar iz Bitolja, Sotir Sokolić kaplar iz Bitolja, Novak Jovanović redov, Vanajeliza Pandović iz Bitolja 15 let.

Ubiti so bili: Abedin Prizrenac, bozandžija iz Prizrena, Maks Varl, pehotni kapitan

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 7. nov. b. Danes ob 9 dopoldne so se pričele v škofijem dvoru škofovske konference, katerim prisostvuje 14 škofov iz vse države. Prisotni so: zagrebški nadškof dr. Stepinac, dr. Sarič, nadškof vrhbosanski, dr. Dobretić, nadškof barski, dr. Garič, škof banjaški, dr. Ušin, škof hvarski, dr. Buterač, škof kotorski, dr. Srebrnič, škof krški, dr. Rožman, škof ljubljanski, dr. Tomažič, škof mariborski, dr. Burič, škof senjski, dr. Čekada, škof skopljanski, dr. Bonefačić, škof splitski, dr. Mileta, škof šibeniški, dr. Čajaković, kapiteljski vikar iz Križevcev, in g. Petrović, generalni vikar iz Mostarja.

Konference bodo pod predsedstvom zagreškega nadškofa dr. Alojzija Stepinca trajale do sobotne. Po končanih konferencah bo najbrž izdano posebno poročilo.

Šolske kuhinje se odpirajo

Belgrad, 7. nov. m. Po navodilih prosvetnega ministra dr. Korošca so v sredo odprli 19 šolskih kuhinj, v katerih bo dobivalo kosilo 3200 učencev iz 45 ljudskih in meščanskih šol.

Podporne blagajne pri zbornicah TOI

Belgrad, 7. nov. AA. V ministertvu za trgovino in industrijo so izdelali uredbu o ustanovitvi podpornih blagajn pri trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah. Uredba se nanaša na podpiranje tistih članov trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic, ki jih je zadel nesreča in se jim bo podelila gmožna podpora. Potrebna materialna sredstva za te namene se bodo zbirala iz doklad na zbornični prispevek.

Uvoz bombaža iz Turčije

Belgrad, 7. nov. m. V prostorih Industrijske zbornice je danes bila konferenca prodajalcev tekstilnih proizvodov. Na seji se je sklenilo, da se prva pošiljka turškega bombaža, ki znaša 2 milijona kilogramov in ki je zdaj v Carigradu, uvozi v našo državo čez 14 dni. Prav tako so na seji govorili tudi o možnosti, da se s Turčijo sklene nov sporazum o uvozu še novih 8 milijonov kg bombaža.

Prodaja blaga urejena

Belgrad, 7. nov. m. Na predlog trgovinskega ministra je ministrski svet predpisal uredbu o ureditvi prodaje blaga. Uredba določa, da trgovci kupecem ne smejo prodati več blaga kakor so ga povprečno navili za svoje potrebe pred septembrom 1939. Pri tem pa uredba upošteva spremembo v številu gruzinskih članov in povprečne potrebe. Uredba se nanaša tudi na veliko prodajo. Za ustropke so določene zelo stroge kazni, tako v veliki prodaji zapor do 6 mesecev in do 60.000 din denarne kazni, v mali prodaji pa zapor do 3 mesecev in denarne kazni do 25.000 din.

Belgrajske novice

Belgrad, 7. nov. AA. Nocoj je umrl v Belgradu v 67. letu starosti urednik Službenih novin Pavle Ranković. Pokojni Ranković je bil izredno popularen pod imenom Čika Pavle. Spada v vrsto najstarejših belgrajskih časnikarjev, ki so vse svoje življenje posvetili in preživeli v časnikarstvu. Zgodaj se je začel pečati s časnikarstvom — že leta 1891. Od leta 1929 do 1936 je bil pokojni Ranković član upravnega odbora Agencije Avale, od leta 1931 dalje pa je bil predsednik belgrajskega odseka Jugoslovanskega novinarskega združenja.

prvega razreda, Rista Kovač iz Bitolja, Taško Trajković, krojač iz Bitolja, Ilija Stojčević iz Virova pri Kruševcu, Ahmed Arslan iz Ostrova pri Bitolju, Zarifa Hasan iz Bitolja, Milan Djukanović iz Bitolja, Nikola Nikolić-Krstić iz Virova pri Kruševcu.

Smrt kapitana Varla

Po belgrajskem »Vremenu« pa povzema poročilo o smrti kapitana Maksa Varla. »Drugo bombardiranje je trajalo sicer le nekaj minut, toda zato pa je bil učinek ter strašnejši. Tudi zdaj so letala bombardirala iste cilje: železniško postajo, civilno letališče, oficirski dom in večja poslopja v središču mesta, le da je ena bomba padla na dvorišče divizijskega štaba. Tukaj je po svoji dolžnosti stal pehotni kapetan prvega razreda Varl, ki je bil ubit.«

Ko je bomba eksplodirala, je kosce bombe zadel kapetana z želoce. Varl se je takoj zgrudil na tla. Že v istem hipu so mu vojaški prihitehi na pomoč ter ga odpeljali v bolnišnico. Toda njegova rana je bila tako huda, da je čez eno uro v bolnišnici izdihnil...«

V spomin bitoljskih žrtev

Belgrad, 7. nov. m. Združenje južnih Srbijanec v Belgradu je imelo danes slovesno komemorativno sejo v spomin žrtvam zračnega napada na Bitolj. Na seji je združenje sklenilo, da materialno pomaga ponesrečencem.

Zunanji minister za družine bitoljskih žrtev

Belgrad, 7. nov. AA. Zunanji minister Aleksander Cincar Marković je po banu vardarske banovine poslal družinam o priliki bombardiranja Bitolja prizadetih podporo 50.000 din.

Jugoslovanski obiski na Madžarskem

Budimpešta, 7. nov. m. Madžarsko časopisje in uradni krogi radostno komentirajo novice o razširitvi in poglobitvi madžarsko-jugoslovanskega prijateljstva. V Budimpešti pričakujejo, kakor smo že poročali, jugoslovanskega prometnega ministra ing. Besliha in belgrajskega župana Tomića ter delegacijo članov jugoslovansko-madžarskega društva. Tukajšnji politični krogi v zvezi s tem obiskom poudarjajo, da so gostje Jugoslavije v Budimpešti zmerom radostno sprejeti, posebno pa še sedaj, ko se politična linija obeh držav vse bolj približuje.

Obrtna šola v Zagrebu zaprta

Zagreb, 7. nov. b. Pred nekaj dnevi je prišlo do prekinitve šolskega pouka učencev obrtne šole v Zagrebu. Za tem so učenci ponovno prenehali zahajati k predavanjem, ker je bila uvedena stroga preiskava. Na podlagi te preiskave je ban dr. Šubišić odredil, da se šola zapre za nedoloten čas. Odredil je tudi, naj se izvrši ponovni vpis učencev, in sicer po posebni prošnji staršev na bansko apravo.

1300 letnica splitske stolnice

Split, 7. nov. b. V torek, 19. t. m. se bo vršila v Splitu proslava 1300 letnice posvečenja stolne cerkve. Ob tej priliki se bodo v teku osmih dni vršili posebni cerkveni obredi. Ta proslava se bo vršila obenem s proslavo 1300 letnice pokristjanjenja Hrvatov. Iz tega se vidi, da se je pričelo pokristjanjevanje Hrvatov v Splitu.

Avtomobilska nesreča argentinskega konzula

Novi Sad, 7. nov. m. Snoči okoli 10 zvečer se je v bližini Sremskih Karlovcev ponesrečil z avtomobilom Clorindo Mendieta, argentinski konzul v Splitu, ki se je vračal iz Budimpešte v Belgrad. Na cestnem klancu je avtomobil, ki ga je vodil sam konzul, zdrsil nazaj in se prevrnil. G. Mendieta je dobil nekaj težjih poškodb, ki pa na srečo niso nevarne za življenje in se zdravi sedaj v sanatoriju dr. Jakovljevića.

Pravoslavna duhovščina in vojvodinske zadeve

V novosadskem dnevniku »Dan« je profesor belgrajske teološke fakultete dr. Dušan Glumac napisal članek o selitvi Srbov v Vojvodino pod vodstvom pravoslavne patriarha Carnojevića. Pisec naglasja, da je prav ta selitev rešila srbstvo in ga v Vojvodini ohranila. Potem pa nadaljuje: »Od patriarha Arsenija dalje so se začeli najbolj hudi in najbolj nesramni napadi na srbsko narodnost in vero. Vsi Arsenijevi nasledniki do zadnjega Lukijana Bogdanovića, ki je umrl na sila skrivnostno način, so bili pravi mučeniki med napadi avstro-ogrskih-hrvatskih velikašev in duhovnikov na eni ter med svojimi solanami verniki na drugi strani. Ti so se neazvedno spuščali v napade na nje. Med tem ko so namreč verski krogi prav dobro uvidevali, da metropolit ni le verski poglavar Srbov, marveč tudi njihov narodni poglavar, zaradi česar bi se bili Sebi naglo raznarodili, ako bi se bil ta umaknil, pa se tega dejstva na drugi strani marekalk inteligentni Srbin ni zavedal. Zaneseni po liberalnih idejah zahoda so se spuščali v najhujše boje s svojimi škofi ter tako slabili in uničevali srbsko strnjenost in odpornost. Zaradi malih in malenkostnih svojih ambicij, želja in razpoloženj so ustvarjali med Srbi razcep in podirali vsako avtoriteto. Niti pred tem se niso ustrašili, da ne bi svojih metropolitov in patriarhov najbolj nesramno oboževali ter umetno ustvarjali med škofi in ljudstvom jez, meneč da se bojujejo zoper »klerikalizem«, pa so se v resnici bojevali za propad srbskega naroda. Ko bi ne bilo tega episkopata in cerkve, bi danes v nekdanjih avstro-ogrskih krajih ne bilo več Srbov, kakor nam dokazuje mnogo, mnogo zgledov izgubljenih sinov srbskega naroda, ki so se nasilno pokatoličnili ter danes nimajo niti pojma, da so nekdanj bili Srbi, marveč verjamejo, da so pripadniki drugega naroda.«

Carigrad, 7. novembra. m. TCP Ker iz Romunije se stalno prihajajo poljski begunci, so vsi carigradski hoteli prenapolnjeni ter v hotelih ni mo goče dobiti nobenega prostora.

Bogat prigrizek ob sprejemu na sov. poslaništvu

Belgrad, 7. nov. m. Ob 28. obletnici oktobrske sovjetske revolucije je tukajšnji sovjetski poslanik Plotnikov priredil danes ob 5-7 velik sprejem v salonih hotela »Srpski kralj«. Med drugim so se sprejema udeležili zunanji minister dr. Cincar-Marković z gospo in kabinetnim šefom dr. Sečerovičem, trgovinski minister dr. Andres, minister za socialno politiko dr. Budisavljević, pravosodni minister dr. Laza Marković, belgrajski župan Jevrem Tomić,

šef osrednjega tiskovnega urada Predrag Milojević, bivši preiskovnik vlade Peter Živković in Bogoljub Jevtić, ravnatelj za zunanjo trgovino dr. Rudolf Bičanić, pomočnik zunanjega ministra dr. Jukić, bivši ministri Miša Trifunović, Milan Grol, Vasa Jovanović, Voja Janjić in drugi. Navzočni so bili tudi člani diplomatskega zbora. Vsem gostom je bil serviran bogat prigrizek.

Na vseh štirih bojiščih srditi boji

Hudi napadi na Anglijo – Angleški protinapadi na Nemčijo – Bitka pred Janino v polnem razvoju – Angleži zavzeli Galabat na abesinski meji

Nad Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 7. novembra. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Povračilni nemški letalski napadi na London so se nadaljevali tudi danes, zlasti pa ponoči. Pri teh napadih so nemška letala vržla bombe na važne vojne cilje. Na dokih in skladiščih v Southamptonu, kakor tudi v nekaterih krajih južne Anglije so izbruhnili številni požari. Naši letalci so izvedli ponoči nadaljnje napade na Coventry, Birmingham in Liverpool. Pri tej priliki so bile zažgane lope, razkopano pa je bilo tudi letališče v Dreyfieldu. Prav tako so bile zažgane tudi stranske poslopja. Sovražna protiletalska artiljerija in prav tako tudi strojničari so začeli močno streljati.

Nad Rokavskim prelivom so nemška letala spet sestrrelila devet britanskih lovcev. Nemške daljnostrelne baterije so s francoske obale obstreljevale pristanišče Dover ter nekaj sovražnih ladij. Ena sovražna ladja je bila pri tem težko zadeta, tako da ni mogla nadaljevati poti.

Na Atlantiku, 500 km zahodno od Irske, so nemška letala naletela na neki angleški konvoj. Pri napadu nanj so bile zadete tri 6000 tonske tovorne ladje tako težko, da se lahko reče, da so izgubljene. Južno od Orkneyskih otokov je bila zadeta s bombo in potopljena približno 8000 tonska sovražna ladja, neka druga, ki je bila v spremstvu, pa je bila težko poškodovana. Naslednja sovražna tovorna ladja je bila zadeta ob britanski vzhodni obali. Pri napadu na pristanišče Queenloch Castle na zahodni obali Škotske je nemškim letalom posrečilo zadeti s bombami veliko sovražno tovrno ladjo in sicer dvakrat. Zažgana so bila tudi nekatera skladišča in hiše. Včeraj so bila napadena tudi nekatera britanska pristanišča.

Sovražni bombniki so napadli ponoči več nezavarovanih mest in povzročili škodo samo na poljih. Samo dvakrat so sovražna letala napadla tovarniške naprave. Pri tej priliki so sovražnikove bombe zadale neko trdnjavo in blagovno skladišče. Pri nadaljnjih napadih so sovražni letalci vržli bombe na stanovanjske hiše, pri čemer je bilo ubitih več ljudi, nekaj pa je bilo tudi ranjenih. V zahodni Nemčiji so sovražna letala izvedla napad na neko bolnišnico, ki je bila označena z rdečim križem.

Včeraj je sovražnik izgubil 9 letal.

Berlin, 7. novembra. AA. DNB: Čeprav je bilo danes zelo slabo vreme, so skupine nemških letal nadaljevale s povračilnimi napadi na London. Izvedenih je bilo več napadov na vojaško važne cilje. Vsi ti cilji so bili zadeti z več bombami. Letalskih spopadov je bilo malo, vendar pa so bila sestrreljena tri sovražna letala. Enega nemškega letala ni.

Angleška poročila

London, 7. nov. AA. Reuter. Sovražna letala so včeraj večkrat poskušala na več krajih preleteti angleško obalo, pa so bila odbita. Prišlo je do letalskih bitk. Sestrreljena so bila 4 nemška letala, angleške izgube pa znašajo tudi štiri.

London, 7. nov. AA. Reuter. Letalsko ministrstvo in ministrstvo za notranjo varnost objavljata: Sovražna letala so ponoči metala bombe v grofiji Yorkshire. Materialna škoda ni bila velika. Človeških žrtev ni bilo, samo nekaj oseb je bilo ranjenih. Nekaj bomb v vzhodnih grofijah je padlo na nekaj poslopj. Bilo je nekaj človeških žrtev. Glavni napadi so veljali Londonu, kjer so bila zadeta razna poslopja in sicer skladišča, in je bilo tudi nekaj človeških žrtev. Bombe so padle tudi v okolici Londona in v jugovzhodni Angliji. Večina teh bomb ni napravila večje škode. Bombe so padle tudi na neko mesto v jugozahodni Angliji in na neko mesto v srednji Angliji, kakor tudi v jugozahodni Škotski, kjer je bil poškodovan neki hotel in kjer je bilo več človeških žrtev.

London, 7. nov. t. Angleški radio BBC poroča: Nemški napadi so danes bili milejšega značaja. Prihajali so le redki bombniki, kajti skupine so bile razpršene že ob svojem prihodu na angleško obalo. Na London je bilo vrženih 7 bomb, od katerih je ena zadela avtobus in precejšnje število ljudi ranila. Tudi v jugovzhodni Angliji je bilo nekaj škode na stavbah. V srednji Angliji in na Škotskem je le malo škode. Do 7 zvečer je bilo sestrreljenih 5 sovražnih letal.

Vohuni obsojeni

London, 7. nov. t. Reuter. Ana Volkov, 37 letna hčerka bivšega ruskega admirala Volkova je bila obsojena na 10 let robije, Tyren, bivši pisar na ameriškem veleposlaništvu, pa na 7 let robije, ker sta raznašala novice, ki bi mogle koristiti domovini. Volkova je dostavila neki dokument Nemčiji, kjer je bil po radiu razglašen, Tyren pa je vzel v poslanstvu dva dokumenta, ki jih je dostavil nasprotnikom Anglije.

Nad Nemčijo

Angleška poročila

London, 7. novembra. AA. Reuter: V noči od srede na četrtek so britanski bombniki izvedli napad na Spandau. Druge skupine britanskih bojnih letal so izvedle napade na Leune, Hamburg, Duisburg, Düsseldorf, Halle in Köln.

Nove kitajske zmage

Japonci se umikajo iz pokrajine Kwangsi

Cunking, 7. nov. t. Associated Press: V kitajskih krogih pričakujejo, da se bodo Japonci umaknili še iz nadaljnjih postojank. Kitajci so zasedli Naning in Lungčav ter bodo verjetno že v kratkem prepodili Japonce iz vse pokrajine Kwangsi. Kitajci sedaj napadajo že Jančav na južni obali. Japonci se morajo umikati iz doline reke Jangce predvsem tudi zaradi nemirov, ki jih zadnje čase

London, 7. nov. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča: Ponoči na sredo so angleška bombna letala bombardirala veliko število vojaško pomembnih ciljev v Nemčiji in v od Nemčije zasedenih krajih. Bombe so bile vržene na pristanišči v Hamburgu in Emdenu ter na ladjedelnice v Bremerhavenu, ki so bile uničene, večje število podmornic pa, ki so bile v gradnji, je bilo poškodovanih. Bombardirane so bile tudi tovarne umetnega goriva v Gelsenkirchenu in v Magdeburgu. Tovarne v Magdeburgu proizvajajo letno 200.000 ton umetnega bencina, tovarne pri Gelsenkirchenu pa tudi 250.000 ton. Napad na nemško luko Emden je trajal 50 minut in je bilo povzročenih veliko požarov. Bombardirane so bila pristanišča in letališča po od Nemčije zasedenih ozemljih. Dvoje letal se ni vrnilo. — Admirališča javlja, da je angleška podmornica potopila veliko sovražno petrolejsko ladjo, ki je plula v neko zahodno pristanišče.

London, 7. nov. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča: Naši bombniki so včeraj pri belem dnevu napadli ladjedelnice v Cuxhavenu, kjer so bile zadete ladje, nadalje petrolejske čistilne tovarne v Salzbergu, ki so bile požgane. Ponoči pa so naši bombniki bombardirali Hamburg, tovarne za umetni bencin v Launi in Hambornu, razne industrijske naprave v Hammu, razne kraje ob reki Elbi in pri Kölnu. Bombardirani so bili nemški daljnosežni topovi na Rtu Gris Nez pod Calaisom. Dvoje letal se ni vrnilo.

Nemška poročila

Berlin, 7. novembra. AA. DNB: Angleška letala so nocoj pred zoro skušala izvesti napad na Berlin. — Vsi napadi so bili odbiti s uspešnim ognjem protiletalskih topov. Angleška letala niso mogla metati bomb.

Airiško bojišče

Kairo, 7. nov. t. Reuter. Vrhovno poveljstvo poroča: Angleška motorizirana kolona, ki so jo podpirala letala, je nenadno napadla sovražnika in zasedla mesto Galabat na abesinsko-sudanski meji. Mnogo ujetnikov je bilo zajetih. Italijanski protinapad je bil uspešno zavrnjen. Na to sta sledila dva italijanska bombna napada, ki sta bila brezuspešna. V odseku pri Kasali na isti meji so naše motorizirane čete nadaljevale s pritiskom na sovražnika pri krajih Jebel in Tenelai.

Naročila v Ameriki

Washington, 7. nov. AA. DNB. Vojno ministrstvo je objavilo, da so pri Fordovih tovarnah naročili letalskih motorjev v vrednosti za 112 milijonov dolarjev (10 milijard din!).

Grško bojišče

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 7. novembra. AA. Stefani: 153. poročilo glavnega štaba italijanske vojske se glasi: Naše divizije so prekorale reko Kalamas. Naše letalstvo je sodelovalo z operacijami na kopnem s strojniškim ognjem in bombardiranjem sovražnikovih naprav ob cesti Janina-Kalibaki, kakor tudi z bombardiranjem področja Lérine in Prespanskega jezera. Skupine naših letal so bombardirale razen tega pristaniške naprave v Volosu in Patrasu, letališče in železniško postajo v Larisi, vojaške cilje v Misolonghiju, Sakyntu in Metonu kakor tudi železniško postajo v Lerinu, kjer so izbruhnili ogromni požari. Vsa naša letala so se vrnila domov. Sestrreljeno je bilo eno sovražno letalo, drugo pa verjetno tudi. Oddelki naših lovskih letal in protiletalske baterije so sestrrelile dvoje sovražnih letal pri sovražnem napadu na letališče v Valoni. Naši lovci so obsuli s strojniškim ognjem štirimotorno sovražno letalo tipa »Sunderland« na področju Malte in ga težko poškodovali.

V vzhodni Afriki je bila prizadejana ogromna škoda sovražniku, ki neprestano ponavlja svoje napade. Boji se trajajo. Naše letalstvo sodeluje s četami pri pogostih napadih, pri katerih so naši lovci sestrrelili šest sovražnih letal vrste Gloucester.

Rim, 7. novembra. AA. DNB: »Tribuna« prinaša posebno poročilo z grškega bojišča, v katerem poudarja, da je vsa bojna črta od vzhodnih odsekov do Jonskega morja v premikanju. Italijanske čete so strle sovražni odpor in zdaj preganjajo sovražnika ter mu ne dopuste, da bi se oddahnil. Razvija se velika bitka, da se stre še odpor na nekaterih v vojaškem oziru važnih točkah obrambnega sistema, ki naj bi bil po načrtih grškega generalštaba zadržal prodiranje Italijanov proti Janini. Bitka je zelo ogorčena, toda italijanske čete zavzemajo po vrsti posamezne sovražnikove postojanke in cela področja. Vse vrste orožja sodelujejo pri preganjanju sovražnika iz težko dostopnih postojank v hribih. Bombniki neprenehoma napadajo sovražnikove boje črte in italijanska letalska letala obsipavajo njihove strelske järke s strojniškim ognjem. Prav tako gredo tudi italijanski pionirji neprenehoma naprej ter odstranjajo z največjo naglico vse ovire po cestah ter vpostavljajo promet tudi tam, kjer so bombe razdeale poti.

Rim, 7. novembra. b. S službene strani zanikujejo poročila angleškega radia, da je potopljena italijanska podmornica v Gibraltarju in torpedirna italijanska vojna ladja v bližini Krfa.

Grška poročila

Atene, 7. novembra. AA. Atenska agencija: Sročnje poročilo vrhovnega poveljstva pravi tudi naslednje: Sovražna letala so bombardirala Pirej, Janino kakor tudi nekatera mesta drugod v Grčiji. Med prebivalstvom je bilo nekaj mrtvih in ranjenih ter nekaj stvarne škode. Pri letalskih spopadih sta bili sestrreljeni dve sovražni letali. Nobeno grško letalo ni bilo uničeno.

Grške čete so na bojišču v zahodni Makedoniji po celi vrsti težkih bojov zavzele več utrjenih višinskih postojank. Pri tej priliki so zaplenile precej vojnega materiala. Na ostalih delih bojišča je bilo samo živahnejše artilerijsko streljanje.

Grška letala so bombardirala letališča v Korči in Argirokastu. Vsa grška letala, ki so se udeležila tega poleta, so se vrnila domov.

Atene, 7. novembra, t. Atenska Agencija poroča, da je vrhovno poveljstvo objavilo uradno sporočilo, v katerem pravi, da so grške čete svoje postojanke utrdele in nasprotnikove napade odbile. Položaj na vseh frontah je zadovoljiv. Neko italijansko letalo je metalo bombe na Misolonghi, kjer počiva srce angleškega pesnika lorda Byrona. Poročila, da je porušena železniška proga med Solunom in Lariso, ne odgovarjajo resnici. Železniški promet med Solunom in Atenami je reden.

Atene, 7. novembra, t. Associated Press. S fronte ni bistvenih poročil. Na vsej fronti traja hud topniški ogenj. Grki držijo postojanke pred Janino in pri Korči. Italijanska letala so ves dan bombardirala grška mesta, med njimi Krk, Misolonghi, Pirej, Lariso in Solun. Grška letala so bombardirala Valono in Argirokastro.

Bombardiranje Soluna

Atene, 7. novembra, t. Associated Press poroča, da italijanska letala dnevno po večkrat bombardirajo Solun. Vojaške škode za enkrat ne javljajo. Guverner Soluna general Kiriomis je častnikarjem sporočil, da je zadovoljen s položajem in z zadržanjem ljudstva, ki je kljub številnim civilnim žrtvam bombnih napadov ostalo hladno in pogumno. Mnogo italijanskih letalcev je bilo ujetih, ker je nekaj italijanskih letal zasilno pristalo na grškem ozemlju.

Bitka pri Janini

Curij, 7. novembra, b. Kakor poročajo iz Aten, trajajo v področju pri Florini borbe z veliko ogorčenostjo. Od Janine se čuti močan pritisk italijanske vojske. Dohodi na mostove čez reko Kalamasa so v italijanskih rokah. Dospelo so angleške baterije za obrambo proti tankom na grško fronto v pospešenih marših.

Ameriška poročila: Slabo vreme

New York, 7. novembra, b. Posebni vojni poročevalci »United Pressa«, ki se nahaja pri italijanski vojski, piše, da se je tekom včerajšnjega dne nadaljevalo napredovanje italijanske vojske na vsem bojišču. Napredovanje nekoliko zadržuje vreme. Posebno zadržuje napredovanje motoriziranih enot stalno deževje in slaba pota. V zraku prevladujejo italijanske zračne sile. Italijanski vojski je uspelo postaviti težko topništvo na vseh odsekih. Na vsej fronti niso bile zadnje tri dni več kakor trije grški bombniki, nasprotno pa na stotine italijanskih bombnikov, ki napadajo grške obmejne trdnjave in onemogočajo delovanje grškega topništva. Italijanski bombniki napadajo posebno utrjene postojanke v grških predelih južnega grškega bojišča, kjer so Grki postavili množestvilne topniške cementirane utrdbe.

Angleži napovedujejo bombardiranje Rima

London, 7. november, t. Reuter. Angleška vlada je vzela na znanje sporočilo italijanskega vrhovnega poveljstva, da so se italijanska letala in italijanski letalci udeležili bombardiranja Londona. Angleško vojno poveljstvo si sedaj pridržuje vse pravice in vso svobodo, da stori isto glede Rima.

Bolgarski protijudovski zakon

Sofija, 7. nov. t. Europa Presse: Bolgarski parlament bo sklepal o zakonskem predlogu o bodočem položaju judovstva v Bolgariji. Zakon predlaga pravosodni minister Gabrovski. Najvažnejše določbe judovskega zakonskega predloga so:

1. Judje so vsi, ki so se rodili od judovskih staršev, ali pa imajo judovskega očeta, ki ni postal kristjan do 1. septembra 1940.
2. Judje ne morejo biti državljani kraljevine Bolgarije, torej nimajo volilne pravice, ne morejo biti člani javnopravnih združenj in ne morejo biti državni uradniki ali nameščenci samouprav. oblasti.
3. Judje ne morejo služiti v vojski ter ne smejo pripadati združenjem, ki so pod nadzorom vojnega ministristva (na primer mladinske organizacije itd.)
4. Judom je prepovedano ženiti ali močiti se z bolgarskimi državljani. Tudi vsako izvenzakonsko občevanje Judov z Bolgari je kaznivo.
5. Judje ne morejo biti člani časnikarskih, književniških, glasbeniških in umetniških, to je vseh vrst gledaliških in filmskih organizacij, seveda tudi ne smejo opravljati teh poklicev ter ne morejo biti lastniki ali solastniki podjetij, ki spadajo v okvir štirih imenovanih polj udeleževanja.
6. Brez policijskega dovoljenja Judje ne smejo spreminjati svojega bivališča.
7. V bodočnosti je Judom prepovedano naseljevanje v prestolnici Sofiji.
8. Judje je prepovedano lastništvo zemlje in hiš v podeželju brez izrecnega dovoljenja oblasti.
9. Judom je dovoljeno opravljanje svobodnih poklicev, toga samo v sorazmerju z številčno močjo judovske manjšine. Književna založništva, knjigarne in druga podobna podjetja ne morejo biti judovska last ali solastnina ter Judov tudi ne smejo zaposlovati.
10. V čisto judovskih podjetjih, ki ostanejo Judom odprta, število nastavljenih judovskih uradnikov in nameščencev ne sme presegati števila tamkaj nastavljenih bolgarskih uradnikov oziroma nameščencev. Nadalje mora biti število obojih v so-

Novi vojni minister general Peter Pošić

— Tako se je glasil odgovor, ki ga je v spodnjem domu dal državni tajnik Buttler na vprašanje nekega poslanca, če je Anglija še vedno mnenja, da je Rim odprto mesto in torej izvzeto od letalskih napadov.

Kairo, 7. nov. AA. Reuter: V poročilu angleškega poveljstva v Egiptu poroča javnosti, da so angleška letala, katerega oporišča so na bližnjem Vzhodu, bombardirale Neapelj.

Poročila belgrajskega »Vremena«

Ljubljana, Prespansko jezero na jugoslovansko-albansko-grški tromeji, 7. novembra. m. Belgrajsko »Vreme«: Vojne operacije med italijanskimi in grškimi četami so se na severu bojišča danes nadaljevale še z večjo srditostjo. V Bitolj se je danes čula ves dan močna kanonada. Po poročilih od jugoslovansko-grško-albanske tromeje so okrog Prespanskega jezera zvenketale in pokale šipe po stanovanjih. Po današnjem stanju je položaj na tem delu bojišča takle:

Italijanske čete drže greben planine Morovo, in sicer kote 5018, 1909, 1808 in 1800, ki dominirajo nad grškim položajem. Grške čete pa so na parobkih planine Begle in drže kote 1456 in vasi Skipe, Vraniste, Grac, Sipos. Razmerje med obema armadama je naslednje: Grki imajo zbranih 7 divizij, Italijani pa tri. Toda italijanske divizije so po formacijah mnogo močnejše. Čeprav so italijanske na grebenih Morove, se vendar morajo boriti z velikimi težavami. Grške čete se poslužujejo taktike gverilske vojske. Grške čete stalno napadajo južni del planine Morovo in bi rade obsle greben, ki so ga zasedli Italijani. Tako Grki mislijo, da bi prisilili italijanske čete na umik. Ta manever pa se najbrž ne bo posrečil in Grki nimajo mnogo upanja na uspeh glede na močno oporo italijanske vojske, ki je zelo dobro opremljena. Poročila o grških napadih na južni strani planine Morovo niso resnična, ker grške čete še niso prekorale reke Devolis.

Italijani stalno dobivajo okrepitev, predvsem težka artilerija in letalstvo. Italijanske čete namestavljajo zavzeti pobočje Begle ter od tu pregnati Grke. Če se jim to res posreči, si bodo odprli pot na Lerin in Solun. Grške čete so se doslej na teh položajih hrabro držale. Na kako napredovanje grških čet, ki so prav tako moderno opremljene, pa je težko misliti, ker jim primanjkuje letal. Grki so začeli akcijo, da zbirajo denarna sredstva in za pomoč v tujini živčih Grkov, da bi si nabavili svoja letalska letala. Prav tako Grčiji primanjkuje protiletalskih topov. Po izredno močnem topovskem streljanju, ki se je slišalo na jugoslovansko-grški meji, kaže, da se je italijanska ofenziva že začela. Grki se obupno borijo, toda če ne bodo dobili pravočasno pomoči, predvsem v letalstvu in težkih topovih, ni verjetno, da bi mogli vzdržati italijanski napad, ki ga stalno spremljajo številni italijanski bombniki, ki obsipavajo grške vasi in mesta, predvsem pa Lerin in Korčo.

razmerju s številom bolgarskega oziroma judovskega poretka v dotičnem kraju.

11. Judje ne smejo imeti v službi bolgarskih hišnih nameščencev in poslov.

Zakon proti tajnim in mednarodnim združenjem

Drugi zakonski predlog, o katerem bo sklepalo bolgarsko zbiranje, se tiče prepovedi vseh tajnih združenj in mednarodnih organizacij. Mednarodna organizacija je po zakonu tista, ki je glede ideološkega programa, vodstva organizacije in denarnih sredstev odvisna od tujine. Semkaj spada na primer Kominterni in vse vrste marksističnih in drugih mednarodnih združenj. Tajne ali skrivne organizacije pa so tiste, ki zasledujejo skrivne cilje in na skrivnem tudi delujejo. Vsaka udeležba pri mednarodnih organizacijah mora biti odsej izrecno in vsakokratno dovoljena od notranjega ministra tudi če gre za znanstveno ali športno ali katero koli drugo panogo.

Gibraltar postane otok

Algiciras, 7. nov. AA. Havas: V kratkem bodo končana dela pri kopanju prekopa, s katerim bo Gibraltar odcepljen od celine in bo tako postal otok. Kakor je znano datira osnutek za zgraditev tega prekopa že iz časov Cromwella.

Neredi v Maroku

Tanger, 7. nov. AA. DNB: V Marakešu je prišlo na več krajih do spopada med judi in Marokanci. Ker policija ni mogla razgnati demonstrantov, je bila poklicana na pomoč vojska. Pri spopadu je bilo mnogo ranjenih, njihovo število pa dozdaj še ni znano.

Gospodarstvo

Naša proizvodnja sladkorja

Tvornice sladkorja dela s polno paro, predelujejo letošnji pridelek pese v sladkor. Letošnji pridelek pese je razmeroma dober, saj znaša okoli 80.000 vagonov. Delo v tvornicah se je začelo dne 20. septembra (lani dne 1. septembra) in bo trajalo najbrže do 20. decembra 1940.

Tudi letos je bila propaganda za povečanje saditve sladkorne pese znatna. Ta propaganda je bila delana z namenom, da bi enkrat producirali toliko sladkorja, da bi nam preostalo za prenos v naslednjo kampanjo okoli 3000 vagonov, kar naj bi služilo kot rezervna. Vendar letos ta prizadevanja ne bodo imela uspeha, ker bo znašala proizvodnja sladkorja samo približno toliko kolikor znaša naša domača potrošnja, t. j. 100.000 ton. Poleg tega bodo letos dale sladkorne tvornice še 35.000 ton melase in 45.000 ton suhih rezancev. Letošnja površina pod sladkorno peso je znašala

42.097 ha, lani pa 46.100 ha. Povprečni pridelek na 1 ha je znašal letos 190 met. stotov, lani pa 200 met. stotov. Tako znaša skupni pridelek pese 7.83 milij. met. stotov, dočim je znašal lani 9.2 milij. stotov. Posamezne tvornice so imele posajene s sladkorno peso naslednje površine (po pogodbah s kmetovalci): Petrovgrad 6.127, Crvenka 7.470, Osijek 6.280, Novi Vrbas 6.587 ha, Čukarica 5.569, Belje 5.314 in Čuprija 4.750 ha.

Da je letošnji pridelek sladkorne pese tako slab, je pripisovati zakasneli saditvi, nato pa najdajnim neugodnim vremenskim razmeram. Vsekar bo potrebno v prihodnjem letu posaditi najmanj 50.000 do 55.000 ha, da bi dobil potrebne količine sladkorja ne samo za tekočo proizvodnjo, temveč tudi za stvaritev rezerv, ki so nam tudi potrebne.

Mešanje krušne moke s koruzno moko. Nekajkrat smo že poročali, da se merodajni faktorji zanimajo za uvedbo prisilnega mešanja krušne moke s koruzno moko. Kajti uradni odkup pšenice ni dal onih rezultatov, kakor so jih pričakovali merodajni faktorji, na drugi strani pa je tudi potrošnja bila večja, kot se je računalo. Prvotno je bilo mišljeno, da bo treba uvesti mešanje pšenične in koruzne moke šele proti koncu kampanje, sedaj pa se kaže, da bo to potrebno uvesti preje in je zaradi tega pričakovati, da bo kmalu prišlo do tega mešanja.

Kontrola izvoza fižola. Trgovinski minister dr. Andres je podpisal naredbo, s katero se uvaja kontrola izvoza fižola po ravnateljstvu za zunanjo trgovino. Izvažati bodo fižol lahko samo Priv. izvozna družba, Ravnateljstvo za proučevanje in organizacijo prehrane, Pogod v Zagrebu in banovinski prehranjevalni zavod v Ljubljani. Izvozniki fižola bodo torej samo štiri navedene ustanove, ki bodo morale fižol po izdanih izvoznih potrdilih izvoziti v določenem roku in po pogojih, katere odredi ravnateljstvo za zunanjo trgovino. V sredo popoldne je bila v ravnateljstvu za zunanjo trgovino že seja, na kateri so bili razdeljeni kontingenti za izvoz fižola med navedene ustanove.

Ugodnostna železniška tarifa za uvoz turškega bombaža. Za dovoz turškega bombaža od postaje Caribrod do postaj: Belgrad, Celje, Duga Resa, Kranj, Ljilja, Maribor, Maribor-Studenca, Niš, Novo mesto, Pančevo, Škofja Loka, Tržič, Zagreb, Zemun in Zreče je odobrena poraba 5. razreda, zmanjšano za 10%. Plačati je treba vozino za najmanj 5000 kg. Ugodnost velja od 19. oktobra do 31. decembra 1940. Tudi za tranzit od Caribroda do Subotice se uvede ugodnostna tarifa, če gre za prevoz turškega bombaža na Madžarsko.

Načrt za osnove nove industrije. Te dni so bili pri našem trgovinskem ministru g. dr. Andrus zastopniki nemške industrije (predvsem I. G. Farbenindustrie), ki so mu predložili načrt za osnove velike industrijske panoge v naši državi. Najbrž gre za tvornico umetne svile in volne.

Maksimalne cene za šajak in sukno. Na osnovi čl. 3 uredbe o kontroli cen je predpisal urad za kontrolo cen v Belgradu naslednje maksimalne cene za šajak in sukno, in sicer: šajak 125 din za meter, ako znaša teža najmanj 850 gramov, širina 140 cm, odstotek mešanja pa 40% volne in 60% volnenih krp; za sukno 160 din za meter, tako, da ima 1300 gramov teže, širino 140 cm in isti odstotek mešanja kot šajak. To so cene franko tvornica, kjer je vračunan že zaslužek 8%, toda brez skupnega davka.

Licitacija za silos v Raški bo 25. novembra. Silos bo obsegal 2.500 ton in bo namenjen samo za žito.

Italijansko-grška trgovina. Če vzamemo za osnovo leto 1937 je bila tedaj Italija v grški zunanji trgovini na sedmem mestu. Uvoz Grčije je prihajal tega leta iz Nemčije s 29,1%, iz Anglije s 10,4% in iz Italije z 4,2%. V prvih šestih mesecih letos je Italija uvozila iz Grčije za 89,7 milij. lir blaga. Tja pa je izvozila za 62 milij. lir. Italija je

Občinstvo se ni zadovoljilo — ali nezdrave razmere v današnjem športu

Ime Ragnhild Hveger pozna ves športni svet in to ime je bilo ponovno objavljeno v zadnjih mesecih v vseh svetovnih športnih listih. Kamorkoli je prišla dvajsetletna danska plavalica, povsod je napolnila plavalne stadione ter njihove blagajne, kar vse so povzročili njeni svetovni rekordi, katerih ima kar 37.

Ta izvrstna plavalica je pred par dnevi nastopila v nekem manjšem mestu. Plavalca je v tuji zmagala, toda ne v novem svetovnem rekordnem času. In mislite, da je odšlo občinstvo zadovoljno s te prireditve? Gledalci so prišli v plavalni bazen v prepričanju, da bo Hvegerova osemindesetletni popravila svetovni rekord — piše neki list v svojem poročilu o tej prireditvi.

Toda trenerji bi se zapomnili: Šport ni nikakoli trgovina, kjer bi se za pri blagajni plačano vstopnico dobila kakšna protivrednost v obliki svetovnega rekorda. Kdor ni zadovoljen z rezultatom, ki je nekaj desetink sekund slabši od svetovnega rekorda, ta naj si kupi vstopnico za cirkus ali kako slično zabavišče ter tamkaj zadosti svojim žvceem s senzacijami. Taki gledalci ne spadajo v športne stadione.

Kaj pravi sama Hvegerova o tej stvari: »Nevarna je zabloda s svetovnimi rekordi. Ti so postali že vsakdanji in so ljudje razočarani, če ti rekordi izostanejo. Pa naj grem v katerokoli mesto na Danskem, povsod se že par dni preje piše o rekordnih poskusih. Nihče se pa ne zadovolji s tem, da me vidi samo plavati. Kako neverjetno postanejo gledalci razočarani, če pri kakem tekmovalcu ne dosežem svetovnega rekorda. Ko sem nedavno preplavala 100 m v dobrem času 1:07 minut, je bilo razpoloženje gledalcev enako ničilo. Toda jaz ne mislim na gledalce niti pred niti med tekmovalcem samim niti pozneje. Na tej stvari ne morem nič menjati, kajti jaz plavam.«

Temu odgovoril ni ničesar dodejati. »Jaz plavam« pravi mlada danska plavalca in v teh dveh njenih besedah je vse povedano in je ves njen zanos s katerim se je udala športu; to je slika prave športnice in kaj je napram temu onih 37 svetovnih rekordov, ki jih brani odlična svetovna plavalica Hvegerova.

kupovala v Grčiji kože, olivno olje, gumi itd. dočim je tja izvažala volnene in bombažne tkanine, žveplo in kemične proizvode. Mnogo Italijanov živi kot delavcev v grških pristaniščih. Italija je imela z Grčijo številne parobrodne in zračne linije. — Tudi zračna zveza Italije z Dodekanezom je bila vzdrževana po italijanski družbi Ala Littoria čez grško ozemlje in letališča.

Borze

Dne 7. novembra 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 6.046.764 din, na belgrajski 19.612 in 525.000 mark, 435.000 v Sofiji, 101.491 šv. frankov in 3943 dolarjev. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 317.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 175.04—178.24
New York 100 dol. 4425.—4485.—
Ženeva 100 frankov 1028.04—1038.04

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 216.48—219.68
New York 100 dol. 5480.—5520.—
Ženeva 100 frankov 1270.36—1280.36

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka 17.72—17.92

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 42.65—43.35.
Sofija 100 din 51.28—52.88.

Curih. Pariz 9.93.75, London 17.10, New York 431, Milan 21.77.50, Madrid 40.—, Berlin 172.50, Stockholm 102.90, Buenos-Aires 100.50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 442—445

v Zagrebu 440 denar

v Belgradu 442.75—444

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50—100, agrarji 57—59, vojna škoda promptna 442—445, begluške obveznice 76—78, dalm. agrarji 70—71, 8% Blerovo posojilo 99—100, 7% Blerovo posojilo 93—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—102, 7% stab. posojilo 93—95. — Delnice: Narodna banka 6.400—6.700, Trboveljska 340—350, Kranjska industrijska družba 136 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 98 denar, agrarji 55 denar, vojna škoda promptna 440 denar, begluške obveznice 77 blago, dalm. agrarji 71 blago, 6% šumske obveznice 71 blago, 4% severni agrarji 52 denar, 8% Blerovo posojilo 100—101, 7% Blerovo posojilo 94 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar, 7% stab. posojilo 94 denar. — Delnice: Narodna banka 6450 blago, Priv. agrarna banka 190 denar, Trboveljska 347—350, Sladk. tov. Bečkerek 650 denar, Oceania 700 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99.50—100 (100), agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 442.74—444 (442.75), begluške obveznice 76.50 denar, dalm. agrarji 69.50—70 (69.50), 6% šumske obveznice 69.50 denar, 4% severni agrarji 53.25 denar, 8% Blerovo posojilo 100.25 denar, 7% Blerovo posojilo 94.25 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. — Delnice: Narodna banka (6.500), Priv. agrarna banka 195 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza — bač, novo sušena pariteta Indija 255—257.50, bač, novo sušena parit. Vršac 252.50—255. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Gene živini in kmetijskim pridelkom

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Slov. Gradec dne 30. oktobra t. l.: voli I. vrste din 8, voli II. vrste din 7, voli III. vrste din 6, telce I. vrste din 7, telce II. vrste din 6, telce III. vrste din 5, krave I. vrste din 6, krave II. vrste din 5, krave III. vrste din 4, teleta I. vrste din 8, teleta II. vrste din 7, prašiči pršutarji din 17, za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste din 16, go-

Slučaj Hvegerove pa ni osamljen. Saj imamo priliko opazovati tudi med našim športnim občinstvom enake primere. Še dobro se namreč spominjamo smučarskih poletov v Planici pred nekaj leti. Kaj je rekel tedaj neki gledalec svojemu tovarišu, ki ga je čakal na ljubljanskem kolodvoru: »Oh, zanič ni bilo, samo 98 m je skočil« (On bi namreč hotel imeti 100 m!) In tudi če ne gre za svetovne rekorde, na stvari prav nič ne spremeni. Športni gledalci so danes že res preveč razvajeni.

Smučarski drobiž od tu in tam

Smučski muzej na Blokah dobimo. Pripravlja ga občina, ki je že izbrala in določila zanj prostore v občinskem domu. Zaradi pomembnosti smučske zgodovine na Blokah v zgodovini smučarstva je gotovo treba pozdraviti to namero občine. Muzej namerava občina pozneje razširiti še na jadranski šport.

Pravilnik pooblaščenih smučarskih učiteljev. Ministrstvo za telesno vzgojo je v sporazumu in na iniciativno Zimskošportne zveze pripravilo in dokončalo pravilnik, ki bo tudi v naši državi uređil položaj poklicnih ali njim enakih smučarskih učiteljev. Kandidati se bodo morali prijaviti h izpitu pred posebno komisijo, ki bo sestavljena iz delegatov ministrstva in zimskošportne zveze ter bodo po položenem izpitu prejeli posebno diplomu. H izpitu bodo pripušeni le člani društva z SZSJ. V bodoče bodo smeli voditi smučske šole ali tečaje za tuje in goste hotelov le smučski učitelji, ki imajo diplomu tega ministrstva. Uredba bo stopila verjetno še pred zimo v veljavo.

Rudi Finžgar iz Kroke. Znani naš skakač Finžgar, ki se je lani proslavil na veliki skakalnici v Planici in stopil v službo na Jesenicah, je zapustil Kropo. Športni duh jesenjskih smučarjev utegne tudi njemu pomagati do daljnih uspehov.

Naša letošnja smučska sezona v mednarodnih tekmah. Za pripravo smučske programa z mednarodno udeležbo je bil v preteklih dneh v Ljubljani odposlanec nemškega Skifachanta Albert Bildestein, ki se je razgovarjal z predstavniki ZSSJ in US Planica o prireditvah, ki bi se jih udeležili nemški smučarji pri nas in naši v Nemčiji. Napravljen je bil osnutek programa, ki mora biti šele obojestransko odobren. V tej zadevi in v zadevi naše udeležbe na svetovnem prvenstvu je posetil zvezni tajnik ministra g. Du-

Jegličev akademski dom

bo spomenik slovenskemu vladiki. Vsi zavedni Slovenci darujte v ta namen!

veje meso II. vrste din 14, svinjina din 22, slanina din 25, svinjska mast din 25, čisti med din 30, neopran volna din 30, oprana volna din 50, goveje surove kože 14, telečje din 20, svinjske din 6 za 1 kilogram. — Fižol din 700, krompir din 200, seno din 95, slama din 40, jabolka I. vrste din 400, II. vrste din 300, pšenična moka din 500—900, koruzna moka din 450, ajdova moka din 550, za 100 kilogramov. — Trda drva din 125 za 1 m³, jajca din 1, za komad, mleko dn 2.50 z liter, surovo maslo din 30 za kg.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v krškem okraju dne 4. novembra. Voli II. vrste 8—9 din, III. vrste 7—8 din; telce I. vrste 8 din, II. vrste 7.50, III. vrste 6.50; krave I. vrste 7 din, II. vrste 6.50, III. vrste 6 din; teleta I. vrste 10 din, II. vrste 8—9 din; prašiči špeharji 12 din, pršutarji 10 din za 1 kg žive teže.

Goveje meso I. vrste prednji del 16 din; svinjina 20 din, slanina 24 din, svinjska mast 28 din, čisti med 30 din, goveje surove kože 16 din, telečje 18 din, svinjske 12 din za 1 kg. — Pšenica 3.50 din, ječmen 3.25, rž 3.25; krompir 1.50; lucerna 1.50, seno 1.20, slama 0.60; pšenična moka do 9, koruzna moka 4, ajdova moka 6 din za 1 kg.

Trda drva 120 din za kub. meter, jajca 1.75 za 1 komad, mleko 2 din za 1 l, surovo maslo 48 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 8—10, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 10—12 din za l.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v Kranju dne 4. novembra. Dogon: 41 volov, 40 krav, 9 telet, 2 junca, 3 biki, 13 ovc, 123 svinj in 26 prašičev. Prodanih je bilo: 35 volov, 20 krav, 9 telet, 2 junca, 3 biki, 11 ovc, 32 svinj in 41 prašičev. Cene so bile naslednje: voli I. vrste 9.50 din, II. vrste 8.50, III. vrste 7.25 din; telce I. vrste 9.50, II. vrste 8.50, III. vrste 7.25 din, krave I. vrste 8.50, II. vrste 7.50, III. vrste 6.25 din; teleta I. vrste 9.50, II. vrste 8.50; prašiči špeharji 16—18 din, pršutarji 14—15 din za 1 kg žive teže. Ovece od 100 din do 275 din; mladi prašiči za rejo 7—8 tednov stari 250—410 din za glavo. — Goveje meso I. vrste prednji del 16 din, zadnji del 18 din, II. vrste prednji del 15 din, zadnji del 17 din; svinjina 22—24 din, slanina 24 din, svinjska mast 26—28.50 din, čisti med 24—26 din, neopran volna 54—58 din, oprana volna 72—80 din, goveje surove kože 22—24 din, telečje 26 din, svinjske 8—10 din za 1 kg. — Pšenica 4.50 din, ječmen 4.50, rž 4.25, oves 3.75—4, koruza 3.90, fižol 5 do 10 din, krompir 1.75—2 din; lucerna 1.50—1.70, seno 1.25—1.50, slama 0.75, jabolka I. vrste 8 din, II. vrste 4 din, hruške I. vrste 12 din, II. vrste 6, pšenična moka 5.50—9 din, ržena 5.50, ajdova 7 do 10, koruzni zdrob 6.50 za 1 kg. — Trda drva 140—150 za 1 kub. m, jajca 2.25 za 1 komad, mleko 2.75—3 za 1 l, surovo maslo 44—48 din.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Mariboru-mestu dne 4. novembra: voli I. vrste 8.50 din, II. vrste 8.50, III. vrste 7.30, telce I. vrste 8.50 din, II. vrste 8 din, III. vrste 7.75, krave I. vrste 7.50, II. vrste 7 din, III. vrste 5.50; teleta I. vrste 9 din, II. vrste 11 din, prašiči špeharji 12, pršutarji 17.50 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 16 din, zadnji del 18 din, II. vrste prednji del 13 din, zadnji del 15 din, III. vrste 12 din, svinjina 21 din, svinjska mast 28 din, čisti med 29 din; goveje surove kože 26 din, telečje 27 din, svinjske 9 din za 1 kg. — Pšenica 4.50, oves 3.75, koruza 4.35, fižol 6, krompir 1.60; seno 1.15, slama 0.65, jabolka I. 12, II. 8.50, III 5 din; hruške I. 16, II. 13, III. 10 din; pšenična moka 8.50 din, koruzna moka 3.75, ajdova 7.50 za 1 kg. — Trda drva 175 din za 1 kub. m, jajca 1.75, mleko 3.50, surovo maslo 37 din. — Navadno mešano vino v gostilnah 15 din finejše sortirano v gostilnah 18.

Živinski sejm

Živinski sejm v Črnomlju dne 29. oktobra: Dogon: 15 telet, 22 juncev, 253 volov, 83 krav, 245 prašičev in 10 plemenskih svinj. Prodanih je bilo domačim kupcem le: 27 volov, 1 tele, 16 krav in 24 prašičev. Cene naslednje: voli od 7.50—8.50, teleta od 7.50—8.50 in krave 5.50—6.50 za 1 kg žive teže. Mladi prašiči za rejo od 170—250 din za glavo.

šana Pantiča, ki je obljubil, da bo omogočil izvedbo priprav, to je potrebnih treningov in našo udeležbo v mednarodnem športu, ter pridobil za to pristanek ministra finance.

Film o Planici 1940 je bil v preteklih dneh predvajan v Beljaku, zatem bo pa krožil po ostalih nemških mestih. Baje je zelo dobro uspel. Upamo, da ga bomo dobili v decembru tudi v Jugoslavijo.

Predsedstvo Fise je prevzel njen I. podpredsednik grof Hamilton v švedski, ki sporoča, da bo upravljal Fiso do vrnitve predsednika.

Holmenkollen, kjer stoji slovita norveška skakalnica in kjer se že dolga desetletja praznuje smučski praznik Norveške, namerava društvo za pospeševanje smučskega športa v Oslo preurediti v smučski stadion. Zagradila naj bi se tam še ena mala skakalnica, vzorna proga za slalom in vpenjača. Upajmo, da bodo imeli z gradnjo teh skakalnic več sreče, kot so jo lani imeli s sedanjico, ki so jo zgradili pred 2 leti in že dostikrat popravili zaradi prevelikega števila padcev!

Lars Bergendahl večkratni svetovni prvak na 18 in 50 km ne bo več tekmoval. Še lani mu je bila priznana zlata medalja za najzaslužnejšega športnika v Norveški.

R. Andersen, sloviti norveški skakač, ki je nastopil 1935 v Planici, se je v svojem rojstnem kraju Dramenu poročil. Nastopal bo tudi v bodoče na skakalnih prireditvah.

Finsko smučski muzej se je preselil v svoje nove prostore. Slovci po tem, da ima zbirko najstarejših in najzanimivejših smuč, deloma izkopanih iz močvirij. Tudi ta muzej ima bloške smuč, žal zelo slab vzorec. Bilo bi koristno preskrbeti mu prave smuč za Bloke.

Smučski šport v Franciji stoji pred težkimi problemi. Pojavilo se je veliko pomanjkanje smuč, ker jih je Francija v velikem številu poslala Finski in Norveški v času njihovih vojsk. Sedaj skuša Francija rešiti zimsko sezono vsaj v Savojih, zabranjena pa je vsaka otvoritev nočnih lokalov tam. V bodoče se morajo vsi smučarji združiti po svojih klubih v smučsko zvezo, ki bo vodila ves smučski šport. Za smučske učitelje, ki spadajo v bodoče pod nadzorstvo te zveze, bo izdana posebna uredba, ki bo urejevala njihov položaj. V Chamonixu bo urejena šola za smučske učitelje, gorske vodnike, učiteljske inštruktorje mladine. Vso mladino v gorskih vaseh nameravajo spraviti na smuč.

Mladina in združno gibanje

Ljubljana, v novembru 1940.

Zlasti v hudih časih se uveljavljajo v svetu razna gibanja in stremjenja, ki opozarjajo ljudi na potrebo čim večjega složenega sodelovanja. Ena najlepših oblik vzajemnosti in lojalnega sodelovanja med ljudmi pa je združništvo, ki se je v zadnjih 40 letih zlasti med našim slovenskim ljudstvom tako lepo uveljavilo in priljubilo. Če nič drugega, tedaj nam naše veliko slovensko združno gibanje dokazuje, da ima naše kmečko in delovno slovensko ljudstvo globoko razvit socialni čut. Iz 19. stoletja pa se nam združništvo in združna misel razvijeta v novo dobo socialnega reda kot najlepši temelj za vso obnovo našega gospodarskega in socialnega sožitja.

Mladina je za združno vzgojo zelo dovzetna

Marsikdo bi pomislil, da je sodelovanje mladine pri združništvu preveč tvegano in da na kakšen resen uspeh v tej smeri ne moremo računati. Vendar pa je ravno združništvo med našim ljudstvom tako lepa veja vsega našega delovanja, da bi bil greh, če bi pri vsem tem pozabljali na to, da je treba čim prej, celo v zgodnji mladosti, mladino potegniti v združniško gibanje.

Zlasti v naših časih postajajo otroci že v zgodnjih letih najštevilnejši obiskovalci naših trgovin, seveda tudi obiskovalci naših združnih podjetij po podeželju. Starši imajo zmerom manj časa hoditi v trgovine in zato odhajajo otroci nakupovat drobne in zato najbolj pogoste potrebščine.

Prav tako pa bi morale tudi naše zdruge, zlasti tiste, ki se pečajo z nadrobno prodajo življenjskih potrebščin, računati na to, da je vsak dan več v njihovih trgovinah strank, ki so še otroci. Ti otroci bodo pozneje dobri in vestni združniki, če se jim bodo v otroških letih združno gibanje vtisnilo v spomin z nekaterimi najljubšimi in najpristnejšimi vzmeti. Številne so še pri nas zdruge, ki ne polagajo na to velike pozornosti, dasi se v drugih državah s tem največ računa. Združno gibanje v Angliji, kjer je izredno močno razvito, že nekaj let naroča svojim prodajnicam na drobno, da morajo vsaj eno svoje izložbeno okno določiti za predmete in stvari, ki zlasti zanimajo otroke in mladino.

Združne organizacije mladine drugod po svetu

V drugih državah so že kmalu začeli misliti na to, da bi bilo treba tudi otroke združno organizirati. Ena največjih takih mladinskih združnih organizacij je imela Anglija. V njeni združni zvezi je bilo v letu 1938 organiziranih 50.000 otrok, fantov in deklet. V Angliji so v nižjih šolskih razredih uvedli tudi predmet o zgodovini združništva, pa tudi pri raznih drugih predmetih na različne načine otroke navajali k temu, da se zani-

majo in vzljubijo združništvo. Za mladino od 14. do 25. leta starosti pa so v Angliji uvedli posebne združne krožke. Ti krožki so popolnoma samoupravni in so najboljša šola za šolanje vodilnih angleških združnikov. Iz teh krožkov je v Angliji dosedaj izšlo mnogo odličnih voditeljev današnjega angleškega združništva. Ti krožki «se» v Angliji uveljavili poleg tega tudi zato, ker so v teh krožkih izšolani mladeniči hitro in brez ovir našli zaposlitev pri združah in so imeli povsod prednost pred nastavljenici, ki so imeli samo trgovsko izobrazbo.

Angleška Združna zveza ima poseben odbor za vzgojo mladine v združnem duhu. Ta odbor je v dne od 17. do 24. septembra 1938 priredil prvi mladinski teden za narodno združništvo. Vse zdruge v državi so več mesecev poprej tekmovali, da so načrtno pripravile vse potrebno, kar je bilo v zvezi s tem tednom. Mladino v svojih okrajih ali okoliših so vabile v združno delo s posebnimi privlačnimi letaki z udarnimi gesli, vse to pa naj bi dvignilo zanimanje združarjev, pa tudi nezadržarjev za pravi pomen tega tedna.

Združna zveza je ob tem času skrbela predvsem za to, da je vsaka združna v svojem delokrogu in okoliščah skušala ustanoviti mladinski odsek, kjer pa to ni bilo mogoče, pa je s spisi in brošurami opozarjala na potrebo mladinske vzgoje v združnem smislu.

Mladina je povsod za vse tisto, kar je novo,

Korintski prekop in atenski vodovod

Ni se še v vsej besnosti razvila vojna med Grčijo in Italijo, ko so že prva poročila prinašala vesti o poletih italijanskih letal preko znamenitega Korintskega preliva in o napadu na most, po katerem vodi preko tega kanala cesta in železnica iz srednje v južno Grčijo. Že to dejstvo samo nam mnogo pove o prometnem in vojaškem pomenu tega prekopa. Korintski prekop je velika tehniška zanimivost, z njim pa je tudi močno skrajšana pot iz Jonskega v Egejsko morje, kar je v sedanjih vojni vsekakor zelo važno. Ladije lahko hitro švigajo skozi Korintski prekop in se izmaknejo mnogim nevarnostim, ki jih morda čakajo na poti okrog Peloponeza. Misel na prekop skozi ozek pas, ki je vezal srednjo Grčijo z južnimi kraji, ne izvira iz novega veka. Že v starem veku so jo poskušali ostvariti mnogi vladarji, med njimi tudi znani tiran Nero. Zdi se, da je uspeh s Sueškim prekopom opogumil tudi Grke. Pozimi med leti 1881/82 so ustanovili delniško družbo pod predstvom generala Türra, zbrali potrebni denar in šli takoj na delo. Leta 1849, so že svečano odprli novi prekop. Čeprav je od takrat poteklo že skoro 50 let, je vendar Korintski prekop še danes izredno tehnično delo in spada med največje in najpomembnejše teh-

nične pridobitve v južni Evropi sploh. Prične se pri novem Korintu, oziroma prav za prav pri majhni luki Pozejdoniji in se konča pri Istmu v Egejskem zalivu. Dolg je 6300 metrov, globok 8 metrov, širok pa 22 m. Tudi večje trgovske ladije lahko plovejo po njem. Vsekaj je v naravnost idealen kraški svet. Ponekod se vije med 80 m visokimi skalami. Preko prekopa vodita dve cesti in ena železnica.

Drugo veliko grško tehnično delo nove Grčije je atenski vodovod. Zgrajen je v poslednjem desetletju. Atene niso imele dobre pitne vode, okoli zgodovinskega Maratona pa je polno zdravih izvorov. Z angleškim kapitalom so ustanovili zopet delniško družbo. Zajezili so dve veliki dolini na maratonski ravnini, in na ta način naredili veliko umetno jezero, ki vsebuje 45 milijonov ton

Družinske tradicije v angleški politiki

Družinska tradicija je izrazita črta v angleškem političnem življenju. Iz roda v rod prehaja politična dediščina izrazitih političnih veličin. Ta misel je brez dvoma navdala mnoge, ko so brali, da se je vsedel te dni v opozicijsko klop angleškega spodnjega doma major Gwilym Lloyd George. On je tretji član te rodbine, ki ima svoje stalno mesto v angleškem parlamentu. Major Gwilym Lloyd George je sin Davida Lloyd Georgea, ki je bil ministrski predsednik za svetovne vojne. Njegova sestra Megan Lloyd George je tudi narodni poslanec in zastopa v parlamentu okrožje Wallesa v Westminsteru. Oba sta podedovala po očetu ostrega političnega duha. Megan Lloyd George je poleg tega tudi zelo delavna na polju ženskih socialnih organizacij.

To pa ni osamljen primer na Angleškem. V angleškem parlamentu sedi n. pr. tudi sin sedanjega predsednika vlade Randolpha Churchilla, vnuk znanega Randolpha Churchilla iz dobe kraljice Viktorije. Nekaj drugi mladi angleški politik je Richard Law, sin pokojnega Bonarda Lawa, ki je bil predsednik vlade po svetovni vojni. Tudi lord Derby ima svojega sina v parlamentu.

Sin bivšega predsednika vlade Ramsaya MacDonald, Mancelom Macdonald, je v sedanjih vladah minister za narodno zdravje, sin bivšega zunanega ministra Arthura Hendersona je tudi član parlamenta. Rodbina lorda Astoria ima v parlamentu kar štiri člane. Lord in njegova soproga sedita v gornjem domu, sin in brat pa sta poslanci. Za politiko se nista brigala ne sin Austina Chamberlaina ne sin Nevilleja Chamberlaina. Prvi je oficir, drugi pa se je do vojne bavil s trgovino v Birminghamu.

vode. Po močnih cevih dovajajo to vodo v Atene. Zanimiv je velikanski zid, ki zapira umetno jezero in zadržuje vodo. Dolg je 285, visok pa 50 metrov. Na dnu je 74 m debel, proti vrhu pa se zožuje in je na vrhu 4,5 m širok. Na vrhu je še vedno dovolj širok, da je lahko po njem speljana avtomobilska pot z ene obale na drugo. Ta gigantski zid in ostale vodne naprave so delali pet let. Dela so bila končana pred sedmimi leti.

Nove bolezni kot posledica vojne

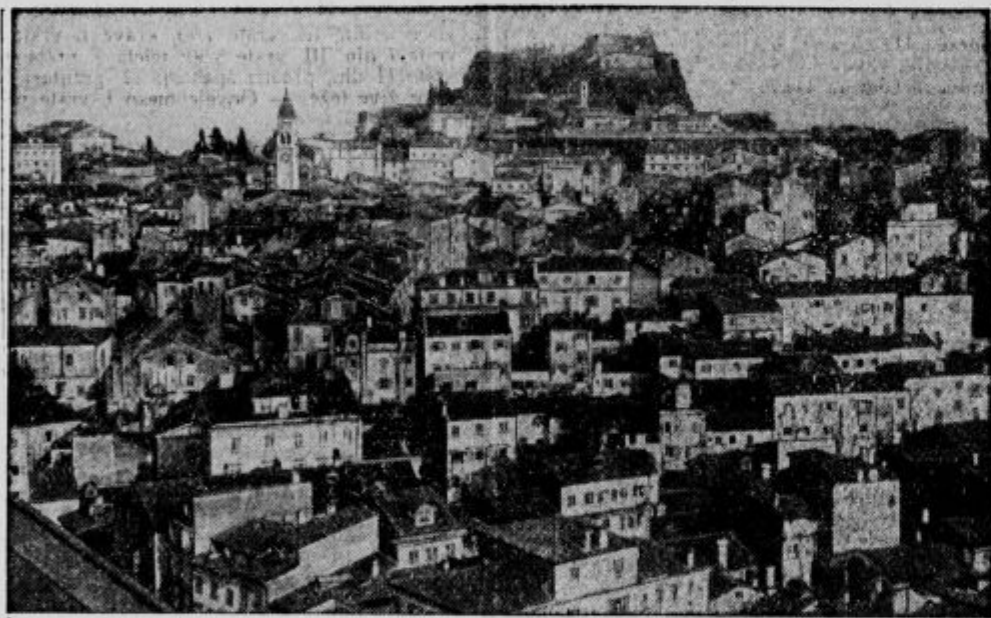
V londonskem dnevniku »News Chronicle« so objavili zdravniški daljšo razpravo v zvezi z novimi boleznimi, ki so nastopile kot posledica vojne. Pojavljajo se tri resnejše bolezni. Prva je tako imenovana »zakloniščna paraliza«. Neki specialist opisuje, da se je v njegovem področju pojavilo pet primerov ohromelosti hrbtenice. Kot vzrok za to bolezen navaja dejstvo, da ljudje zaradi neprestanih zračnih napadov cele noči prepe v zakloniščih na cementu. Poročajo tudi, da je poleg omenjenih bolezni nastopila »hrupavost evakuiranih«, ki razsaja zlasti med mestnimi otroci in ki so se preselili iz mest na deželo. Specialisti za bolezni ušes, vratu in grla so ugotovili, da sprememba zraka in življenjskih razmer vpliva na dihalne organe in da morajo preživeti dokaj časa na deželi, da se privadijo na nove razmere.

V zakloniščih se pojavlja zlasti vnetje zob. Zdravniki izražajo strah, da bo ta bolezen še bolj razsajala pozimi, ker bodo zaklonišča vlažna in pa slabo prezračena.

Izreden diplomat z nepričakovano kariero je lord Lothian, angleški veleposlanik v Zedinjenih državah. Danes mu je 48 let. Pred 18 meseci je bil imenovan za angleškega predstavnika v Washingtonu. Pred tem ni bil v diplomatski službi, pač pa je mnogo deloval za čim tesnejše zblizanje med Anglijo in Zedinjenimi državami kot pisatelj, govornik in stalni poselnik Zedinjenih držav, kjer je bil že več let zelo priljubljen. V Ameriki si je pridobil veliko naklonjenost, ker je nekonzervativne, pristopen za vsakega, zlasti za časnike. V prejšnji svetovni vojni je bil osebnih tajnik Lloyd Georgea (ki je imel poleg njega še druge tajnike) in je sodeloval pri pariški mirovni konferenci. Bil je časnikar, urednik nekega angleškega lista, član parlamenta ter strokovnjak za mednarodna vprašanja. Kot podsekretar za Indijo se je zelo zanimal za to deželo. Pri pogajanjih z Gandijem l. 1936 je bival v skromni kočici blizu Gandijeve kočice. Ze takrat je opozarjal Anglijo in ves svet, da bo čez tri leta prišlo do nove svetovne vojne.

Nekaj francoskih vojakov se bo pripeljal iz Angije domov

Iz Berlina poročajo, da je odšel iz Newyorka v smeri proti Angliji velik francoski prekoceanjski parnik »San Francisco«. Ta parnik bo naložil 6000 francoskih državljancev, ki se nahajajo na Angleškem in se niso pridružili gibanju generala de Gaulle in jih bo prepeljal v Marseille. Angleška vlada jih sicer smatra za vojne ujetnike, pa je vendar dovolila, da se vrnejo v domovino.

Mesto Krk na otoku Krku, važnem ključu v Otrantu. Krk je važna točka ob vhodu v Jadransko morje.

Kako je Francija izgubila vojno

Andre Maurois

XIV.

Dne 3. junija je 250 nemških bombnikov bombardiralo Paris. Istega dne je angleški propagandni minister Duff Cooper prišel v Pariz in so mene skupno s francoskima ministroma Frosardom in Julienom povabili na nadaljnje dogovore. Toda alarm je bil dolg, gospodje so postajali čedalje bolj lačni, pogovori pa čedalje bolj leni. Neki tajnik je telefoniral na policijski prefekturo, in je prišel nazaj s sporočilom: »Stvar je resna. Bombe so padle na Citroenove tovarne. Letalsko ministrstvo gori. Žrtv je že več sto!«

Ko sem prišel domov, so mi otroci pripovedovali, da so videli zelo visoko v zraku letala, tako gosta kot roj čebel, ki so se v sončnih žarkih svetlikala. Toda Pariza to prvo bombardiranje ni preplašilo. Takrat sem prišel do ključke, da nemške grožnje proti Londonu le niso tako strašne, kot so nekateri verjeli. Naslednjega dne smo brali sporočilo, da so Nemci na vseh frontah od Somme do Aisne začeli z novo ofenzivo. Ker generala Gorta in njegovega generalnega štaba ni bilo več v Franciji, sem vložil prošnjo, naj me dodela angleškemu letalstvu. Prošnjo so mi uslišali.

Glavni stan naših prednjih čet je bil takrat v Troyesu. Sprejel me je poveljnik letalstva, podmaršal Playfair. Čim več častnikov angleškega letalstva spoznaš, tem bolj preseneča neka čudna medsebojna podobnost med vsemi, ki je ni mogoče opisati. Pravilne poteze na obrazu, modre

oči, ki imajo celo pod belimi lasmi še mladostni blesk, neka čudna povezanost med ljubeznivostjo in jednako odločnostjo. Ta prijateljska, a učinkovita disciplina je značilna za vse angleško letalstvo. V bližini Troyesa so mi pokazali dve močnejši skupini »Hurricaneov« ter nekaj fantov z zlatimi lasmi in globokomodrimi očmi. Vsak izmed njih se je ponašal že z najmanj desetimi zmagami v zraku. Toda presenetilo me je majhno število letal. Ko sem se vrnil nazaj v Pariz, kjer me je doletelo zelo črnočrno uradno sporočilo, ki je govorilo, da se nemški oklopni vozovi nahajajo že pri Forges-les Eaux in pred vrtni Rouena, sem svojemu predstojniku, nekemu polkovniku Schifferju povedal svoje vtise: »Prepričan sem, da imajo Angleži še vedno veliko število svojih letal v Franciji. Prisilili jih moramo, da nam jih prepuste. Saj se v sedanjem trenutku odloča tako njihova kakor naša usoda.« Polkovnik mi je odgovoril: »Vi morate v London in tamkaj v radiu sporočiti angleškemu ljudstvu neke vrste SOS klic na pomoč. Kajti tukaj imamo vtis, da tamkaj v Angliji javno mnenje obupnega položaja v Franciji še ne razume.« — »Rad — toda dajte mi povelje!« — »O tem se bomo sporazumeli z glavnim štabom!« Glavni štab mi je poslal polkovnika Hermanta, s katerim sem imel daljši razgovor. Sklenili so, da me dne 10. junija z vojaškim letalom pošljejo v London. Toda poročila so postajala čedalje huja. Nemški oklopni tanki so bili že v Vernonu, po tem že kar v Nantesu, končno pred vrtni Pariza. Vlada je še vedno zatrdjevala, da bo prestolnico branila. Toda, ko sem dne 9. junija šel po trgu de la Concorde, sem opazil, da pred mornariškim ministrstvom natovarjajo ogromne zaboje na tovarne avtomobile. Dne 10. junija mi telefonira prijatelj Roland de Margerie (Reynaudov diplomatični tajnik), naj svojo ženo in svoje otroke čim prej odpravim proti jugu Francije. »Ali se bo vlada selila?« — »Da, že danes!« — »Toda Pariz bomo vendar branili!« — »Ne!...

V tem trenutku sem spoznal in razumel, da je bilo vsega konec. Po izgubi Pariza je Francija ostala truplo brez glave. Vojna je bila izgubljena.

Opoldne istega dne bi moral biti na letališču v Bucu. S svojo ženo sva hotela še enkrat, morda zadnjič, obiskati nekaj starih kotičkov Pariza, ki sva jih oba tako ljubila. Poslovila sva se od Doma Invalidov, od Seinskih nabrežij, od Trga Dauphine in od Notredamske cerkve. Še nikdar se nama Pariz ni zdel tako nebeško lep, kakor danes. Nebo je bilo sinje modro, zrak mil in božajoče razposajen. Po pariških ulicah so našemu majhnemu avtomobilu policisti kazali smer z isto sigurnostjo kakor druge dneve in kakor da ne bi bil konec sveta pred duri. Prodajalke po trgovinah so bile nasmejane in prijazne. Imeli smo občutek, da vidimo v mnogih očeh skrite solze, toda vsi so pogumno opravljali svoje delo, ne da bi kaj mnogo govorili o veliki nesreči. Mali ljudje v Franciji so sijajni, mi je rekla moja žena, »priprosti in pogumni. Kako neki morejo takšni ljudje izgubiti vojno!« — »Človek je brez moči proti strojem,« sem odgovoril. »Naši vojaki so imeli povelje, da morajo držati do ločeno črto. Držali in branili bi jo bili, toda ta njihova črta nikdar ni bila napadena. Obšli so jo od zadaj.« — »Še vedno ne morem verjeti, da bodo Nemci vkorakali v Pariz...«

Nekaj dni pozneje smo se o vprašanju nemškega prihoda v Pariz razgovarjali z enim naših najboljših prijateljev, slavnim kirurgom Thierryjem Martelom. Dejal mi je: »V kolikor se mene tiče, je sklep storjen. V trenutku, ko bom zvedel, da so Nemci v Parizu, si bom končal življenje! Razlagal nam je, da večina ljudi niti ne ve, kako končati s svojim življenjem, da postopajo pri tem nerodno, toda kirurg bo pa vedel, kako zadeti življenjsko važno točko. Pol resno, pol v šali je dodal: »Če tudi Vi mislite, da se ne splača preživeti te nesreče, sem pripravljen biti vam na uslugo...«

Ob desetih zvečer, ko sem se nahajal že v letalu na poletu v Anglijo, so moje ženo, ki se je tudi pripravljala na odhod iz Pariza proti jugu, poklicali k telefonu. Klical je Thierry de Martel: »Samo toliko sem hotel vedeti, če sta vidva z možem še vedno v Parizu.« — »Andre,

moj mož, je z letalom odpotoval v London v posebnem poslanstvu, jaz pa potujem jutri jutraj.« Je odgovorila moja žena. »Tudi jaz potujem,« je odgovoril z zamolklim glasom. Takrat se je moja žena spomnila na naš razgovor in ga je začela prositi, naj tega vendar ne stori, češ, še vedno lahko stori veliko dobrega. »Potrebujete Vas Vaši bolniki, Vaše osebe, Vaši asistenti.« — »Ne morem več živeti,« je prišel odgovor po telefonu, »moj sin-edinec je padel v zadnji svetovni vojni. Do sedaj sem samega sebe skušal prepričati, da je padel za blagor Francije. Sedaj pa je padla tudi Francija. Vse, za kar sem živel, je šlo. Ne morem več!« Ko je moja žena še naprej silila v njega, je odložil telefon...

Dne 25. junija je moja žena, ki je čezmorski »Clippere« pristal na Azorih, preletela neki ameriški časopis in brala, da je slavnih kirurg Thierry de Martel v trenutku, ko so Nemci vkorakali v Pariz, napravil samomor z vbrizgom strupinega. Izgubili smo najboljšega prijatelja, Francija pa enega svojih slavnih mož. Thierry je zaslužil ogromno premoženje, ki ga je vsega razdal raznim bolnišnicam, kjer je brezplačno operiral na tisoče in tisoče revnih bolnikov. Poznam primer, da je operiral moža, ki ga ni hotel nihče drugi operirati. Rešil mu je življenje, čeprav je vedel, da ga je ta zalezoval s smrtnim sovraštvom in ljubosumjem. Ni ga bolj zgovornega primera za zmedo, ki je nastala med Francozi, kakor dejanje tega moža in njegovo žalostno priznanje, da življenja ne more več prenašati.

Med umikom v Flandriji mi je neka žena, ki smo jo srečali na cesti v Vimille, ko je stala na pragu svoje hišice in opazovala reko beguncev, ki je tekla mimo, dejala: »Škoda, gospod sostnik, škoda! Tako velika država...«

Tudi jaz sem si mislil: Škoda. Škoda, sem dejal, ko sem zvedel za smrt svojega prijatelja. Strašna je bila misel, da je Francija v teh trenutkih izgubila v starih okoliščinah toliko svojih velikih mož, ki so se v svoji grozni zmedi pustili pognati v obup, ko so videli razpadati velik narod in njegovo kulturo zaradi tega, ker nismo pravočasno imeli 5000 tankov in 10.000 letal, ki bi jih bili mogli igrati zgraditi pravočasno.

(Dalje)

Droline novice

Koledar

Petek, 8. novembra: Bogomir, škof; Klavdij in tovariši.
Sobota, 9. novembra: Teodor (Božidar), mučenec.

Osebnе novice

— Iz vojaške službe. Upokojeni so bili kapetan bojne ladje Fink Ervin, intendantski podpolkovnik Dornič Franjo in strojni major Bajer Franjo, dalje kapetan bojne ladje inž. Metod Pire, strokovni major Makar Matko in major tehnične stroke mornarice inž. Klašar Ludvik.
— Poroka. Dne 6. novembra sta bila na Lisci na kapelici poročena g. Julij Dodan inženir iz Belgrade, in gđe. Gizela Dolenc iz Ljubljane. Sv. mašo je opravil g. prof. Pavlič iz Jurklostra, poročal pa je g. župnik Jožef Pretnar iz Razborja. Iskreno čestitamo!

Novi grobovi

— V Ljubljani je v 83. letu starosti umrla gospa Margareta Trebar. Pogreb bo danes ob 4 popoldne v Zal. kapelici sv. Marije. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!
— V Domžalah je mirno v Gospodu zaspal g. Franc Blatnik, posestnik in pekovski mojster. Pokopali ga bodo danes na farnem pokopališču v Domžalah. Naj mu sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Danes
nepreklicno
zadnjikrat!

Angel ljubezni

z dražestno igralko in odlično pevko
Deanno Durbin. Predstave ob 16.,
19. in 21. uri
Kino Union, tel. 22-21

KINO MATICA, tel. 22-41

Prepovedana ljubezen

Odlični igralci: Vittorio de Sica in Alida Valli.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

(Manon Lescaut) — je vefilm, ki ga
odlikujejo najslavnejši pevci: Beniamino Gigli in Marija Caniglia

Najboljši italijanski režiser: Carmine Calone

Danes poslednjič veliki film prelepe in opojne muzike in nepozabnih melodij!

VELIKI VALČEK

Življenski roman velikega komponista
Joh. Straussa, kralja valčka

KINO SLOGA Tel. 27-30

Razpis književne nagrade

Slovenska straža v Ljubljani ponovno opozarja na svoj razpis književne nagrade, ki ga je objavila pred mesecem dni v našem dnevnem časopisu in ki se glasi:

Slovenska straža v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku

3000 (tri tisoč) dinarjev

za najboljši leposlovni spis, ki bi budil v mladini močno slovensko narodno zavest ter za vest jugoslovanske in državne skupnosti. Spis naj bi obsegal 1—2 tiskani pol navadne osmerke in bil primeren za mladino od 7—10 leta starosti. Podrobnejše želje javi Slovenska straža interesentom na zahtevu tudi pisмено in ustno. (Poljniški nasip 12/X-1.)

Dopisi naj se predložijo izdajateljici najkasneje do dne 31. decembra 1940. Poslane rokopiese bo presodila posebna komisija, nagrajenega bo pa založnica takoj izdala bogato ilustrirane. Slovenska straža si pridržuje pravico, da nagrade ne podeli, ako bi spis ne ustrežal v zadovoljivi meri svojemu namenu.

Odbor Slovenske straže.

Pozor lovci!

Sveže ustreleno srnjad plačam din 13.- kg. dostavno oddajni kolodvor.

„RIBA“

J. OGRINC, LJUBLJANA

— Vincencijeva konferenca za akademike v Ljubljani je te dni razposlala prošnje vsem katoliškim izobraženim, v katerih se obrača na vse, da ji pošljejo podpore (v denarju, obleki, obutvi), ki jih bo uporabila za podpiranje revnih akademikov. Ta prošnja je v današnjih težkih in negotovih časih tem bolj nujna, ker je mladina, ki strada in prezeba, pomoči še bolj potrebna, kot kdaj koli prej. Obračamo se na dobra srca, ki čutijo z mladino in imajo razumevanje za njene potrebe in težave, da nam prikažejo na pomoč. Naš nebeški Dobrotnik Vas bo obilno poplačal za vse, mladina pa Vam bo hvaležna. — Vincencijeva konferenca za akademike v Ljubljani.

— Prav lepo se bo podala v vsaki hiši lepa »Goriška Madona« v barvah, kakor jo je naslikal slikar Riko Debenjak. Slika bo natičena v treh barvah na dober papir v velikosti 23 x 30,5 cm in jo bodo v vsaki hiši lahko imeli v okviru. Slika dobi lahko vsak »Slovenec« naročni zastoj, ker bo priložena »Slovenčevemu« koledarju, katerega dobite za 10 din, ako ga naročite na naslov »Slovenčev koledar«, Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana. — Za 10 din dobite koledar, povrhu pa še omenjeno sliko, le če ste naročnik »Slovenca«. Ako pa niste naročeni ne na »Slovenca«, ne na »Domoljuba« in ne na »Slovenski dom«, pa velja koledar s sliko 28 din. Naročniki »Slovenca« imajo torej pri nabavi koledarja veliko ugodnost.

— Velikodušen dar. Gosp. Klima Drago, trgovec v Sv. Juriju ob j. Z., je daroval P. R. K. tukajšnje ljudske šole za letošnji božični revnih otrok 400 din. Za velikodušni dar mu izreka odbor P. R. K. najtoplejšo zahvalo.

— V Prekmurju manjka 41 učnih moči. Začnijo smo ugotovili, da manjka v soseski okraju na ljudskih šolah 21 učnih moči. V tedavskem okraju pa jih manjka 20 in sicer po dve na šolah v Črensovcih, Dobrovniku in Srednji Bistrici, po ena pa v Benici, Dol Bistrici, Lendavi, Gaberju, Gor. Lakošu, Iškakovcih, Mali Polani, Veliki Polani, Odrancih, Petišovcih, Pineah, Gomilici in Trnju. V obeh prekmurjskih okrajih manjka torej 41 učiteljskih moči.

— Oglasnik lavantinske školije objavlja v svoji zadnji številki uredbo o visoki bogoslovni šoli v

Mariboru. Uredba določa med drugim: Ta šola je zavod, ki daje visoko teološko strokovno izobrazbo. Diploma te šole daje pravico do napredovanja v državni in samoupravni službi za vse poklice, za katere se zahteva diploma o dovršeni bogoslovni fakulteti.

— Umrla pri odprtem grobu svoje matere. Od Sv. Tomaža pri Ormožu poročajo: V soboto je bil pogreb Marije Habič iz Lakonca. Ko je omarči župnik opravil ob grobu pokojnice cerkvene molitve, je grede od groba dal roko poleg stoječi od žalosti potrji hčerki Tereziji Habič in ji izrekel tolažilne besede: »Ne jokajte preveč, saj so ljuba mamica slika Jezusa.« Par trenutkov pozneje pa se je zrušila Terezija mrtva zraven materinega groba. Zadelo jo je od prevelike žalosti srčna kap. Hčerka je mater zelo ljubila, ki ji je v hudi boleznii stregla leta in leta z nadelovsko potrpežljivostjo. Kakor je pri pogrebu rekla, da gre za materjo — se je uresničilo, in sedaj se že obe veselita v deželi, kjer vlada večni mir! Naj počivata v miru!

— Podružnica Slomškove družbe za kranjski okraj bo zborovala v nedeljo, 10. t. m. ob pol 10 v deški ljudski šoli v Kranju. Predaval bo znani naravoslovec g. dr. Joža Herfort. Udeležba obvezna za vse člane!

— Deset tisoč dinarjev izvalil od vdove. V Kamniku je vsem meščanom dobro znan 50letni prevzlikar Jože Romšak iz Briše nad Kamnikom, ki je bil zaradi svoje nedovoljene iznajdljivosti že večkrat pred sodiščem. V Mekinjah živi s svo-

Mounib bey el Solh mečnaroden pustolovec in slepar, ki je od l. 1938, naprej živel od raznih sleparij, ko se je izdal za veletrgovca ter za dobavitelja maloazijskih korporacij in armad. Ponarejal je tudi razne listine. Nemška sodišča ga preganjajo zaradi milijonskih sleparij, ki jih je ta mož napravil po raznih velikih nemških mestih, tako na Dunaju in v Monakovem. Opeharil je razne veleindustrije. Mounib bey el Solh se je potikal po Grškem, Bolgarskem, Rumunskem, Madžarskem, Nemskem, po Italiji in Franciji. Mednarodna policija se zelo zanima za njega. V Nemčiji ga bodo sodili zaradi tam izvršenih prevar. Po prestani kazni ga bodo pa Nemci pač poslali še v kako drugo državo, kjer se zanj zanimajo policijske in sodne oblasti.

— Vlomilec v planinske kočē obsojen. Matvež Ferčaj, star 25 let, je delomržen človek, rad se potika po gorenjskih planinah in vlamlja v razne pastirske kočē. Letos na binkošti je vlomil v kočē Lovrenca Puca pri Sv. Neži in je odnesel razne stvari v vrednosti 300 din. Čez nekaj dni je skušal vlomiti še v drugo pastirsko kočē, toda so ga preopdili. Pred malim kazenskim senatom je bil Ferčajev Matvež obsojen zaradi vzloma in poskušene vzloma na 4 leto in 6 mesecev robije. Pred sodniki je zatrjeval svojo nedolžnost in pravil: »Nabiral sem v gozdu gobe in tam našel razne stvari, ki sem jih pronaal.«

— Vlom pri Slaniču in Petanu pojasnjen. Kakor je »Slovenec« že poročal, so v noči med 15. in 16. septembrom neznani zločinci vlomili v Slaničevo trafiko in isti dan tudi v trgovino koles, ki so last g. Petana iz Brežic. Po vsestranskih poizvedbah je zagrebška policija aretirala Baškoviča Franca zaradi več vlovov, ki jih ima na vesti. Nadalje je izsledila vlamila Jeršiča Stjepana, ki je obe tatvini priznal. Jeršič je med preiskovalnim zaporom prodal tudi obleko ki jo je imel na sebi. Policija je pozneje dognala, da je ta obleka last dr. Drnovška iz Brežic, katerega so tiste dni tudi okradli.

Po državi

* Japonski diplomat o lepotah Dalmacije. Včeraj smo poročali, da je v Dubrovnik prispel in od tam nadaljeval svojo pot proti Splitu japonski poslanik v Budimpešti, ki je obenem akreditiran tudi na belgrajskem dvoru. Inuže Macuradu v spremstvu svojega tajnika. V Splitu je Macuradu pregledal Dioklecianovo palačo, Peristil in druge znamenitosti. Iz Splita se je Macuradu podal mimo Plitviških jezer v Zagreb, kjer je izjavil: »Dalmacija je napravila name najlepši vtis, ker je tako raznolika in zanimiva. Ni treba, da poudarjam, kako se mi Dubrovnik in Split nadvse dopadeta. Lepo vreme, ki me je spremljalo na potovanju, mi je omogočilo, da sem si vse ogledal in se naučil naravnih lepot.«

* Hercegovina potrebuje hrane. Letošnja žetev žita v Hercegovini je bila slaba. Ječmena in pšenice so pridelali okrog 1500 vagonov, kar so porabili že v dveh mesecih. Koruze je na hercegovskih poljih veliko uničila voda, ki je nenadoma poplavlila polja in je koruza ostala več dni pod vodo ter začela gniti. Voda je uničila koruze za najmanj sto milijonov dinarjev. Samo na drinovsko-imotskem polju je bilo uničene koruze v vrednosti okrog 50 milijonov dinarjev. Čeprav je banovina Hrvatska ovolila precejšnje kredite za melioracijo hercegovskih polj, se v letošnjem letu ni še nič delalo. Po vseh mestih in vaseh zahtodno Hercegovine je nastalo pomanjkanje hrane in moke in bo prebivalstvo kmalu začelo stradati, če ne bo pomoči. Odkupovanje tobaka se bo začelo 11. novembra. Upajo, da bodo hercegovskim sadilem tobaka plačevali vsaj po 37 do 40 dinarjev kilogram. Tako bi dobili kmetje precejšnje vsote za tobak. Ob času odkupovanja tobaka kupuje hercegovski kmet žito in druge prehranjevalne potrebščine za celo leto. Ta čas je najbolj ugoden, da se pošlje v Hercegovino mnogo žita in moke. Kmetje bodo sedaj doili cenar za tobak in z njim kupovali žito in drugo hrano. Najmanj bi potrebovali za Hercegovino vsaj 4000 vagonov hrane in žita.

* Izvoz v Rusijo. V Splitu natovarjajo v vagon 350 ton železnega silicija, ki ga bodo odpeljali v Sovjetsko Rusijo. To bo prva partija naših industrijskih proizvodov, ki se bodo izvozili v Sovjetsko Rusijo. Železni silicij predelujejo v tovarni »La Dalmatienne« v Dolgem Ratu iz domačega kremenca in z domačim ogljem.

* Pastirček postal iznajditelj. — Kmet Panta Lazič, ki ima v bližini Sombora malo posestvo, si je moral v svoji mladosti služiti kruh kot pastir. Zato mu ni bilo mogoče cbiskovati šole vendar mu pa njegova neumorna pridnost ni dala popuščati in s štirindvajsetim letom se je začel pridno učiti brati in pisati. Lazič je bil namreč nadarjen mladenič in ni hotel v življenju igrati podrejene vloge. Ko je končno postal lastnik zemljišta, se je popolnoma posvetil proučevanju, kako bi pomnožil pridelek pšenice. Lazič je delal po starem pregovoru: Kakršna setev, takšna žetev in je skušal v prvi vrsti zvišati pridelek pšenice: strokovnjsko setvijo. Polovico svojega zemljišta je obdelal kakor drugi kmetje, na drugi polovici pa je vsejal zrnje v vrstah, pri čemer je pazil na to, da ni prišlo kakor pri navadni setvi v zemljo po deset ali še več zrn skupaj. Med vrstami pa je natrosil gnoj. Deset let se je trudil iznajdljivi kmet s temi poskusi, o katerih moremo danes smatrati, da so končani. Uspeh je prekosil vsa pričakovanja. Med-

Ljubljana, 8. novembra

Gledališče

Drama. Petek, 8. novembra: zaprto. — Sobota, 9. novembra: Cigani. Premiera. Red Premierski. — Nenedija, 10. novembra, ob 15: Razvalina življenja. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: Romeo in Julija. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 11. novembra: zaprto (generalna). — Torek, 12. novembra: Lepa Vida. Krstna predstava. Red Premierski. — Sreda, 13. novembra: Pohujšanje v dolini Sentflorjanski. Red B. — Četrtek, 14. novembra: Revizor. Red Četrtek.

Opera. Petek, 8. novembra, ob 15: Baletna predstava. Izven. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah od 16 din navzdol. — Sobota, 9. novembra: Evgenij Onegin. Izven. Gostovanje Zlate Gjungenac. — Nedelja, 10. novembra, ob pol 11: Baletna predstava. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. Ob 15: Grof Luksemburški. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 11. novembra: zaprto. — Torek, 12. novembra: Grof Luksemburški. Red Torek. — Sreda, 13. novembra: Figarova svatba. Red Sreda. — Četrtek, 14. novembra: Carmen. Red Premierski.

Radio Ljubljana

Petek, 8. nov. 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Šolska ura: Kako milijon modrih cvetk obkroži narod — razgovor (vodi ga. Jul. Čuček) — 12 Slovenske pesmi (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Opold. concert Rad. ork. — 14 Poročila — 14.10 Turistični pregled — 18 Ženska ura: Žena in vprašanje miru (ga. Milena Premru-Mohorič) — 18.20 Xilo. in Xalo-phon (plošče) — 18.40 Francoščina (dr. St. Lehen) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura — 19.50 Turistovska oprema II. del (dr. A. Mrak) 20 Rуска glasha I.: Predavanje dr. Dragotina Cvetko, na klavirju ilustrira prof. Ant. Trost 20.45 Koncert sloven. glasbe (Rad. ork.) — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Pisan drobč (plošče).

Prireditve in zabave

Trnovsko prosvetno društvo vprizori v nedeljo zvečer sijajno Goldonovo komedijo »Zdraba na vas«. Kdor se želi razvedriti ob tej klasični komediji, naj jo pride pogledat.

Dijaška predstava »Mrtvaškega plesa« bo danes ob 6 zvečer v frančiškanski dvorani. Cene so znatno znižane na 4, 3, 2 din. Vstopnice so v prodaji pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7 in v trgovini Siligoi, ter 1 uro pred predstavo pri dnevnih blagajni.

Predavanja

Predavanje SPD bo črevi ob 20 v dvorani Delavske zbornice in sicer pod nazivom »Planina cvete«. Predaval bo g. Karlo Kocjančič o snemanju gorskih pokrajin in cvetlic v naravnih barvah. Preskrbite si pravočasno vstopnice.

Naše dijaštvo

SKAD »Danica« ima drevi ob 8 članici sestaneč.

Savičarke Drevi ob pol 8 imamo v beli dvorani Uniona 17. redni občni zbor. Udeležba za vse članice obvezna. — Odbor,

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: Dr. Kmet, Dunajska 43, in mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4.

Poizvedovanja

Dne 6. t. m. je bil pozabljen na trgu damski dežnik rjave barve. Pošlen najditelj naj ga vrne proti nagradi 50 din upravi »Slovenca«.

tem ko je po starem načinu setve pridelal na katastralnem oralu 10 do 12 stotov pšenice, pridelal sedaj po njegovem načinu setve 16 do 17 stotov. Pri tem pa je treba pomisliti, da je pri tem načinu setve prihranil najmanj 60 odstotkov pšenice. S tem prihrankom se krijejo večji obdelovalni stroški. Lazič je tudi sestavil za ta način setve primeren stroj, ki lepo v vrsti polaga zrna v zemljo, obenem pa tudi med vrstami gnoji. Ta svoj stroj je Lazič prijavil patentnemu uradu v Belgiji. Ob enem pa je prosil merodajne oblasti za finančno podporo, s katero bi mogel izdelovati take stroje. S takim načinom setve bi se moglo pridelati tudi veliko več koruze, fižola in repe.

* Velika tatvina v Sarajevu. Pred kratkim je bilo v stanovanju Šipadovega uradnika Sigmunda Reichmanna ukradeno 150.000 dinarjev gotovine in razne dragocenosti v vrednosti nad 30.000 din, last nekega Reichmannovega sorodnika. Uradnik je imel denar in dragocenosti shranjene v predalu nočne omarice. Ob času vzloma so v isti sobi spali Reichmannovi otroci, on sam z ženo pa je bil v kinematografu. Vlomilec je prerezal tudi telefonsko napeljavo v hiši.

Anekdota

V času stare Helade (Grčije) je nastala na nekem egejskem otoku velika lakota. Končno je lakota prebivalstvo tako pritisnila, da so poslali odposlanca v Sparto prositi pomoči. Odposlanec je odpotoval v Sparto, se postavil na glavni trg, ko je bilo tam zbranih največ ljudi, in imel dolg govor. Spartanci so mu pa rekli: »Tvoj govor je bil tako dolg, da smo že pozabili začetek, konca pa nismo razumeli.«

In odposlanec se je vrnil brez pomoči. Otočani so poslali nato nekega drugega moža, ki je bil znan po svoji molčečnosti. Mož je v Sparto prinesel več praznih reči in jih položil poleg sebe. Nato je rekel: »Prazne so, napolnite jih!«

Spartanci so mu napolnili vreče z moko, narkar so mu dejali: »Ni ti bilo treba povedati, da so tvoje vreče prazne, to smo sami videli. Ni ti bilo treba reči, naj jih napolnimo, mi bi to itak storili. V bodoče torej ne bodi tako zgovoren!«

Še je čas do 11. novembra!

»Slovenčev koledar« bo tudi za poslovne ljudi!

Za doplačilo 6 dinarjev lahko vsak dobi »Slovenčev koledar« z dodatkom za poslovne zapiske. — K vsakemu mesecu bosta namreč še dodana 2 lista, razdeljena na posamezne dneve in primeren črtana, tako da bo ta del zlasti pripraven za zapiske, ki si jih za svoje obravnave morajo delati odvetniki, notarji, denarni zavodi, vodje raznih drugih podjetij, sploh poslovni ljudje. Prepričani smo, da bomo s tem še posebno ustregli našemu poslovnemu svetu, ki mu je takega koledarja manjkalo. Prosimo za čimprejšnja naročila koledarja s poslovnim delom!

LJUBIJANA

Po nočnem naliivu naraščanje rek

Ljubljana, 7. novembra. Razna poročila vodomerskih postaj javljajo, da so Sava in druge reke po snočnem naliivu, ki je trajal splošno po Sloveniji od 22. tja do 4. zjutraj, zelo naglo začele naraščati in prestopati bregove, ter se razlivati po poljih. Zanimivo je stanje Save od 2. novembra naprej. Po oktobremem snegu, ki je zapadel zadnje 4 dneve po ravninah Slovenije, so reke začele 2. novembra, ko je sneg ekopnel, hitro naraščati. Tako so Brežice javile, da je bilo stanje Save dne 2. novembra ob 7. zjutraj 340 cm nad normalo, nato je padlo na normalno stanje. Danes ob 7. zjutraj je zaradi nočnega naliiva Sava dosegla že 125 cm nad normalo, pri vodomerski postaji Čatež pa celo 208 cm.

Pri Radečah je Sava 2. novembra zjutraj dosegla 240 cm nad normalo, 4. novembra je bilo stanje 193 cm, 5. novembra 170 cm in danes ob 8. uri je naglo narasla na 230 cm nad normalo. Torej v 48 urah je narasla za 60 cm.

Iz Litije javljajo, da je tamošnja vodomerska postaja zaznamovala stanje Save 200 cm nad normalo. Pri Tacnu je Sava od snoči narasla za 120 cm in dosegla stanje 170 cm nad normalo.

Zelo narašča Krka. Postaja Sv. Križ je javila: 2. novembra ob 6. zjutraj 335 cm, ob 9. dopoldne 340 cm in ob 11. dopoldne 343 cm nad normalo. Stanje je bilo neizpremenjeno do 4. novembra, ko je Krka počasi upadala in je dosegla 5. novembra ob 7. zjutraj 307 cm nad normalo. Danes je narasla že za 70 cm.

Ljubljana je prav tako davi naglo naraščala zaradi nočnih naliivov. Pri Fužinah je dopoldne narasla za 60 cm.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 20, jutri ob 20, v nedeljo ob 14:30, 17:30 in 20:30

najlepša zgodba ljubljanske nesrečne kraljice, ki je končala pod giljotino:

Marija Antoinetta

Norma Shearer, Tyrone Power

Seviljski brivec

Španska ljubavna romanca po nesmrtnem Rossinijevem delu.

I. Nastopna predavanja treh novoimenovanih rednih vseučiliških profesorjev medicinske fakultete bodo v soboto, 16. novembra 1940 v zbornični dvorani glavnega vseučiliškega poslopija. Začetek predavanj točno ob pol enajstih dopoldne, konec ob 12. Predavali bodo: prof. dr. Hribar Franc: Marasmus senilis; prof. dr. Karlo Lušicky: Smer moderne interne medicine; prof. dr. Božidar Lavrič: Kirurške diagnostične metode.

I. Pogled v današnji Egipt je naslov predavanja, ki ga bo imel na 6. prosvetnem večeru docent dr. Valter Bohinc. Predavanje bo danes ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani. Malo vemo o Egiptu, o njegovi ustavi in vladi in redki so tisti, ki poznajo, kako važno vlogo tvori Egipt za angleški imperij. Dnevno čitamo po časopisu o armadi Italije, ki se približuje glavnemu mestu Egipta; malo vemo o Sueškem kanalu, ki tvori pravo žilo prometa med Daljnim vzhodom in Sredozemskim morjem. Predavanje bo bogato ilustrirano tudi s skiptičnimi slikami. Zaradi tega vabimo vsajeno občinstvo, da se tega prosvetnega večera v čim večji številu udeleži.

I. Občni zbor Bogoslovne akademije v Ljubljani bo v petek, 15. novembra ob 15 v profesorjski sobi teološke fakultete (Poljanska c. 4).

I. Za Vincencijevco konferenco CM župnije daruje Kristina Cervena 100 din in Karla Modic 100 din namesto cvetja na grob g. Stankotu Knezu.

I. Sv. maša zadušnica za pokojnim ravnateljem Ivanom Röggerjem se bo darovala v soboto ob 9 dopoldne v frančiškanski cerkvi.

I. Slomškova družba — podružnica Ljubljana-mesto — ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, 11. novembra ob 20 na Ledini. Na dnevnem redu je med drugim predavanje ge. upraviteljice Kriste Hafnerjeve. Pozivamo člane na polnoštevilno udeležbo in vabimo tudi gospode duhovnike — Odbor.

I. Razstava kluba »Neodvisnih« v Jakopičevem paviljonu vzbuja veliko zanimanje s svojimi res kvalitativnimi deli in je odprta vsak dan od 9—18. Razstavni prostori so kurjeni.

I. Cene teletine v Ljubljani. Referent za kontrolo cen kr. banske uprave je zaradi znatne podražitve zaklanih telet odobril, da se smejo cene teletinju mesu v Ljubljani zvišati tako, da znaša cena za teletinj vrat 14 din, za teletinjsko prsa 16 din, za teletinjsko pleča in hrbet s priklado 18 din in za teletinjsko stegno s priklado 20 din za kg.

I. Glede na željo, ki so jo izrazili podeželski občinski upravniki Narodnega gledališča, naj bi uprizarjali popoldne včasih tudi resne igre, bodo uprizarili v nedeljo popoldne v Drami Finžgarjevo ljudsko dramo »Razvalina življenja« v običajni za-

sedbi. — Ker je predstava Shakespearjeve tragedije »Romeo in Julija« vedno razprodana, opozarjamo p. n. občinstvo, ki si jo želi ogledati, da jo bodo ponovili v nedeljo zvečer. Obiskovalci naj si pravočasno zagotovijo vstopnice. Za obe nedeljski predstavi bodo veljale znižane cene od 20 din navzdol.

I. Prvi bo gostovala v letošnji sezoni Zlata Gijungjenac v soboto. Pela bo partijo Tatjana v Cajkovskega operi »Evgenij Onjegin«. Občinstvo bo gotovo z veseljem pozdravilo gostovanje priljubljene umetnice v partiji, ki jo je na našem odru pela z velikim uspehom. Zanimivost pri sobotni uprizoritvi opere bo nastop mladega tenorista Antona Sladoljeva v partiji Lenskega. To bo prvi večji nastop pevca, ki se je uspešno uveljavil v različnih manjših partijah in v radiu. Naslovno partijo bo pel Boris Popov. Olgo ga. Španova, Gremina g. Lupša, Mater ga. Poličeva, dojiljo ga. Kogejeva.

I. Važno za obrtnike. Zveza slovenskih obrtnikov opozarja, da je davčna uprava te dni razpisala obvestila o odmeri davka. Obrtniki, ki smatrajo, da je odmera previsoka, naj se oglašijo v svojo pritožbo na reklamacijski odbor v zvezi pisarni. Obrazec pritožbe za reklamacijski odbor glede previsoke odmere davka je v lanskem kolektoru Zveze slovenskih obrtnikov. Rok za pritožbo na reklamacijski odbor je 30 dni po prejemu obvestila. Zato prizadeti obrtniki ne odlašajte!

I. Tramvajsko postajališče pred glavnim kolodvorom le počasi napreduje. V sedanjem slabem vremenu je bil postajališče pred glavnim kolodvorom kaj dobrodošlo vsem številnim pot-

nikom, ki čakajo pred kolodvorom na tramvajsko zvezo. Na žalost pa se zadnji mesec na postajališču ni spremenilo skoraj prav nič. Če vse ureditve postajališča ni mogoče izvesti hitro, potem pa naj se vsaj zunanost postajališča uredi v toliko, da bodo potniki lahko že to zimo vedrili pod njim.

I. Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grenčice.

I. Jesensko licenciranje bikov za mestno občino ljubljansko bo dne 14. novembra t. l., in sicer ob pol 8 zjutraj za Moste in Štepanjo vas na dvorišču g. Cerneta Franca, posestnika na Zaloški cesti 142; ob 9.30 za Barje na dvorišču gostilne pri »Mokarju«; ob 10.30 za Vič na dvorišču g. Belica Alojza, posestnika na Viču št. 29; ob 10 za Dravljino in Zapuže na dvorišču g. Toneta Franca v Dravljah št. 218; ob 11 pa za Šiško in Koseze na dvorišču g. Babnika Valentina, posestnika v Zg. Šiški št. 32. Rejce bikov opozarjamo, naj prinesejo s seboj izvlečke iz rodovnika o poreklu bikov. Opozarjamo vse živinorejce, da je pripuščanje nelicenciranih bikov prepovedano in da se bodo vsi zavdni prestopki v bodoče strogo kaznovali.

I. »Vesele gimnastične ure za mladino« je naslov fiziološkemu in biološkemu telovadnemu tečaju, ki se vrši za šolsko mladino na učiteljskih, Resljeva cesta, vsak torek in petek od 3—4 popoldne. Tečaj vodi telovadni učitelj Zaletek Vinko.

I. Nesreča pri delu. Včeraj dopoldne se je zastrupil z ogljikovim dvokisom 19 letni Perko Ivan, ko je čistil sode v Frankopanski ulici. Na srečo so drugi zastrupljeni opazili in poklicali ljubljanske reševalce, ki so delavca prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer mu gre že na bolje.

MARIBOR

Valter Halbärth — obsojen

Sodba se glasi: 14 dni zavora in 15.000 din globe, zaloga usnja se zapleni

Maribor, 7. novembra. Pred prizivnim senatom mariborskega okrožnega sodišča je bila danes razprava proti bivšemu tovarnarju usnja Valterju Halbärthu iz Maribora, ki je bil poslan zaradi prikrivanja velikih zalog usnja v vrednosti okoli 4 milijone din na šestmesečno prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi, zalogo usnja mu je oblast začasno zaplenila, proti njemu pa je uvedlo sodišče kazensko postopanje.

O Halbärthovi aferi smo svoječasi že obširno pisali. V skladiščih njegove opuščene tovarne na nabrežju Drave so odkrili organi mestnega tržnega nadzorstva dne 17. septembra ogromne zaloge usnja, katerega je strokovnjak ocenil na vrednost 4 milijonov din. Na podlagi tega odkritja je bila cela zaloga začasno zaplenjena, Halbärth pa je bil poslan na šestmesečno prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi. Dne 2. oktobra pa se je vršila proti Halbärthu pred kazenskim sodnikom mariborskega okrajnega sodišča razprava, katere se obtoženec osebno ni udeležil. Halbärth je bil pri tej razpravi oproščen, državni tožilec pa se je pritožil proti oprostiti sodbi. Na podlagi te pritožbe se je danes vršila pred prizivnim senatom nova razprava. Senatu je predsedoval dr. Turato, prisednik sta bila Rebula in dr. Mihalič, obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Zorjan, obtoženca pa je zagovarjal odvetnik dr. Brandstätter. Obtoženec Valter Halbärth je bil pri razpravi osebno navzoč. Prišel je iz Starega trga ob Kolpi, kjer biva že 49 dni, v spremstvu organa sreskega načelstva v Črnomlju. Razprava se je vršila v nemščini ter je trajala od 9. do tričetrt na 12. uro.

Obtoženec se je zagovarjal, da je najdeno us-

nje predstavljalo del njegovega obratnega kapitala ter ga ni imel namen nikomur prodajati — četudi bi vsi bosi hodili —, dal bi ga bil v promet, samo če bi bila oblast to zahtevala. Trgovina ni stvar usmiljenjaca. Na vprašanje predsednika, koliko bi bilo usnje vredno, je izjavil, da tega ne ve. Predložil je potem pisma svojih sinov, ki živijo v Združenih ameriških državah, iz katerih je razvidno, da so imeli namen prevzeti očetovo tovarno usnja in trgovino. Njegov zagovornik dr. Brandstätter je opozarjal, da obtoženec ni imel zakonite dolžnosti za prijavo zaloga usnja.

Državni tožilec je zahteval obsodbo po čl. 2 uredbe o pobujanju draginje in brezvestne špekulacije. Obtoženec se mora smatrati kot proizvajalec, ker je zaloge hranil.

Po daljšem posvetovanju je predsednik senata razglasil obsodbo: Prizivni držav. tožilec se ugodil. Valter Halbärth je kriv, da je nakopičil usnje v vrednosti 4 milijonov din ter se obsodi po čl. 2 drugi odstavek uredbe o pobujanju draginje in brezvestne špekulacije zaradi nakopičenja in prikrivanja na 14 dni zavora, 15.000 din denarne kazni ali nadaljnih 300 dni zavora, plačljivo v treh mesecih, in na plačilo 1000 din povprečnine. Zaloga usnja se mu ne zapleni ter se mu da priložnost, da ga spravi v promet. Predsednik senata je v utemeljitvi sodbe naglašal med drugim tudi to, da je obtoženec pokazal premalo socialnega čuta.

Sodba je pravomočna ter proti njej ni več priziva. Halbärth je po razglasitvi obsodbe policijski agent odvedel na predstojništvo mestne policije ter se bo moral spet vrniti nazaj v kraj svojega prisilnega bivanja v Stari trg ob Kolpi.

Obvezniki pomožne vojske

ki se morajo javiti in izpolniti predpisane prijave.

Maribor, 7. novembra. V pomožno vojsko državne obrambe spadajo po Uredbi o pomožni vojski in državni obrambi iz jemo obvezniki vojaške sile, vsi moški jugoslovanski državljani od dovršenega 16. leta (rojeni v l. 1923 in starejši do vstopa v kader), vsi, ki so rojeni v l. 1889 do 1870 (umski delavci) oziroma d. l. 1875 (telesni delavci), razen teh tudi vsi oni, ki so stalno in začasno nesposobni in vsi oni vojaški obvezniki (tudi rezervni oficirji), podoficirji, vojaški uradniki, ki so ali pa bodo oproščeni vpolnca k vojaškim edincem v mirnem, pripravljalnem ali vojnem stanju.

Zaščitni urad mestnega poglavarstva v Mariboru dostavlja vsem obveznikom pomožne vojske tiskane pozive, ki jih mora vsak ob prejemu izpolniti točno in čitljivo ter takoj vrniti zaščitnemu uradu mestnega poglavarstva v Mariboru, Rotovski trg 9, pritišče, levo, soba št. 1 za točen pregled in popolnost izpolnjenih podatkov.

Vsem osebam, ki spadajo med upravno in strokovno osebe in strokovne delavce v industriji, obrti, gozdarstvu, rudarstvu, prometu, gradbeni in sanitetni stroki ter imajo od pristojne oblasti (vojaške) rešenje, da so v mirnem, pripravljalnem in vojnem stanju potrebni v podjetjih, ki delajo za državno obrambo, ni treba izpolniti predpisane prijave, če bi jo slučajno prejele, vendar pa jo morajo vrniti.

Kdor bi ne prejel poziva, a spada v pomožno vojsko, se mora, če ima v Mariboru domovinsko pravico ali biva v Mariboru že vsaj tri mesece, kljub temu brezpogojno oglašiti v zaščitnem uradu in tam podati potrebne podatke.

Osebe, starejše od izpolnjenih 70 let (umski delavci) oziroma od izpolnjenih 60 let (telesni delavci) se lahko javijo na lastno željo kot prostovoljci pomožne vojske.

Osebe, ki se ne bi javile zaščitnemu uradu, ako ne bi prejele poziva, z namenom, da se odtegnjejo uvrstitvi v pomožno vojsko državne obrambe, ali ki bi dajale napačne podatke ustno ali pisмено na poziv, zapadejo kazni po čl. 82. Uredbe o pomožni vojski državne obrambe z zaporno kaznijo do dveh let in denarno globo 5000 din.

Poudarjamo, da služba v pomožni vojski nikakor ni identična s službo v pasivni zaščiti, v obrambi pred letalskimi napadi in da razporeditev v pasivno zaščitni službi ne opravičuj nikogar, da bi se zaradi tega ne zglašil in ne mogel uvrstiti v pomožno vojsko državne obrambe. — Ustrezno poglavarstvo v Mariboru.

m. Prosvetna društva opozarjamo na našo zadnjo okrožnico, ki je bila razposlana v začetku tega tedna. Vprašalno polo je treba brezpogojno vrniti do 12. t. m. Centrali so tam navedeni podatki nujno potrebni. Zato ne odlašajte. — Prosvetna zveza v Mariboru.

m. Spored slovanskega koncerta ljubljanskih konservatoristov je vzbudil veliko pozornost.

m. Mestna organizacija JRZ vabi svoje člane, da se danes popoldne ob 3 udeležijo pogreba umrlega nekdanjega strankinega tajnika g. Josipa Škerlja. Pogreb bo iz mrtvašnice na pobeškem pokopališču.

m. Na Ljudski univerzi predava drevi prof. Petkovšek o temi: »Z Jadranske obale na vrhove Durmitorja«.

m. Dijaške kongregacije imajo v soboto svojo mesečno duhovno obnovu. Ob šestih v cerkvi sv. Alojzija vernice, v nedeljo zjutraj pri šolskih službah božjih sv. obhajilo. Za člane obvezno. Vabljeni tudi drugi.

m. Kongregacija gospodov ima drevi ob 8. stanek.

m. Zagrebški planinci v Mariboru in na Pohorju. V soboto se pripeljejo v Maribor hrvatski planinci Štlemenasi iz Zagreba v Maribor, od koder se z avtobusi odpeljejo na Pohorje k Mariborski koči, kjer priredijo z mariborskimi planinci tradicionalno martinovanje.

m. Neprijetna izguba. Dva bankovca po 500 din je izgubil pred koroškim kolodvorom trgovski pomočnik Ivan Pernat. Otroci, ki so se v bližini igrali, so kmalu nato videli nekega kolesarja, kako je stopil s kolesa, oba bankovca pobral ter se odpeljal naprej. Kolesarja so otroci stražniku natančno opisali.

m. Najdeni predmeti. Na predstojništvo mestne policije v Mariboru leži več najdenih predmetov. Lastniki naj se zglašijo na policiji.

m. Delavci zmznili obe nogi. Oblasti so šele sedaj po enem letu zvedele za tragedijo 28 letnega delavca Rudolfa Najdineka iz Partinje. Najdinec je bil zaposlen kot delavec na posestvu grofa Herbersteina na Hrastovcu. Dne 27. decembra lanskega leta je bilo delavcem pod vodstvom nadzornika Matije Špraha naročeno, naj v ribniku lovijo ribe. Tega dne je bil hud mraz in je bil ribnik zamrznjen. Delavci so morali led izsekavati, da so mogli do rib. Z delom so pričeli zjutraj, končali pa so popoldne. Delavci so nadzornika prosili, naj jim dovoli, da se malo ogrejejo in osušijo, ker so bili vsi premočeni. Nadzornik tega ni dovolil, marveč jim je naročil, naj ribe takoj naložijo na tovorni avto, s katerim so se morali nato v hudem mrazu in premočeni v odprti karoseriji odpeljati v Maribor, kjer so blago vtovorili v vagon. S tovornim avtomobilom, v odprti karoseriji, so se zopet vrnili proti Hrastovcu, kamor so dospeli okoli polnoči. Najdinec je že zvečer svojim tovarišem in nadzorniku tožil, da ima vse premle noge. S Hrastovca se je sam napotil proti domu, vendar ga ni mogel doseči. Prenočil je pri nekem posestniku, od koder so ga naslednjega dne spravili domov, kjer so ugotovili, da ima obe nogi zmznjeni. Spravili so ga v mariborsko bolnišnico, kjer so mu morali meseca januarja obe nogi odrezati. Orožniki so zasliali nadzornika Špraha, ki je izjavil, da temu ni on kriv, ker je naročilo za delo ki so ga takrat opravili, dobil od uradnice posestva v Ptuj, ki je takrat nadomestovala odsotnega grofa.

Najdinec sedaj toži za odškodnino. Toda tudi največja denarna odškodnina mu ne bo mogla vrniti zdravja in sposobnosti za delo, ob katero je Najdinec zaradi neverjetne in brezobzirne neuvidevnosti, ki presega vse meje.

m. Na pošti ukradel 1000 din. Posestnik Alojz Lamprecht iz Sp. Dobrave je na glavni pošti dvignil 2000 din, ko pa je denar spravil, mu je nekdo izmaknil na spreten način tisočinskih bankovcev. Lamprecht sumi, da mu je ukradel denar nepoznan 15—16 letni fant, ki se je takrat smukal okrog poštne linice, potem pa naenkrat izginil.

m. Ujeti tatili — strah trgovcev. V Peničevo trgovino sta prišli v sredo popoldne dve mlajši ženski ter izbirali razno žensko perilo. Sin trgovke je obe slučajno opazoval ter je videl, kako je ena stisnila kombinezo ter jo skrla v aktovko. Poklical je stražnika, ki je ženski aretiral. Pri preiskavi so našli pri obeh še 9 kombinez, večje številke drugega ženskega perila, pa robcev, nogavic, moške dolge hlače in razno drugo blago. Priznali sta, da sta vse to nakradli po mariborskih trgovinah, ne moreta pa se spomniti, katere trgovine sta »počastili« s svojim obiskom. Obe je policija vtaknila v zapor. Pišeta se Koje Marija iz Šmarja ter Beve Ema iz Celja ter se najbrž poklicno pečata s tovrstnimi tatvinami.

m. Sedem mesecev za dva strela. Konrad Roškar iz Podgorčev je 12. maja letošnjega leta prišel na obisk k posestniku Bežaku. Začela sta popivati in vino jima je kmalu stopilo v glavo. Prišlo je do prepira, v katerem je po Roškarjevih navedbah Bežak potegnil nož in Roškarju zagrozil, da mu bo odrezal glavo kakor kuro. Roškar je zaradi te grožnje potegnil revolver, skočil iz sobe in od tam na Bežaka oddal dva strela. Prvi ga je zadadel v obraz, drugi v roko. Zaradi teh dveh strelav in zaradi tega, ker je Roškar imel vojaški revolver, katerega noben civilist ne sme imeti, se je Roškar znašel pred mariborskim okrožnim sodiščem, ki ga je obsodilo na 7 mesecev strogega zavora in na izgubo častnih pravic za dve leti.

Gledališče

Četrtek, 7. novembra, ob 20: »Konec poti«, Znižane cene. Nastop Skrbniškove dramske šole.

Petek, 8. novembra: Zaprti.

Sobota, 9. novembra, ob 20: »Na dnus«. Red A. Nedelja, 10. novembra, ob 15: »Cyrano de Bergerac«. Ob 20: »Nenavaden človek«. Znižane cene.

Celje

c. Petstoletnico izuma premakljive črke bodo proslavili celjski tiskarji v soboto, 16. novembra, ob pol 9. zvečer v mestnem gledališču. To važno obletnico bodo proslavili z dramatičnim prikazovanjem truda in bojev človeka, ki je hotel svoje misli oblikovati in izraziti tako, da bi ostale razumljive vedno in vsakomur. Za to se je boril že praveč človek, prav tako človek v kameni dobi in vseskoti do nastopa Janeza Gutenberga, ki je leta 1440 izumil premakljive črke, ki se še danes uporabljajo v našem tisku. Njegov izum se je bliskovito razširil po vsem kulturnem delu sveta in prav temu izumu se imamo zahvaliti za vse dobrine duha, ki so nastajene v knjigah, revijah in časopisih. Jubilejna proslava celjskih tiskarjev bo nekaj odtonek proslav vsega sveta, saj je primerno in potrebno, da se spomnimo ob tem lepem jubileju začetnika tiska.

c. Nakaznice za zaplenjeno soljeno slanino, katero je izdružila mestna občina, se izdajajo v mestnem socialno-političnem uradu mestnega poglavarstva, Gosposka ulica 20, vsak dan dopoldne med uradnimi urami. Ta slanina je namenjena predvsem najrevnejšim slojem z ozemlja mestne občine celjske.

c. Pevsko društvo Oljka priredi v nedeljo, 10. novembra, izlet v hotel Triglav na Dobrno. Interesenti naj se prijavijo pri Putniku do sobote, 9. novembra, do 4. popoldne.

c. V prepiru je ustrelil neki hlapec 40 letnega viničarja Ivana Hvala na Lavi pri Celju s samokresom v laket leve roke. Hvala so pripeljali v celjsko bolnišnico.

c. V celjski bolnišnici je umrla 26 letna žena posestnika Vok Neža iz Jarmovca pri Dramljah. — Naj počiva v miru!

c. V okviru Ljudskega vseučilišča v Celju bo predaval v ponedeljek, 11. novembra, ob 8. zvečer v risalnici meščanske šole g. prof. dr. Emil Hrovat iz Ljubljane o temi »Telo in značaja«.

Brežice

Tretjerredni dan. V nedeljo, 10. novembra, se bodo zbrali v Brežicah tretjerredniki iz vsega Posavja. V frančiškanski cerkvi se bo vršil Tretjerredni dan. Ves dan bomo posvetili veliki ustanovi sv. Frančiška Asiškega in njegovemu duhu, ki je danes tako zelo potreben. — Vse govore bo imel p. Odilo O. F. M., prov. komisar tretjega reda iz Ljubljane. Govori bodo ob 5. zjutraj, ob pol 9. in ob 10. dopoldne. Sklep ob popoldne ob 2. z govorom, slovensimi litanijami in papeževim blagoslovom. Med sv. mašo ob 5. in ob pol 9. bo ljudsko petje, ob 10. pa bo pontifikalna sv. maša, ki jo opravi mil. opat p. Pij Novak iz Rajhenburga. — Vsi tretjerredniki na plan! Vabljeni ste vsi drugi verniki.

Razbor pri Zidanem mostu

Misijon je bil za razborske farane velikega versko-duhovnega pomena. Po dolgi letih se je na Razboru zopet vršil sv. misijon. Možeje in fantje, žene in dekleta — vsi so kljub slabemu vremenu marljivo prihajali v cerkev poslušat vzpodbudne besede misijonskih pridigarjev. Zaključek sv. misijona, ki je bil v nedeljo popoldne, pa je z obilno udeležbo vseh faranov dokazal, da naše hribovsko ljudstvo še ceni in ljubi svojo vero, da še živi iz nje in po njej. Zaključna procesija s prižiganimi bakljami in s petjem vseh udeležencev je bila skupna molitev vseh župljanov k Bogu in Mariji za dar krščanskega življenja vsej naši domovini.

Elektrifikacija. Pred kratkim je dobila naša vas elektriko. V šoli in nekaterih vaških hišah je bila izvedena elektrifikacija akcij. Zelim, da bi se merodajni krajevni činitelji zganili in oskrbeli tudi napeljavno v župnišče in cerkev. Primerno bi bilo, da bi bila sredi vasi vsaj ena svetilka za javno razsvetljavo.

Vodovod. Z elektrifikacije Razbora se je premaknil z mrtve točke tudi načrt za gradnjo vodovoda. Prvi načrt za gradnjo vodovoda je bil izdelan že pred svetovno vojno, drugega je izdelal higienski zavod v Ljubljani l. 1932. Zaradi prevelikih stroškov nobeden od teh ni bil izvedljiv. Sedaj se namerava za vodovod zajeti izvirke na severnem pobočju pod šolo. Električna črpalka bo gnala vodo v rezervoar na vasi, od koder se bo odtekala v hiše. Upamo, da nam bo kralj. banska uprava pri realizaciji tega vodovoda pomagala. Za zdravstvene razmere tukajšnjega okoliša bo vodovod velikega pomena.

Angleški vojak nese municijo za letalske strojnice.

KULTURNI OBZORNIK

Koncert belgrajske Filharmonije

V torek, 5. t. m., nas je prvič v času obstoja države obiskala Belgrajska filharmonija, ki nam je nudila skoraj nepričakovano kvaliteten koncert starih avtorjev: Blaza Arnič, Stevana Hrističa, F. Liszta ter L. van Beethovna. Odličnemu korpusu je dirigiral ravnatelj belgrajske opere Lovro Matalič. — Zamišljalni glasbovci vseh treh filharmoni v naši državi je zelo umestna s treh strani: pospešila bo medsebojno kulturno sodelovanje, plemenilo tekmovalno v reproduktivni kvaliteti in pospeševanje simfoničnih stvaritev. Tudi na tem koncertu smo slišali dve deli iz domače simfonične literature. Najbolj nas je seveda zanimalo Arničovo delo »Pesem planinc«, ki je bilo izvedeno prvkrat. Ta simfonična tvorba je po svoji muzikalni silovitosti dvignila slovensko simfonično prizadevanje v visoko nadpovprečnost ter je Arniča uvrstila med pomembne avtorje sodobne simfonične muzike sploh. Ne gre za to, kam naj zdaj uvrstimo njegovo delo in njegove intencije, ne gre za ugotovitve, pod kakšnimi vplivi je mladi avtor, kam se je morda naslonil itd., ampak je važnejše to, da nas je ponovno prepričal, da je rojen glasbenik-simfonik, ki se je v svojem notranjem vzgonu povzpelo do take ravni muzikalnega pojmovanja in žive, pristne, rekel bi, polnokrvno-muzikalne stvariteljske, kakršna nudi človeku nevsipljeno, ampak pristno dojetno do globin osvajajoče glasbene lepote. »Pesem planinc« je Arničeva poezija, ki jo je vili v glasbeno obliko. Kajti Arnič ni tonski slikar; gibalno muziko niso naravni pojavi, ampak on sam s svojim občutjem lepote v poeziji teh pojavov, s katerimi hoče pri muzikalni gradbi doseči isti estetski učinek, isto nastrojenje in veličastje v doživljanju lepote, kakršno je sam doživel v poeziji veličastja, grozote, ljubeznivosti itd.

V svojem izrazu je svež, samosvoj, klen, notranje napet inveciozen, iz njega vre zdrav žut za glasbeno poezijo. Njegova pesnitev je polna dramatičnih vzponov, prepletenih s toplimi liričnimi mesti. Muzikalna tvorba doseže mestoma notranjo napetost močnih ustvarjalcev, osvaja človeka s tako sugestivno silo, kakor osvajajo dela najmočnejših avtorjev, med katere smemo zdaj prištevati tudi njega, dasi morda še v gradnji ne še popolnoma prečiščenega. Vendar moremo z veseljem ugotoviti, da je Arnič s tem delom pokazal naravnost v svoji rasti nepričakovan napredek v obvladovanju materije bodisi v kompoziciji sami, ki se po gradnji približuje popolnosti in umetniško-estetsko zaključeni celoti bodisi v obvladovanju izražajnih sredstev orkestrskih skupin; kajti instrumentacija je dobra in mestoma prav vzorna in nosi po svojih barvnih kontrastih, kakor v subtilnem niansiranju liričnih mest prvenstvo v naši literaturi. Skladba je ritmično razgibana. Nekatera ponavljajoča se mesta pa so vplivala nekoliko dolgovечно, kar pa gre na račun ne popolnoma dodelanega oblikovanja dirigenta. Kajti prav to delo, ki ga je orkester tehnično dobro obvladal, je v interpretacijskem smislu bilo najšibkejšje izvedeno, vendar pa na dostojni višini, kakršne njegova dela do sedaj niso doživela. — Druga točka koncertnega programa je bilo Hrističovo »Vstajenje«, ki je bilo izvedeno do polankosti, vendar muzikalno znatno šib-

kejšje, ni zapustilo močnega vtisa, dasi je dirigent izčrpal vse, kar se je dalo. Skrbno oblikovane smo slišali F. Liszta »Les Préludes« in v drugem delu nesmrtno Beethovno III. simfonijo v štirih stavkih (Allegro con brio, Marcia funebre, Scherzo, Finale), imenovano »Eroica«. V splošnem je bil koncert močno doživet, ki je prinesel v naše koncertno življenje novo svežost, toploto.

Belgrajska filharmonija, ki šteje nad osemdeset članov — med njimi petina naših rojakov —, je tehnično do največjih možnosti izdelan korpus, ki ima silno vzgojen čut za skupno igro; odlikuje ga zdravo in visoko muzikalno pojmovanje, v tesnem konsenzu z dirigentom nastajajoča koncentracija v igri in občutje za plastično oblikovanje v smislu poedinih grup kakor tudi poedincev v solo mestih. Vsaka grupa posebej predstavlja tehnično dovršenost v intonaciji, ritmiki, agogiki, tako prve violine z odličnim koncertnim mojstvom, druge violine in viole, lep je ton čel, preciznost smo čutili v skupini basov. Izredna intonacijska čistost in s tem pridobljena krasna mehka barva lesenih pihal je presenečala. Dobri so rogovi, zlasti še pozavne, ki jih je poleg legepa, intonacijsko čistega tona odlikovala še ritmična preciznost in gladko tekoča igra v pravem muzikalnem smislu poustvarjajočih fraz, zvok je bil miren in nevsipljen in nerazbijaljški, ampak plemeniti. Tolkala precizna. Celota ima velik smisel za muziciranje v smislu grajenja. Belgrajska filharmonija predstavlja visok nivo reproduktivne instrumentalne kulture, ki jo uvršča med evropsko pomembne orkestre.

Dirigent gospod Lovro Matalič je vodil koncert z močno intuicijo. Vsa dela je podal v prav nazor-nem oblikovanju. Sprito visoko tehnično in muzikalno vzgojenega orkestra je koncentriral svoje dejstvo v zgolj duhovno muzikalno poglavitost. V suverenosti obvladavanja dirigentske zakonitosti, je imel ves čas orkester v oblasti muzikalnega dogajanja. Brez patosa, ki ga tolkokrat vidimo v prekomernem mahajanju, je nakazoval ritmične osnove in dinamično oblikoval igro posameznih skupin ter s svojo sugestivno silo leve roke in celotnega osebnega izraza v gibih gradil in poustvarjal skladateljevo zasnovno v vsem svojem muzikalnem pojmovanju lepote. Celotni orkester zveni čisto in polno in ima popolno ravnovesje med posameznimi skupinami instrumentov. Vendar v unijski dvorani pogrešamo globine tona, ki je suh in ubit, brez rezonance, čemur je seveda kriva po predelavi akustično skvarjena odina za take prireditve v poštev prihajajoča unijska dvorana. Tako smo zdaj brez reprezentančne koncertne dvorane v Ljubljani. Gotovo niso za to dvorano odgovorni krogi mislili na to, da je bila dvorana zidana za izrazito kulturne prireditve, predvsem za glasbene. Saj je imela celo balkon nad odrom za eventualno postavitev koncertnih orgel. Tako so mislili kulturni misleci že pred desetletji, to pa smo jim mi zdaj podrl. V tej dvorani je zvok nemogoč. Kajti za kulturo tona je potrebna kultura dvorane. — H koncu naj še omenim, da si gostovanja Belgrajske filharmonije želimo v najkrajšem času. sil.

Čajkovskij: Evgenij Onegin

z gostom g. Dermoto

V četrtek, 31. oktobra, je operno gledališče ponovilo Čajkovskega operno delo Evgenija Oneginja. V vlogi Lenskega je nastopil kot gost tenorist dunajske opere g. Anton Dermota, ki nam je znan že iz lanskih in prejšnjih gostovanj. Omenjeni je lirčni tenor; obseg njegovega glasu ni velik, vendar sprito tehnično šolanosti zadostja vsem pogojem estetskega petja. Svoje veliko tehnično znanje spretno uporablja v prid svoje polnosti svojega glasu, v prid stremljenju po barvni izenačitvi tona po vsej lestvici obsega. Vendar so višinski toni dokaj šibkejši od onih v srednji legi, ki se odlikujejo po mehki, blesteči, a vendar nevsipljeni barvi in intonacijski čistosti. Višinske tona zastavi Dermota v prav visokih legah falsetno, iz te funkcije pa skoraj neopazno vpadne v polnozvočje, toda pri tem skoku v pretežno ligamentarno petje zgublja ton večkrat intonacijsko vzdržnost v smislu padanja, kar je seveda komaj opazno. Prav zaradi tega pa njegovi višinski toni dobivajo značaj neke barvne medlosti, ki je v znatni razliki s toni v srednji in nizki legi, ki je pa po svoji prodornosti nekoliko prešibka; najboljši je torej v ozkem obsegu srednje lege. Poudariti pa moram, da pevec na drugi strani zna vprav te po naravi dane nedostatke zmanjševati in dobre strani jačiti z bogato nabranimi pevsko-tehničnimi pripomočki in taki meri, da le doseže močno estetsko stopnjo v podajanju, čeprav muzikalno v vlogi Lenskega ni bil na višku; niti v dramatskem pogledu. Muzikalno je bil še najboljši v začetku. Pri nadaljnjih daljših delih pa ni pokazal dovolj smisla za oblikovanje pevkovih fraz, zato je bila glavna arija pred dvojbojem dokaj muzikalno oblikovno šibkejša, kakor na primer v Gostičevi interpretaciji. Dermota je pri njej premalo upošteval osnovne elemente dinamike, agogike v posameznih muzikalno zaključenih in s tem v eno glasbeno-miselno prvo povezanih tonskih skupinah — frazah, ki jih je z navedenimi pomankljivostmi trgal in s tem razbil in v celoti močno zasnovano arijo, ki ni nudila skladateljevi z »novi odgovarjajoči vrednoti. Čajkovski je lirik, njegova linija ne prenese sunkovitosti in cezura. V dramatskem pogledu je bil Dermotov Lenski patetičen, narejen in ni prepričan. Ponavljajoča se mimika obraza je vprav odijala. V splošnem igra ni potekala dosledno, ampak mestoma celo okorno. Morda je bila vsemu kriva utrujenost, morda trenutno nerazpoloženje. Toda pričakovali bi vendarle več, kajti navajeni smo pač v tej vlogi g. Gostiča, ki je glasovno in muzikalno skoraj dodelan in nam je prav v tej vlogi poustvaril močno muzikalno in zadovoljivo dramatsko podobo.

V ostalih vlogah so nastopili gđ. Heybalova kot Tatjana; njen nastop je prav tak kakor lanske sezone. Najboljša muzikalno in igralsko je bila v zadnji sliki, dočim je ostalo lanskemu enako s to razliko, da je bila tokrat glasovno nekoliko slabša. Predvsem se opaža zadnje čase čim dalje bolj negotovo zastavljanje višinskih tonov, pri čemer se zdi, da so morda zaradi napore zadnjih nastopov v zdravstveno nepovoljnem stanju nastopile znatne motnje v pevskem organu. Zdi se mi, da je pevka potrebna počitka, da se popolnoma pozdravi. Kajti drugače si ne morem razlagati padanja v glasovni kvaliteti.

Kneza Gremina je pel g. Lupša, ki je nudi višek svojega petja tako v muzikalnem kakor v tehničnem pogledu; dosegel je jasnejšo vokali-

zacijsko, zaradi tega se je povečala tudi prodornost in zvočnost glasu. Svetoval pa bi pevcu, naj drugič nikar več ne ponavlja težke arije, ki še za popolnega pevca zahteva napora; pri ponavljanju je tudi pri njem nastopila vidna utrujenost in je bil s tem estetski učinek zmanjšan. Napredka mladega basista se nam je veselili. — Oneginja je pel ponovno g. Popov, za katerega ostajam pri lanskem ugotovitvah. — Kot Zarecki je nastopil namesto g. A. Orla g. Dolničar, ostale vloge pa so izpolnili isti kot v lanskem sezoni.

Muzikalno vodstvo je imel g. Niko Štrifof. Celotna predstava je bila razmajana. Orkester in pevci, pa bodisi zbor bodisi solisti, so padali v prav občutne neskladnosti. Odgovornost pade v tem primeru na dirigenta, ki si je poleg več popolnoma nepravilno danih vstopov, če niso bili zamujeni, dovolil vprav nedopustne pogreške celo v taktiranju. Kako naj igra orkester ritmično precizno in balet pleše, če pa dirigentova gesta hodi svojo pot. Prav tako je nedopustno pohlepanje in zavlačevanje v celih kompleksih. Imeli smo občutek živčne muzike in ne Čajkovskega lirčne stvaritve. In kaj naj rečem o orkestru samem, ki se je lovil in reči moram, da spretno? Bolje bi morda bilo, da bi na nekem mestu orkester sam igral, kakor pa da mora prezreti svojega dirigenta, ki ne vem iz katerih vzrokov pusti svoj korpus viseti v zraku. Take stvari se morda zgodijo samo pri nas, čemu, mi je nerazumljivo. In nazadnje, koliko je trpela tudi kvaliteta solističnih izvajalcev, o katerem z muko prestali to predstavo. Tega vodstvo opere ne sme več dopustiti; v prejšnjo letargijo naše gledališče ne sme. Kdor neče naprej, naj ostane, kajti pot k kvalitetnemu povdigu naše opere reprodukcije je po delu težka in zahteva resnosti. sil.

Koncert UJMA v letošnji glasbeni sezoni

V krogih, ki imajo opravka s prirejanjem nima ime UJMA ravno najbolj simpatičnega prizvoka. Mnogi mislijo, da je Zdrženje jugoslovanskih glasbenih avtorjev samo nekaka potrebna družba za povečevanje stroškov pri glasbenih prireditvah, ki že tako niso kdo ve kaj dobičkanosne. Vendar je temu povsem drugače. Kar so imele družbe napredne države že davno uvedeno, to se je posrečilo pri nas izvesti šele pred nekaj leti, da se namreč s tvorbami skladateljev ne okoriščajo v prvi vrsti tisti, ki imajo pri njih najmanj zaslug, skladatelji pa šele v zadnji vrsti ali pa sploh ne, ampak da imajo tudi glasbeni avtorji od svojega dela vsaj majhno gnotno korist, ki jim vsaj deloma odtehta izgubljeni čas, duševni napor in tudi materialne izdatke, ki so toliko večji, kolikor večje je glasbeno delo. Seveda je našim skromnim razmeram primerno vse to izvedeno v skromnejši izmeri, ali krajevo povedano: od vseh evropskih držav naskromnejše. Če pomislimo, da je veliko skladateljev-umetnikov brez redne zaposlitve, da daje UJMA ubožnim ali dela nezmožnim članom mesečno podporo, svojem umrlih pa dokaj visoko posmrtno, potem bomo gledali v UJMA pred vsem socialno

zdrženje, ki mu je prva skrb, da svojemu članstvu izboljša gnotni položaj z dajatvami, ki mu po vsej pravici gredo.

Ljubljanska sekcija UJMA, ki ji predseduje prof. Slavko Osterc, namerava prirediti v letošnji glasbeni sezoni vrsto koncertov, na katerih se bodo izvajala samo dela njenih živečih članov. Na posebnih koncertih bodo prikazane mladinske klavirske skladbe, mladinski samospevi, komorna dela, virtuoza klavirska glasba, orgelske skladbe, simfonične umetnine, koncertni samospevi, verjetno tudi mladinska zbrska glasba in godalni kvarteti. Koncerti se bodo po možnosti vršili tudi izven Ljubljane v večjih središčih. V svoj spored jih je prevzel tudi radio-Ljubljana. Na koncertih bodo nastopali, kjer je to seveda možno, člani UJMA sami. Podobno slikarskim razstavam bodo podali ti koncerti nekaj pregled slovenskega glasbenega ustvarjanja današnjih dni. Na sporedih bodo dobili imena starejših skladateljev, ki bi jih po njihovem umirjenem slogu lahko šteli že med glasbene klasike, pa tudi dela modernejših tvorcev, o katerih povprečen poslušalec misli, da jih danes še ne razume; poleg priznanih umetnikov, ki so si svojo pot že utrlji, bomo brali tudi občinstvu manj znana imena. Morda bo pazljiv poslušalec ugotovil, da tudi umetniška višina ne bo pri vseh skladbah ista, kar je pri toliki izbiri avtorjev povsem razumljivo. Tako bodo ti koncerti, če se srečno izpeljejo, pokazali, da naši glasbeni avtorji kljub časom, ki so za mirno kulturno delo dosti neugodni,

marljivo delajo in kar naprej snujejo nova dela ne meneč se za vse razburiljive dogodke okoli nas. Odvisno je za seveda od občinstva, v koliko bo mogoče vse nameravane koncerte izpeljati; glasbeni tvorci pričakujejo, da bo občinstvo pokazalo toliko zanimanja, toliko umniške in lahko rečemo: tudi narodne zavednosti da bo z obilno udeležbo podprlo prizadevanja slovenskih skladateljev.

Prvi tak koncert bo prihodnji ponedeljek pod naslovom *Slovenska mladinska klavirska glasba*. Na sporedu so skladatelji: Cvetko, Lipar, Šivic, Škerjanc, Osterc, Švara, Premrl, Bravničar, Pregelj, Mirk, Pahor, Dolinar, Gregorc, Tomc. V tej moški družbi dobimo tudi dve slovenski skladateljici: Bredo Ščekovo in Mirco Sincinovo. Svojo visoko pianistično umetnost bo stavila v službo klavirske glasbe za mladino gospa *Marta Osterc-Valjalo*. Poleg krajših skladb bo izvajala tudi Cvetkovo sonatino v treh stavkih, ciklične skladbe kot Šivicjev Mikijev god, Osterčevih 6 mladinskih skladb, Škerjančeve 4 mladinske skladbe in Tomčeve najnovejše variacije na narodno zabalko »Sveti Jožek, stari možek«. Nekateri skladbe, ki jih ima umetnica na sporedu, so tudi po tehnični zamisli namenjene našim klavirskim abecedarijem; druge so pa mladinske bolj po naslovu in vsebini, dočim tehnično bolj nagibljejo na virtuosno stran, kjer šele more umetnica vsaj deloma pokazati svoje pravo znanje. — Občinstvu tudi na tem mestu priporočamo obisk koncerta. M. Tomc.

ŠPORT

Slovenska težkoatletska zveza je zborovala

Maribor, 7. novembra.

V klubi sobi hotela Zamorec se je vršil snovi L. redni občni zbor Slovenske težkoatletske zveze. Navzoči so bili številni delegati mariborskih klubov SSK Maratona ter Pekovskega športnega kluba in sekcije Maratona iz Ruš. Pismene pozdrave so poslali občnemu zboru Jugoslov. težkoatletska zveza v Zagrebu, ki je čestitala k prvemu rednemu občnemu zboru ter k uspehom, ki jih žanjejo slovenski težki atleti; pozdrave je poslal tudi klub SK Planina iz Ljubljane, ki se je opravičil, da zaradi prezaposlenosti odbornikov ne more poslati na občni zbor delegatov.

Občni zbor je otvoril podpredsednik pripravljalnega odbora Krušec ter se je uvodoma v lepih besedah spominjal zaslužnega sodelavca v težkoatletskem športu, podpredsednika Jug. težkoatletske zveze pokojnega dr. Alfonza Wankmüllerja. Navzoči so počastili njegov spomin z enominutnim molkom in vzklikom »Slava«. Nato je podal poročilo upravnega odbora, iz katerega se vidi, da je ta edina slovenska zveza v Mariboru jako delavna ter beleži že lepe uspehe. Dosegla je odobritev svojih pravil od ministrstva za telesno vzgojo. Organizirala je prvo prvenstvo Slovenije v teški atletiki, potem medmestna dvojboja Maribor : Zagreb. Vsa tekmovanja so sodili naši sodniki; sodniški kader stalno narašča, tako da ni treba več vabiti na naše prireditve zagrebških sodnikov. Nova pravila se niso prečitela, ker jih je dobil vsak klub po pošti. Sestavljena so v duhu in po smernicah za povzdigi teške atletike v Sloveniji, da se bo dvignila na ono stopnjo, katero more doseči.

Pri volitvah se je sestavila lista odbornikov, ki jamčijo za resno delo v slovenski teški atletiki. Soglasno je bila sprejeta lista, ki jo je predložil Leopold Martela. Novi odbor se bo na prvi seji konstituiral. Izvoljeni so: dr. Horvat Martin, inž. Ivan Lah, inž. Stergar Vlado, Vidic Jože, Krušec Stefan, Martela Leopold, Šapac Friderik, Kebrič Franjo, Pirher Ivan, Jazbinšek Franjo, Kozic Vladimir, Bano Dragutin, Lasič Ivan.

Z občnega zbora se je poslala pismena zahvala ministru za telesno vzgojo za pomoč, ki jo je dosedaj dajal Zvezi ter pozdravna pisma Hrvatski in Srbski atletski zvezi.

SK Ljubljana : SK Bratstvo

Stasiti Gorenjci od SK Bratstva z Jesenic pridejo to nedeljo v Ljubljano, kjer se bodo v prvenstveni borbi za točke pomerili z bivšim državnim ligšem SK Ljubljano. Prvo tekmo na Jesenicah je Ljubljana na razmočenem terenu odločila v svojo korist z rezultatom 4 : 2. Tudi v tej tekmi bodo naši fantje zaigrali tako, kot smo jih videli v tekmi proti Amatercem. Ljubljana postaja od tekme do tekme bolj in lahko smo prepričani, da nas v nedeljo ne bo razočarala.

Velika športna prireditve na Hermesu 10. in 12. novembra

Kdor se zanima za napet šport in hitro menjajoče se situacije pri posameznih borbah, ta bo prav gotovo prišel na svoj račun pri velikih konjskih dirkah, ki bodo v nedeljo 10. in v torek 12. novembra na novozgrajenem dirkališču ZSK Hermes. Spored obeh omenjenih prireditve, o katerem smo že poročali v našem listu, bo tako bogat in tako zanimiv, da bi ne smelo biti nobenega športnika ali prijatelja športnega gibanja, ki si teh napetih borb ne bi ogledal.

Za dirke, ki se vrše pod pokroviteljstvom bana g. dr. M. Natlačena veljajo naslednja določila:

1. Dirke se vršijo po določilih kasaških dirkalnih predpisov. Vodstvo dirke ima pravico dirke tudi po prijavnem zaključku odpovedati, odnosno prekiniti. — 2. Prijavnina se nakazuje istočasno s prijavnico, sicer je ta neveljavna. — 3. Vsake razpisane dirke se morejo udeležiti vsaj štirje štarterji raznih posestnikov, sicer se dirka ne vrši. — 4. Višina dobitkov se nanaša samo na pred začetkom tega meetinga pridirkane zneske. — 5. Nagrade, zmaga in pogoj pri enovprežnih dirkah tega meetinga se ne upoštevajo pri dvovprežnih dirkah tega meetinga in obratno. — 6. V maksimalnem dodatku meetingski dodatek ni všteti. — 7. Pri dirkalnih konjih z dvojno vprego dobijo vozovi z železnim obročem 20 m popusta, vozovi s pnevmatik 20 m dodatka, vozovi s polnim gumijem stojijo na štartu. — 8. Dovoljenje za kmečke konje dobijo oni, ki se nahajajo še v kmečki posesti in ki še niso dobili 1500 din nagrade. — 9. Konji smejo dnevno štartati: 2 letni konji enkrat; 3 letni konji dvakrat; štiriletni in starejši konji trikrat. Ako štarta konj v Heat-vožnji, sme ta konj štartati samo še v dvovprežni vožnji. — 10. Vsak vozač, ki se s svojim konjem udeleži dirke, mora imeti vozovno izkaznico od centrale. To izkaznico morajo vozači še pred začetkom dirke zahtevati od dirkalnega vodstva. — 11. Udeleženci morajo prijaviti pri dirkalnem vodstvu najkasneje eno uro pred začetkom dirk svoje konje na štart za vse dirke. — 12. Ob priključni prijave se mora v prijavninah brezpogojno navesti tudi barva dreves. — 13. Prireditelj odklanja vsako odgovornost za eventualne nezgode na dirkališču. Vsak lastnik konja mora sam nositi odgo-

vornost za škodo, ki bi jo njegov konj ali vozilo povzročilo. — 14. Izvzete so amaterske vožnje, pri katerih je tudi starejšim konjem dovoljeno štartati, pri ostalih pa je skrajna starost za vse ostale dirke kobil, konj in žrebcev 12 letna starost. — 15. Vsi konji, ki bodo sodelovali na teh dirkah, morajo imeti izpričevalo o žrebtu, katero mora lastnik imeti izdano predložit. — 16. Od razpisanih nagrad se odtegne 3 odstotke kot pristojbina za uporabo dirkališča.

Olimpijski petboj v Celju

V nedeljo 10. t. m. bo v Celju na Glaziji tekmovanje v olimpijskem petboju za prvenstvo Celja in za pokal trdke A. Mislej. Tekmovanje se prične ob 10.30. Tekmuje se v naslednjih disciplinah: daljina, kopje, 200 m disk, 1500 m. Poleg teh disciplin bodo na sporedu še 100 m za jun. 800 m, 110 m za preke, met krogla in troskok.

Lazek je premagal Neusela po točkah

Dunajčan Heinz Lazek je z zmago nad Walter Neuselom postal nemški boksarski prvak v teški kategoriji. Lazek tehtja 86 kg, Neusel pa 92. Do četrte runde je bila borba še nekam odprta, potem je stopila premoč Dunajčana vedno bolj v ospredje. Stari prvak Neusel je dokaj dobro vzdržal do desete runde, potem pa je bilo konec njegovega boksanja. Lazek je imel odlej položaj popolnoma v svojih rokah ter je preganjal nasprotnika iz kota v kot, zaradi česar si je zaželeno osvojil zmago po točkah in naslov nemškega državnega boksarskega prvaka v teški kategoriji.

Institut za telesno kulturo

so dobili v Belgradu. Na tem institutu bodo poučevali strokovnjaki na telovadnem in športnem polju in za ta institucija brez dvoma velika pridobitev za telesno vzgojo. Nujno potrebno je, da tudi Ljubljana kot eredišče vsega slovenskega športa, pride enkrat do kakke male visoke šole za telesno vzgojo ali vsaj do posebnega športnega oddelka na univerzi.

Dunaj je še vedno središče drsalne umetnosti

Dunaj elovi že od nekdaj zaradi velikih umetnikov na ledu in njegova visoka šola za umetno drsanje je še vedno na vodilnem mestu med tovrstnimi športnimi centri na svetu. Poleg odličnih nemških drsalcev prihajajo na Dunaj tudi drsalci iz ostalih delov sveta in letos pričakujejo celo drsalce iz severnih držav, ki bodo tamkaj absolvirali evoj trening. Norveška prvakinja Turid Helland-Bjoernstad je že na Dunaju, ki se hoče spopellniti pri prejšnjem evetovnem prvaku Karlu Schaeferju. In tudi domačinov je izredno veliko; prevladujejo pa seveda deklice, katerih je 95 odstotkov od vse mladine, ki se bavi z drsalnim športom.

Španski plavalci še ne spadajo v mednarodni razred

V Barceloni so imeli nedavno plavalne tekme pri katerih so postavili zopet dva nova španska rekorda. Fonola je zboljšal rekord v prsnem plavanju na 500 m na 8:47.8 min. Prejšnji rekord je branil plavalec Garamendi s časom 8:57.0 min. Drugi rekord pa je postavil plavalec Enrgeta Soriano v prostem plavanju na 1500 m s časom 26:03.6.

Smuški športni znak vpelje letos Švedska. Zahveva 10 km teka v času 1:15. Švica zahteva za enak znak, ki je tam vpeljan, 16 km teka v času 1:30 do 2 uri po starosti.

ZFO

Zasavsko okrožje. V nedeljo 10. novembra ob 10 dopoldne bo tehnični svet v društvenem domu v Moštal. Udeležba na svetu je obvezna za načelnike, podnačelnike, vodje mladcev in vodje naraščaja. Pridite točno in prinesite poročilo s seboj. — Okrožni načelnik.

Zasavsko okrožje. FO Dol pri Ljubljani je v nedeljo 3. novembra izvedel gozdni tek za člane in mladce. Start in cilj je bil pred društvenim domom. Teklo je 7 članov in 5 mladcev. Proga je bila precej težavna ter je nudila tekačem mnogo napora. Uspehi pri članeh so sledeči: 1. Pavčnik Anton 0.23.25; 2. Jerman Jože 0.23.30; 3. Jerman Franc 0.23.33. — Mladcev je tekmovalo 5 ter je vrstni red naslednji: 1. Gregorin Dominik 0.10.45; 2. Gregorin Franc 0.10.55; 3. Kuhar Jakob 0.11. — Izvečja teka je bila dobro organizirana. Vratnajoča pa je bila poudarjena v tem, da so prišli vsi do zadnjega na cilj. V bodoče naj še gleda na to, da bo pri takih lekih sodelovalo vse članstvo.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ASK. Danes, 8. novembra, ob 13.30 redna seja ASK-a v Akademskem domu. Za člane upravnega odbora in načelnike sekr. je udeležba strogo obvezna. — ASK.

Jupiter v „bližini“ zemlje

Oba resnično kraljevska planeta, Jupiter in Saturn, ki ju že več mesecev opazujemo na večernem nebu kot neločljiv in najvidnejši zvezdni par, sta v začetku novembra najbolj svetla. Oba nebesna potnika sta bila 15. avgusta in 12. oktobra tako drug blizu drugega, da ju je bilo videti kot eno zvezdo. Zvezdoslovci pravijo, da sta bila v konjunkciji. 3. novembra sta prišla ravno na nasprotno stran sonca, zvezdoslovci pravijo, da sta prišla v opozicijo sonca; sončni žarki padajo sedaj naravnost na oba planeta in ju močno razsvetljujejo. Pa še nekaj drugega vemo o planetih, kadar so v opoziciji soncu: takrat so najbližje zemlji. Dne 2. novembra je bil na primer Jupiter, ki je oddaljen od sonca povprečno 777 milijonov kilometrov, oddaljen od zemlje »samo« 595 km; Saturn pa, ki je oddaljen od sonca povprečno 1426 milijonov kilometrov, je bil 4. novembra oddaljen od zemlje 1230 km.

Vsak prijatelj zvezd ve, da so pogoji za opazovanje planetov posebno ugodni takrat, kadar so v opoziciji sonca in najbližji zemlji. Če jih opazujemo z daljnogledom, jih vidimo ploščate, dočim

se nam prikažejo zvezde stalnice kot majhne svetle točke. Jupiter, ki je v primeri z našo zemljo tako kakor jabolko proti grahu, je posebno hvaležen za opazovalce, kadar je blizu zemlje. Že z dobrim vojaškim daljnogledom opazimo poleg večje ploskve, Jupitra, vsaj 4 majhne zvezdice, štiri najsvetlejšje Jupitrove mesece — naša zemlja ima samo enega — ki se vrtijo okoli svojega gospodarja. Spretnemu opazovalcu tudi ne uidejo zatemnitve, ki nastopijo na teh mesecih, kadar pridejo v Jupitrovo senco.

Pomemben dogodek med planeti bo tudi srečanje med Venero in Marsom na jutranjem nebu sedaj v novembru. Venera vzhaja v začetku novembra 4 do 5 ur pred soncem. Blizu nje pa potuje blede svetli Mars. Nizko na jutranjem nebu bo od srede novembra videti tudi planet Merkur, ki je najbližji soncu in ga je zaradi bližnje močne sončne svetlobe redko videti. V sredini novembra je tudi vredno opozoriti na cele roje utrinkov, tako imenovane leonite, ker se zdi, kakor da bi vsi prihajali iz ozvezdja leva na severnem obzorju novembrskega neba.

Kardinalski kolegij

Po smrti toledskega nadškofa in primasa Španije kardinala Goma y Tomasa je v kardinalskem kolegiju še 55 kardinalov. (Kadar je kardinalski kolegij, t. j. zbor kardinalov popoln, ima 70 članov). Od zadnjega konzistorija, ki je bil dne 13. decembra 1937 za papeža Pija XI., ni bil več kreiran nobeden novi kardinal. Od živčih 55 kardinalov je 31 Italijanov in 24 neitalijanov. Kardinali drugih narodnosti so: 4 Nemci (kardinal Bertram, nadškof breslavski; kardinal Mihael Faulhaber v Monakovem; kardinal Jožef Schulte v Kölnu in dunajski kardinal Teodor Innitzer), 4 Francozi (kardinal Lienart iz Lilla, kardinal Henri Baudrillart, rektor katoliškega instituta v Parizu, kardinal Pierre iz Lyona ter kardinal Emanuel Suhard, nadškof pariški, naslednik kardinala Verdiera, ki je pred nedavnim umrl. Ti so vsi v Franciji. Peti francoski kardinal je Eugene Tisserant, tajnik kardinalske kongregacije za vzhodno cerkev in živi stalno v Vatikanu. Dva kardinala sta Španjola: kardinal Francesco Vidal y Barragán, nadškof tarragonski ter kardinal Pedro Segura y Saenz, nadškof iz Seville. Po enega kardinala imajo: Belgija (Joseph van Roey), Poljska (kardinal August Hlond), Češka (praški nadškof kardinal Kaspar), Anglija (westminsterski nadškof kardinal Arthur Hinsley), Irska (kardinal Joseph McRory), Brazilija (kardinal Sebastian Leme da Silveira Cintra, nadškof v Rio de Janeiro), Madžarska (Justin Seredi), Portugalska (Emanuel Cerejeira, patriarh v Lissabonu), Kanada (Rodrigues Villeneuve v Quebecu), Argentina (Santiago Copello v Buenos Airesu) in Sirija (Ignacij Tappouni).

Kardinali rimske kurije, ki žive v Vatikanu, so: Luigi Maglione, Carlo Cremonesi, Giovanni Mercati, Nicola Canali in Eugen Tisserant. Kardinali, živeči v vatikanski državi, so še: Pietro Fumasoni-Biondi, Federico Tedeschini, Ermenigildo Pellegrinetti, Camillo Cacci Dominioni, Domenico Iorio in Enrico Gasparri. V Rimu, toda izven vatikanske države žive: Gennaro Granito Pignatelli di Belmonte, Pio Boggianai, Francesco Marchetti-Selvaggiani, Carlo Salotti, Enrico Sibilla, Alessandro Verde, Lorenzo Lauri, Raffaele Rossi, Francesco Marmaggi, Giuseppe Pizzardo, Vincenzo La Puma, Federico Cattani in Massimo Massini.

Na čelu italijanskih škofij so tile italijanski kardinali: Alessio Ascalesi v Neaplju, Giovanni Nasalli-Rocca v Bologni, Carlo Schuster v Milanu, Luigi Lavitrano v Palermu, Maurilio Fossati v Turinu, Elia della Costa v Florenci, Pietro Viotto v Genovi in Adeodato Piazza, patriarh v Benetkah.

Izza papeževanja papeža Pija X. živita še dva kardinala: kardinal Pignatelli di Belmonte, nadškof v Ostiji, ter William kardinal D'Connell v Bostonu.

Med živčimi kardinali je še sedem takih, ki jih je kreiral papež Benedikt XV. Ostalih 48 kardinalov je bilo imenovanih za papeževanja Pija XI. Pod vladjo papeža Pija XII. so umrli kardinali: Sbarretti, Mariani, Dolci, Mundelein, Verdier in Tomaž Goma y Tomas.

Francoske kolonije

Francija je že od nekdaj spadala med najbogatija kolonialna cesarstva. Iz zgodovine vemo, da je večkrat tekmovala s Španijo in z Anglijo za kolonije. Za kolonialno enakopravnost z Anglijo se je borila v Severni Ameriki, v Vzhodni in v Zahodni Indiji. Prvič je Francija propadla kot kolonialna velesila pod Napoleonom I. Takrat je francoska mornarica mnogo pretrpela. Nobena trgovska ladja se ni pokazala na odprtem morju pod francosko zastavo. Registrirane so bile samo ribiške ladje in nekaj trgovskih ladij od 200 do 400 ton.

Ko je Francija zasedla l. 1903 Alžir, se je začel drugi vzpon francoske kolonialne moči, ki nato ni več ponehal in je dosegel višek po svetovni vojni.

Danes vemo, da ima Francija 550.986 kv. km in 42.000.000 prebivalcev. Kolonialno cesarstvo Francije je 20 krat večje kot Francija sama. Francoskim kolonijam pripadajo: področje Atlasa, Alžir, Tunis, Maroko, Francoska Zahodna Afrika, Francoska akvatorialna Afrika, Madagaskar, Kamerun, Reunion (na Tišem oceanu), Francoski Somalija, Vzhodna Indija, Indokina, Nova Kaledonija, Novi Hebridi, Oceanija, Franc. Gvajana, Francoska Zahodna Indija, St. Pierre in Miquelon ter mandata Sirija in Togo.

Kako na štajerskem kožuha

Gotovo ni vsem Slovincem znana beseda — menda le v štajerskem narečju. Dolenjci in Goščuharje. Vendar je to lep izraz, ki ga najdemo renjci ga najbrž ne razumejo, kakor Štajerci ne bi razumeli, če bi jim kdo rekel: »Koruzo bo treba likati!« Saj še za koruzo nimamo povsod enakega izraza. Ponekod ji pravijo turščica, drugod »koruzo, ponekod pa celo »fermentinko«.

Ako je trgavec najprijetnejše jesensko opravilo, ki ga opravljamo podnevi, je pa kožuhanje, zlasti za mladino, najljubše delo, ki ga opravljajo večina zvečer. Koliko lepih spominov imajo ljudje ohranjenih še v svojih starejših letih na tiste čase, ko so zvečer hodili zdaj temu, zdaj onemu sosedu kožuhat.

Lep jesenski dan, nebo je jasno kot ribje oko. Na dvorišču že čakajo pripravljene prazni vozovi, s katerimi bodo krenili vsaki čas na njivo.

»Moramo je nalomiti čim več,« se oglasi domača hči ženskam, ki so prišle tisti dan pomagat. »Kaj če bi prišlo dosti kožuhačev, pa bi prehitro končali,« nadaljuje. »Prav praviš, dekle,« se oglasi njen oče gospodar. Pravkar je prinesel tri prazne koše in ko je še sin priprigel vole, razigranega srca odidejo na njivo, kjer bodo kar stoječo turščico oblomili, ker je tako še najbolj uspešno. Zakaj pa ne! Koruza stoji lepo v vrstah, domači trije fantje vzamejo vsak svoj koš, s katerim gredo med dvema vrstama, na vsaki strani pa lomijo edne stroke in jih meče v koš. Ko je poln, ga pa nosač ponesi brž na voz, kjer je že prislonega na »svorco« deska, ki mu omogoča, da lažje izprazni koš. Toda med tem, ko se mudi pri vozu, ki je postavljen daleč ob robu njive, pristopi brž rezervni nosač na njivi na njegovo mesto in delo se nemoteno nadaljuje, kajti sonce se o poznem jesenskem času že ne mudi več dolgo na nebu. Noč bo kmalu tu, zato je treba hiteti. Kmalu jo napolnijo voz. Pa kaj je to! Treba jo je dobili še štiri voze.

»Hvala Bogu, da imamo lepo vreme,« zadovoljno vzkligne gospodar in si briše z roko potno čelo; »bomo že,« pravi in zopet nadaljuje delo. Na vozu pa zлага stroke majhen deček in igra z božjim volekom. Pustil ga je, da mu je zlezal na roko in po njej do vrha stegnjenega kazalca. Tam je živalca malo zatrepnila s krilci in se vzdignila v zrak. »O, v nebesa mi pot kaže, vzkligne deček in nadaljuje svoje delo.

Delo z lomljenjem koruze je končano. Lepemu dnevu sledi lepa noč. Zvezde se prižigajo na nebu, od daleč se že sliši fantovsko petje in gospodar ponesi svetilko v klet, kamor so spravili koruzo. Lahko bi jo zložil na podu v skednju, pa je bolje tako, ker je ena klet prazna, pa dovolj velika. Tudi kožuhačem bo tukaj bolj toplo kot na podu, kjer povsod vleče. Tam torej obesi svetilko k stropu, domači sinovi s hlapcem in hčere pa so že posedli ob dolgem kupu koruze in začeli kožuhati ter z nestrpnostjo pričakujejo po-

Italijanski zunanji minister grof Ciano, ki se je kot letalski major udeležil letalskega poleta nad Solun.

Mast iz premoga

Nemški časopisi pišejo: Napori znanstvenikov so že tako napredovali, da dobe iz premoga 50% parafina, ki ga potem naprej predelujejo v mast in maslčne kisline. To sintetično mast najbolj uporabljajo za izdelovanje mila in v druge tehnične namene in na ta način prihranijo velike množine naravne masti. Zadnje čase poročajo, da je mogoče to mast uporabljati tudi za človeško in živalsko hrano. Pravi, da ta mast popolnoma odgovarja vsem kemičnim svojstvom naravne masti. Nekoč so gledali na premog kot neko »umazano in mastno snov«. Na nekaterih dvorih in po drugih uglednih hišah niti jedi niso smeli pripravljati v pečeh, kurjenih s premogom. Danes je vse drugače. Premog je prevzel vodilno vlogo v tehniki, industriji, kurjavi in je sedaj pr. odr. celo v prehrani.

Železniška nesreča

Brzovlak, ki vozi na progi London—Pensance, je iztril. Pri tej priliki je bilo 25 oseb mrtvih, mnogo pa ranjenih. Nesreča je nastala zaradi motnje železniške proge po napadu iz zraka.

Nenavadni običaji

Po pomorskih običajih mora kapitan (če se ni potopil seveda) vsake od sovražnika potopljene ladje odgovorjati pred vojnim sodiščem zaradi izgube svoje ladje in to tudi v primeru, če je bila ladja uničena v boju s sovražnikom na najbolj časten način. Tako je te dni prisostvoval kot priča pri obravnavi zaradi izgube francoske torpedovke »Sirocco« kontreadmiral Ourvoyer de Port-samparre, poveljnik druge flotilje torpedovk pri Dunkerqueu. Kapitan potopljene ladje »Toulouse«, Lautrac, je bil po dvehurni razpravi soglasno oproščen vsake krivde. Predsednik vojnega sodišča mu je celo izrazil svoje čestitke zaradi njegovega junaškega obnašanja in mu je priznal, da je storil vse potrebno za rešitev svoje ladje, pogodene od sovražne krogle.

Zdravnik, ki prevaža k bolnikom majhno bolnišnico

V Clevelandu (Zedinjene države Severne Amerike) je bil kongres vseh ameriških zdravnikov. Dr. John Love iz Valeta (Texas) je na tem kongresu poročal, da ima celo majhno zasilno bolnišnico, ki jo prevaža k bolnikom, kamor je poklican. Zadeva ni tako težavna, kot bi na prvi pogled mislili. Vsa ta bolnišnica sestoji iz majhnega voza, na katerem ima zdravnik vse, kar najnujnejše potrebuje. Voz je priključen k zdravniškemu osebnemu avtomobilu.

Št. Vid nad Ljubljano

Na splošno željo ponovi Dekliški krožek v nedeljo 10. t. m. ob pol štirih popoldne v Ljudskem domu Mlakarjevo igro »Rokasna«. Vabljeni zlasti žene in dekleta!

Litija

Akademija na praznik Kristusa Kralja, ki sta jo priredila FO in DK v Litiji, je v vsakem oziru odlično uspela. Zlasti pa so bili gledalci zadovoljni z duhovno igro »Sultan in njegova hči«. Igra je bila podana res nad vse dovršeno. FO in DK v Litiji gre za izvedbo vse priznanje.

Samarijanski tečaj. Prostovoljna gasilska četa v Litiji je priredila samarijanski tečaj za dekleta. Tečaj je poselelo 24 deklet. Ob priliki zaključnih izpitov je 10 slušateljke položilo izpit z odličnim uspehom. Na tečaju so predavali gg.: dr. Umark Leopold, dr. Orel Vladimir in predsednik čete Mr. Brilli Božidar. Ker so samarijanski tečaji v današnjih časih izrednega pomena, jih bo četa po možnosti še prirejala. Vabimo vse dobro misleče gospe in gospodične, da se za samarijanske tečaje prijavljajo pri predsedniku prostovoljne gasilske čete v Litiji.

Sv. misijon v Litiji bo od 30. novembra do 8. decembra. Vodili ga bodo gospodje iz Rakovnika. Če je bil kdaj potreben misijon, je potreben v današnjih časih, ko je poleg gospodarske sliske tudi kriza duha.

Jesenice

Dekliški krožek vabi starše, da redno pošiljajo dekleta k telovadbi in sestankom; telovadba za članice v ponedeljkih in petkih ob 8 zvečer, za mladenke v ponedeljkih od 6 do 8 ure, za gojenke v ponedeljkih od 5 do 6 — Sestanki za članice v sredo ob 8, za mladenke tudi v sredo od 6 dalje.

Sovodenj v Poljanski dolini

Tudi naš oddaljen kraj je po zaslugi naše krajevne Kmečke zveze ter z razumevanjem sedanjih predstavnikov oblasti dosegel, da je tukaj 3 mesečni banovinski gospodinjski tečaj pod vzornim vodstvom gđc. F. Koprivec in strokovne učiteljice gđc. T. Kralj. Tako bodo kmečka dekleta, ki ga polnoštevilno poseščajo, deležne temeljite izobrazbe v vseh panogah gospodinjstva, kar bo služilo napredku podeželja.

Ptuj

Predavanje. V petek, 8. novembra predava v Ljudski univerzi dr. Anton Ocvirk o temi: »Pisatelj in družba«. Vabljeni!

Radeče pri Zidanem mostu

Smrtna nesreča. Že v torkovi številki smo poročali kot prvi o tragični nesreči na Zidanem mostu, katere žrtev je bil mladi delavec g. Jakopič. Sedaj pa smo izvedeli od članov komisije še nadaljne podrobnosti. Jakopič Alojzij, progovni delavec, je šel dne 4. t. m. okrog 11.45 čez tir blizu kurilnice s posodo v roki po pitno vodo. V času, ko je prestopal tir, hoteč se umakniti vlaknu, ki vozi proti Celju, ni pravočasno opazil vlaka, ki je pripeljal iz Maribora. V zadnjem hipu je g. Jakopič sicer odskočil, da bi se izognil prihajajočemu vlaknu, a bilo je žal, že prepozno. Lokomotiva je dvajsetletnega pokojnika vrgla na tla, prebila lobanjske kosti, čemur je sledil izstop možganov, odtrgala mu je nogo v gležnju, prsni koš in trebuh pa povsem razmrčevala. Bil je na mestu mrtve. G. Jakopič, ki je bil rojen šele 21. oktobra 1920, je bil pred kratkim sprejet k progovni sekciji za progovnega delavca. Naj počiva v miru na domačem pokopališču, njegovim sorodnikom, zlasti očetu Alojziju in materi Jurijani, pa izrekamo globoko sočustvovanje!

FRANZ JOSEF GRENCICA

Podrobne zanimivosti iz ameriškega vojnega boja

Newyorški župan La Guardia se je na predvečer pred volitvami obrnil v italijansko na 750.000 Italijanov v Newyorku, naj volijo Roosevelt. Istofasno je govoril v Newyorku vodja strokovnih organizacij Lewis, ki se je zavzel za Willkiea.

Volilne stroške za oba kandidata cenijo na približno 100 milijonov dolarjev. V volilni propagandi je odnesel rekord Willkie, ki je imel 400 govorov. Potoval je v posebnem vlakcu s 16 vagoni. Prepotoval je 85.000 kilometrov. Govoril je v tridesetih državah pred 12 milijoni volilcev.

Solun: Jugoslovanska svobodna zona.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenatovnjaki oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka politna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Iščem službo

za kmečka dela in za pomoč pri gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17034. (a)

Mlada natakarka

trgovsko naobrazena išče mesto v boljšem lokalu. Nastop takoj. Reflektiram na stalno mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17039. (a)

Denar

Kupuje: Prodaja:

Hranilne knjižice

bank in hranilnic ter

vrednostne papirje

po najugodnejših cenah

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR

Službo dobe

Pošteno natakarko

s kavičjo, sprejemom na račun. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17008.

Voznike

za prevoz blagov iz gozda, sprejemom. Parna žaga Rog, Podstenica p. Toplice pri Novem mestu.

Stavbena ključavničarja

in kovinostrugarja, dobrega, potrebujem za takoj. Naslov: Pavel Strgulec, Gosposvetska c. 13.

Prodamo

Jabolka

obrana, zimska, mošanci (gambovec), bobovec, tafelin ter razne druge trpežne dobre zimске vrste po 4 din naprej razpošilja Henrik Cehner, trg., Libelče, Koroško.

Gospodinja!

Vsak dan sveža jajca kupite po konkurenčni ceni v trgovini Čuček, Sv. Petra cesta 13. (i)

Premog

koks, drva nudi

Ljubljana, Bohoričeva 8

telefon 20-59

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Postrežba brezhibna

Posvetva

REALITETA

zavod za nakup in prodajo nepremičnin je s sedežem v Ljubljani, Prešernova ulica 54, I. nadst. Telefon 44-20.

Hiša

petstanovanjsko, novo, za Bežigradom, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17038. (p)

Parcela

Tyrševa cesta (centrum) poceni prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ugodno« št. 17040. (p)

Zemljišče

večje, na Ježici, rodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ježica« 17061.

Idealen stavbni prostor

ca 5000 m², poseben ugoden za sadjarje, s krasnim razgledom na Novo mesto, prodam po 16 din m². Vprašati v pisarni »Realiteta« v Ljubljani, Prešernova ulica 54-I. (p)

Stavbno parcelo

3800 m² po 6 din, 10 minut od kolodvora Šmarje-Sap, prodam. Kastrun Ignac, Podgorica št. 12. Šmarje-Sap. (p)

Kupim parcelo

pride vpoštev samo ob Celovski cesti med remizo in staro mitnico. Posredovalci izključeni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17035. (p)

Hiša

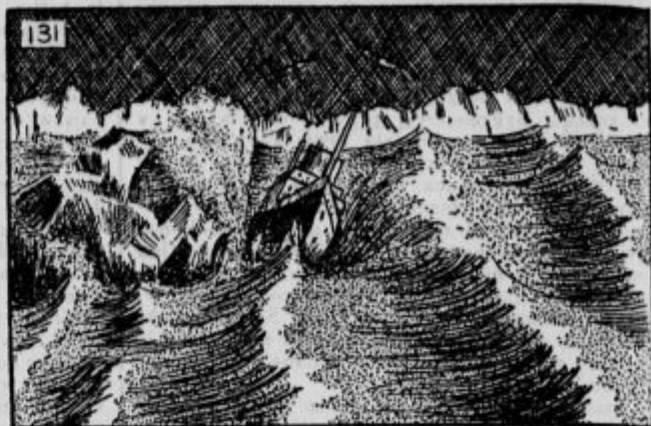
2 stanovanja, po 2 sobi s kuhinjo, velik vrt, na prodaj v Mostah. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16754. (p)

Hiša s sadonosnikom

in njivo, za državno mesto, četrt ure od postaje v Slov. Konjicah, ugodno naprodaj za 58.000 din. Posreduje Polegek, Slov. Konjice.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(131) Nenadoma je ladjo zagrabil mogočen tok. Nekaj sekund mine... in z grmečim treskom se ladja razleti ob skalah.

(132) Ko se je Mihec zopet zavedel, ni vedel, kje je. Vrglo ga je na suho; kako dolgo pa je ležal tu v nezavesti, si ni mogel misliti. O ladji in njenem moštvu ni našel nobenega sledu.

Ali ste že naročili
„Slovenčev koledar“?
samo do 11. novembra je še čas!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nam je nenadoma umrl naš dobri soprog, oče, brat in svak, gospod

Blatnik Franc

posestnik in pekovski mojster

Pogreb predragega pokojnika bo v Domžalah v petek 8. novembra 1940

Domžale, Ljubljana, Dobropolje, Rajhenburg, Črnuče, Wien, Cleveland, dne 6. novembra 1940.

Zalujoče rodbine:

Blatnik, Kraljič, Kregar, Čuber, Tavčar
in ostali sorodniki.

Alphonse Daudet:

Jakec

Prevedel Fišer Franc

Veliki prekoceanski parniki so se za temnjeni in težki vrstili ob pomolu in bili videti kot bi spali na obeh straneh kanala. Velike angleške ladje, ki so prišle iz Kalkute, so raztezale v visio številne vrste kabin; njihov sprednji del je štrlel visoko v zrak in njihov bok je pokrivala množica mornarjev, zaposlenih z barvanjem. Petjala sta se mimo teh ogromnih gmot okrog katerih je bila voda temno pobarvana kot v kanalu, ki vodi skozi mesto. Stene ladij so izgledale kot debeli zidovi, prekriti z verigami in visoko razpetimi, mokrimi vromi. Končno sta prišla iz pristanišča in krenila mimo nasipa tja, kjer je Cydnus pod polno paro čakal na plimo.

Neki majhen, suh in nervozen človek v srajčnih rokavih in s tremi zlatimi trakovi okrog čepice, je zavpil nad Jakcem in Roudicom, ki sta s svojo ladjico pristala ob parniku. Ladja je imela odpluti čez eno uro, na njej je vse hropelo in komaj so se slišale njegove besede; zato pa so njegove ladjice bile bolj zgovorne. Bil je Blanchet, kraljiški višji strojnik, imenovan »Mokoc«. Brž ko se je polegel hrup, ki je prihajal od natovarjanja prtljage, ki so jo metali v ladjin trebuh, so se zaslišale te besede:

»Ni le pridita, lumpa. Mislim sem že, da sta me pustila na cedilu!« je vpil v strašnem južnjaškem narečju.

»Veš stari, jaz sem kriv,« je dejal Roudic. »Hotel sem pospremiti svojega dečka in večeraj bil prost.«

»Zlomka! Tvoj dečko je kaj postaven. Štirikrat ga bo treba preganiti, če ga jomo hoteli

deti spat v kabino za kurjače... No, le brž, stopimo dol, da mu razkažem.«

Očali so po majhnem medenastem stopnišču z ozko ograjo; nato so krenili na neke stopnice brez ograje, slične lestvi in končno še po avh tem sličnim stopnicam.

Jakec se nikdar ni videl prekomorskega parnika in je bil zato presenečen nad njegovo veličino in globino. Spustili so se v prepad, kjer oči, prišedši iz dnevnih svetlobe niso razločile niti ljudij niti predmetov. Bila je noč in temna kot v rudniku; gorelo je nekaj obsešnih svetilk, ki pa sta jih dušila naraščajoča vročina in pomikanje zraka.

Nato so otipali še zadnje lestev in se spustili v kurilnico; to je bila prava parna kopel, nasičena s težko, vročo soparo, pomešano z vonjem po olju. Zrak je v njej bil neznošen. Nad oblaki pare se je kake tri ali štiri nadstropja visoko videla majhna linca in štrikotno, modro nebo.

Velika živahnost je vladala. Mehaniški, pomočniki in vajenci so prihajali in odhajali ter vršili glavno preizkušnjo strojev; pripravili so se morali, če vsi posamezni deli pravilno vrše svojo nalogo. Kotli so bili od polno paro, divje so bučali in hropeli. Vse, kar je bilo kovinskega, medenastega in iz litega železa, vse je bilo sčističeno, da se je bleščalo in lesketalo. Parni kotel se je silno lesketal in bil zato videti še bolj nevaren. Njegovi ročaji so žgali v roke, pa čeprav si jih prijel s predlvo. Jakec je radovedno ogledoval strašno postavo. Videl jih je mnogo v — modro, toda ta se mu je zdel še groznejši, in grozje zato, ker je vedel, da bo moral biti pri njem vsak trenutek in ga podnevi in ponoči zalagati s hranom. Velika, močna svetilka je razsvetljevala toplomere, tlakomere, busole in velik telegrafski kazalec, ki je sporečilo povelja.

Prav na dnu kurilnice je bil majhen, ozek in zelo temen hodnik. »Tukaj je skladišče za

premog...« je dejal Blanchet in pokazal zevajočo luknjo v steni. Ob tej luknji je bila še neka druga, kjer je svetilka razsvetljevala nekaj na jermenih visečih ležišč. Tukaj so spali kurjači. Jakc je strepetal ob tem pogledu. Moronvalov »phostol za spanje«, Roudicova postrešna sobica in vsa tista zasilna ležišča, kjer je spal svoje otroške sanje, so bila palače v primeri s tem.

»Tukaj je soba za kurjače,« je dejal »Makoc« in odprl majhna vrata.

Predstavljajte si dolgo, razbeljeno klet ali grobnico, razsvetljeno v rdečkasti, žareči svetlobi gorečih peči. Skoraj nagi ljudje so devali na ogenj, odstranjevali pepel in žerjavica jih je pekla v znojna čela. V strojnem odoelku bi se človek zadušil, tukaj bi se spekel...

»Tu je naš možak...« je dejal Blanchet in predstavljal Jakca volji kurjačev.

»Rabil ga bom,« je ta odgovoril, ne da bi se obrnil, »manjka mi ljudi za odnašanje pepela.«

»Le pogum, dečko moj!« je dejal oče Roudic in vajencu krepko stisnil roko.

Jakec se je takoj vrgel nad pepel. Zmetati ga je moral v košare, te odnesti na krov in jih tam izprazniti v morje. Naporen posel je bil to. Košare so bile težke, lestve strome in kadar je prišel iz svežega zraka nazaj v brezno, ga je hotel kar zadržati. Že ko je tretjič oglašal, je začutil, da mu noge kleajo; obstal je top, znojnen, utrujen in brez moči. Neki kurjač ga je zapazil v tem položaju, skočil v kot in mu prinesel debelo stekleničico žganja.

»Ne, hvala! Ne pijem,« je dejal Jakec.

Oni je bušnil v smeh: »Boš že pil.«

»Nikdar...« je odvrnil Jakec in se s silno voljo, ki je bila močnejša od njegovih mišic, vzravnil, oprtal težko košaro na svoj hrbet in jo pogumno odnesel.

S krova se je videl živahen in pisan prizor. Neki majhen parnik je pravkar pripeljal

potnike in pristajal k velikemu parniku. Z njega se je vsula množica potnikov; mudilo se jim je, kričali so v različnih jezikih in bili oblečeni v najraznovrstnejša oblačila. Nekateri so se veselili, drugi so bili žalostni zaradi skorajšnjega slovesa. Vsem pa se je na čelu bralo neko upanje ali pa skrb. Taka potovanja so skoraj vedno posledica velikih sprememb v življenju.

Čudna mrzličnost je vladala povsod. Čutila se je na plimi, ki je nropeče tolkla ob ladjo, čutila se je na parniku, ki je dvigal sidro in na vseh tistih malih ladjicah, ki so švigale okrog njega. Tudi radovedna množica na nasipu je bila razgibana. Vmes so bili pač taki, ki so se prišli posloviti od potnikov in so zdaj sledili obrisom kake ljubljene postave. Ista mrzličnost je podvajala moč ribiških ladij, ki so s polnimi jadrji odhajale za naslednjo noč na široko morje, kjer bodo iskale in se borile za srečo. Veliki parniki so se vračali in tuji v njihovih zvitihi jadrjih je trepetala neka nervoznost kot žalujoč spomin za lepimi prepotovanimi deželami.

Medtem, ko je vkrčevanje ponehalo in je spredaj na ladji zvoncel donel v zadnjih udarcih, je Jakec ostal naslonjen na prazno košaro in ogledoval potnike, gledal je tiste, ki so jih čakale lepoto opremljene kabine in opazoval one na krovu, sedeče na svoji skromni prtljagi... Kam gredo? Katera kruta in ledena stvarnost jih čaka na njihovem cilju? ... Neka dvojica ga je zlasti zanimala. Bila sta mati in njen otrok. Spomnil se je na ldo in njenega Jakca, ko sta bila že skupaj in se prav tako držala za roko. Žena je bila mlada, vsa v črnem, zavita v široko mehkansko ogrinjalo z velikimi progami in se obnašala tako samozvestno kot žene odsotnih vojakov ali mornarjev. Deček je bil oblečen po angleško in precej sličen ljubkemu krščencu lorda Peambocka.